

Délibáb

BARSONY
ISTVÁN

DAJBUKÁT -
ILONA -

BUDAPEST 1929. SZEPTEMBER 21
III. ÉVFOLYAM

30
FILLÉR

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON!
38. SZÁM.

EGY GOMBNYOMÁS

és készüléke kifogástalan jazzzenét szolgáltat. ekerccsere, anódkészülék, izzítóakkumulátor és egyéb túlhaladott kellekai a régi készülékeknek fölöslegessé válnak. A rádiótechnika ezen új csodája nélkülözi őket. Nékülözhetetlen bútordarab a lakásban, egyszerű és tetszetős. Hálózati csatlakozás, minden kényelemmel felruházva.

Univerzális készülék, mely Budapest vételén kívül gramofónzene átvitelére is alkalmas.

Ne várjon holnapig, kérje még ma rádiókereskedőjétől, hogy küldje fel lakására a Philips kiskombinációt és maga is csodálkozni fog annak teljesítményén.

PHILIPS
KISKOMBINÁCIÓ

Radó Mária
Belvárosi Színház — Földnélküly János (Áldor felv.)

a klubba, véletlen, hogy annak idején Lucyvel találkozott, hogy Lucy megérkezik, véletlen, hogy aznap éjszaka betörnek, véletlen, hogy a betörők mind Földnékűly régi cimborái, véletlen, hogy Földnékűly megmenekül, véletlen, hogy csakugyan íróvá lesz, véletlen, hogy a klubban éppen akkor lopnak tárcát, véletlenek, csupa véletlen és ha ennyi véletlen viszi csak előre a darabot, akkor a darab rossz darab és véletlen, hogy színre került. Földnékűly János tele van logikátlan képzelenségekkel, technikai felépítése széteső, bonyodalmak nem bonyodalmak, figurái nem igazi figurák és a véletlen mellett van még egy főszereplő: az *Unalom*. A harmadik képen van csak némi élet, itt azonban az „irodalmi koloritot” néhány apaclegény, jasszbeszéd, revolverlövés és a csillár lerántása adják. Tiszteletreméltó törekvés, ha szerzők, színház valami újat akarnak hozni, itt azonban az a baj, hogy az „új” elsikkadt ebben a feltalálásban.

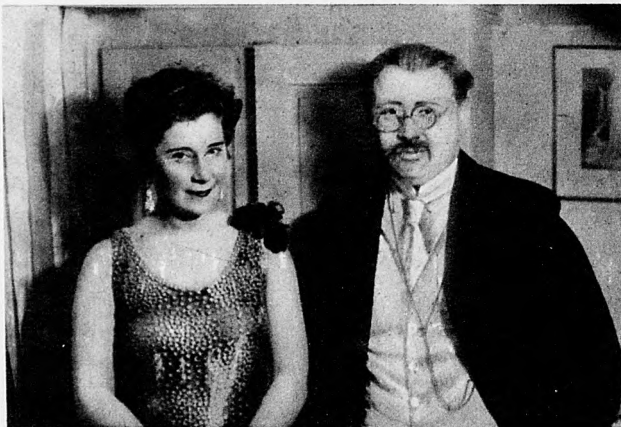
Az előadás sem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket a hirdetés és sok rostavizsgás válogatással megszervezett színházhoz fűztünk. Vincze Márton, a díszlettervező volt az előadás legjobb szereplője, szép díszletet komponált. *Bródy Pál* rendezésében nem volt semmi, ami megkülönböztette volna a sablónos „itt bemegy, ott kijösz” rendezésektől. *Somlay* szépen szavalta el szerepét, *Radó Mária* jelentéktelen és hibákkal van tele,

Somlay Artur
Belvárosi Színház — Földnékűly János
(Áldor felv.)

Z. Molnár Lászlóból hiányzik a tőle megszokott kedves humor, *Kovács Terus* nem nyeresége a pesti színpadnak, *Lengyel Vilmos*, *Sugár Lajos* igyekeztek, sőt túligyekeztek — viszont három jó figurát kaptunk, *Mály Gerbét*, *Keleti Lászlót* és *Andai Bélát*.

Ha ezt a darabot sokkal jobb rendezésben és sokkal jobb előadásban szezon közben mintegy kísérletképpen mutatják be, talán megdicsértük volna a színházat, de mint szezonnyitó attrakciónak még akkor sem tapsolunk, ha az összes szereplők két-két revolvert szegeznek mellünknek.

Kovács Terus és Keleti László
Belvárosi Színház — Földnékűly János (Áldor felv.)

Somlay Artur és Z. Molnár László
 Belvárosi Színház — Földnélküly János (Áldor felv.)

PARNA SZUS

LXXXII. Kárpáti Aurél

A Józsefváros egyik csendes kis uccájában él a magyar essay-irodalom egyik legkiválóbb képviselője, Kárpáti Aurél. Azok közé a kevesek közé tartozik, akinek a kritikáira „adni lehet”. A darabok bírálatainál sohasem vezetik mellékszempontok és nyugodtak lehetünk, hogyha a legjobb barátjának színdarabjáról ír is kritikát, az teljes mértékben mindig becsületes és őszinte. Sohasem palástolja el meggyőződését és mindenkiel — még magával szemben is — a legszigorúbb kritikus.

— Mikulás estéjén születtem Ceglédre, a legszürkébb magyar városban — kezdi visszaemlékezéseit Kárpáti

Kárpáti Aurél 10 hónapos korában édesanyjával

Aurél, — ahol minden csupa negatívum és ahol csak arról lehet beszélni, hogy mi nincs. Apám a gőzmalomban volt könyvelő. Abban a malomban töltöttem gyerekkorom legszebb idejét a város közelében. Talán az egyetlen hely volt, ahol valami érdekeset lehetett felfedezni. Engem legalább minden érdekelt ott, a gőzszivattyútól kezdve a kis nádasig. És érdekes, hogy a malmoknak ez a szeretete mindmáig megmaradt bennem.

Hogy miképpen ismerkedtem meg a betűvel, már nem tudom. De egész pontosan emlékszem kétségbeeséseimre, amikor azt hittem, hogy sohasem fogok megtanulni olvasni. Ma az írásnál szoktam érezni hasonló félelmet, valahányszor tollat veszek a kezembe, hogy bizonytalan kalandra induljak az üres papírosra.

Egy nap az édesanyám szekrényében egy zöldtáblás kis könyvet fedeztem fel. A könyv szétnyitva feküdt és én rögtön ott kezdtem olvasni: „Tizedik fejezet. Jézus a börtönben.” Akkoriban még nem voltam tisztában a Bibliával — csak az ótestamentum elején tartottunk az iskolában — így nem tudtam: ki ez a börtönbe zárt Jézus? Ugy olvastam hát szenvedéseit, mint valami mesét. Hirtelen benyitott a szobába az édesanyám és én hiába igyekeztem eldugni a könyvet: észrevette a kezemben. „Érdekel téged ez a könyv, fiacskám?” — kérdezte. És mikor én igennel válaszoltam, megígérte, hogy mindennap felolvass belőle. De már első este megcsappant a kedvem, mert az a jezsuita páter, aki a könyvecskét írta, az érdekes bibliai epizódok mindegyikéhez hosszú-hosszú, unalmas elmélkedéseket fűzött. Ezek persze akkor nekem cseppet sem tetszettek.

Egy ízben fellopakodtam a padlásra, felfedező körútra. Állt ott egy öreg, ütött-kopott láda, amelyben fel volt halmozva házunk minden limlomja, a törött lámpától kezdve a régi, elsárgult gázsjelentésekig. Ezek között

találta
címlap
A me
olvast
hamar
meg b
hogy
verses
Igy is
szinda
Ett
verset
voltan
élveze
anyán
mellé.
anyán
egyik
közep
Azóta
Későb
és azu
kusain
Az
követ
nem
amely
ban r
tettek
túlsgá
rám.
Kiss
Revic
temér
már
moly
foglak
írassa
Els
hama
láttal
mi h
mert
laktu
éves
lent n
kötet
öröks
Ehhe
for H
első l
replé
ben
köny
M
éves
tizem
írtam
és er
gyon
az u

találtam egy könyvet, amelynek a címlapja és több mint a fele hiányzott. A megmaradt részt azonban végigolvastam. Gyönyörű volt. És csakhamar egész passzusokat tanultam meg belőle. Csak később tudtam meg, hogy a töredék könyv: *Vörösmarty* verses drámája, a *Marót bán* volt. Így ismerkedtem meg a verssel és a színdarabbal.

Ettől kezdve magam is próbáltam verset csinálni. Negyedikés elemista voltam, amikor némi zöld barack tiltott élvezetéért alaposan elnadrágolt édesanyám és letérdepeltetett az ablak mellé. Az ablak deszkáján feküdt anyám bevásárlási könyve, amelynek egyik tiszta oldalára, nagy sírások közepette írtam egy nyolcsoros verset. Azóta csak a sorrend változott meg. Később ugyanis előbb írtam a verset és azután kaptam a verést — a kritikáimtól.

Az első versírás után nagyobb pauza következett. Tizenhét éves koromig nem „írtam” semmit. A klasszikusok, amelyeket az iskolában ránk kényszerítettek, nem voltak túlságos hatással rám. Annál inkább *Kiss József* és *Reviczky Gyula* költeményei. S ekkor már magam is komolyabban kezdtem foglalkozni a versírással.

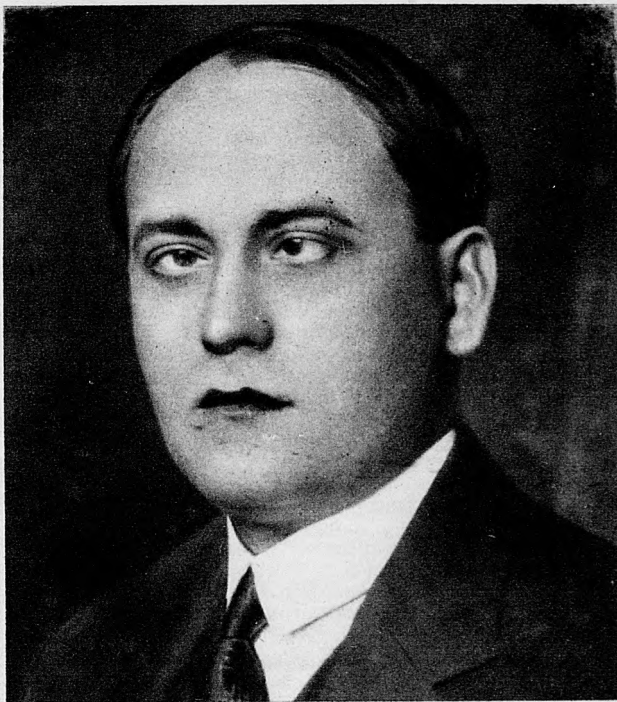
Első írásaim csakhamar napvilágot láttak az esztergomi helyi lapokban, mert akkor már ott laktunk. Huszonöt éves koromban jelent meg első verseskötetem, *Az én örökségem* címmel. Ehhez fűződik *Major Henrik* barátom első komolyabb szereplése is, amennyiben ő készítette a könyv illusztrációit.

Ma negyvenöt éves vagyok s csak tizenkét könyvet írtam. Az időből és energiámból nagyon sokat vett el az ujságírás.

Ezerkilencszáztizenhétben a Nemzeti Színház bemutatta *Kömüves Kelemen* című darabomat, amely szerencsésen megbukott. Azóta eszembe se jut színdarabot írni. Ugy jártam, mint *Hartmann*, a katonatiszt. Egyszer megbukott a lóról, eltörte a lábát, mire — filozófus lett. Én a darabom bukása óta színikritikákat írok. Bevallhatom: nagyon keveset adtam eddigi írásaimban abból, amit akartam vagy szerettem volna. Talán legközelebb áll a szívemhez a *Három régi esztendő* című könyvem, amelyben gyermekkoromat írtam meg. Ami végül azt a bizonyos Parnassust illeti: hát a Parnassus ott van az íróasztalnál. Akkor, amikor az író azt írhatja rajta, amit akar, érez és szeret.

Egyébként, ha visszagondolok az elmúlt húszegynéhány évre, őszintén bevallhatom, hogy — nem volt érdekes. De azért, ha újra kezdeném, újra csak ezt csinálnám. Mert talán mindent odaadnék, de azt az egy lehetőséget, hogy írnom lehet — soha.

Szilágyi Ödön.

Kárpáti Aurél — ma

Udvari énekesnő lett Blaha Lujza barátnője

Talpig feketébe öltözve őszhajú asszony tipegett be minap az egyik István úti bérház udvarára. Kezeit védően nyújtotta ki maga elé, a falakat tapogatva, a vakok jellegzetes mozgulataival. Aztán, amikor úgy vélte, hogy már az udvar közepére ért — megállt és minden bevezetés nélkül — énekelni kezdett.

Még pedig a *Troubadour nagy áriáját*. Száma végeztével, a gyér siker beinkasszálása után kitipeg az öreg, vak asszony és indul egy másik ház felé. A riporter — kíváncsi lesz — megszólítja. A válasz minden kommentár nélkül álljon itt: — Hogy hány éves vagyok, lelkem? Hát bizony már nagyon öreg. Bizony már

Lévy Regina

De hála a jó Istennek, még bírom azért a járást. Gyalog, pedig fiatal koromban, mikor még jobban vittek volna a lábaim — *hínóhoz voltam szokva*. Mikor még Blaha Lujzával kocsikáztunk ki mindennap a *Stefániára*. Elvászthatatlan jó barátnők voltunk, együtt játszottam vele a *Huszárcsinnyben* meg sok más darabban. Mert úgy nézzen meg engem, édesfiam, hogy

én már 1860-ban a Népszínház tagja voltam.

Játszottam mindent, vigjátékokat, népszínművet, operát, énekeltem a *Troubadourt* meg a *Rigolettót*, közönségem mindig volt, a Lévy Reginát mindenki szerette...

Most egy egyszobás kis lakásban él a Garay tér 14-es számú házban mindentől és mindenkitől elhagyatva és szomorú öregségére uccai éneklésből

tengeti életét. A régi mult dicsőségéből él ez a kilencvenhárom esztendő vak asszony és torkából fátyolozottan bár, de mégis meglepő szépséggel törnek elő a melódiák, *Gilda* nagyáriája, hogy beleveessen a szőnyegporoló zafába. A kopott bőrretikülből fénykép is kerül elő és Lévy Regina a következőkben meséli el hozzá az élettörténetét.

— Tizenhat esztendő koromban léptem először színpadra Nagyváradon, ahol születtem és ahol

apám Tisza Kálmán teljhatalmú jószágkormányzója volt.

Persze sok könnybe, sok rábeszélésbe került, amíg apám beleegyezett. Váradról aztán hamarosan Pestre kerültem. Szegény jó Vidor Pállal, *Vizárrival*, *Jászai Marival*, no meg, amint már mondtam, *Blahánéval* igaz, jó barátságban voltam. Akkor aztán férjhez mentem Lévy Dezsőhöz. Ő nem engedett többet színpadra. Nagyon gazdag ember volt. Mikor meghalt szegény,

kilene pesti bérház és 24.000 négyszögöl telek maradt utána.

Én persze nem értettem a vagyon kezeléséhez és mint afféle hiszékeny asszonyt, beugrattak lelketlen emberek könnyelmű üzletekbe — és a vagyon elúszott...

— Most aztán itt állok, édes lelkem és mivel nem akarok éhenhalni, ezt a keserű kenyeret kellett választanom...

— Pedig higgye el, nagyon nehezemre esik — a szemem miatt. Pár esztendővel ezelőtt spányolt kaptam és ennek a szörnyű betegségnek következményeként elvesztettem a szemem világát. Most aztán vakon vagyok kénytelen az uccákat járni, hogy sovány kenyeremet megkereshessem.

Az interjú itt véget ér. Lévy Regina, a Népszínház volt tagja, *Blaháné* barátnője siet és a házak mentén tapogatózva gyorsabban szedi lábait, hogy bejárja állomásait. A régi multnak, a *Rigolettónak* és a *Troubadournak* még meg kell a mai ebédet keresnie a hajdani, körülrajongott primadonna számára.

Rátkai Márton, hogy résztvehessen a Luxemburg grófja díszelbadásának Theater an der Wien-beli próbáin, repülőgépen utazott Bécsbe és még aznap vissza is jött Pestre ugyancsak repülőgépen. A felső kép a bécsi repülőtéren készült Rátkai megérkezésekor. Mellette áll Berényi II. pilóta. Az alsó kép Rátkainét, Rátkai Mártont és az ugyancsak Rátkai nevű pilótát ábrázolja a Budapestre való megérkezésük pillanatában

DAYKA MARGIT KALANDOS UTJA

Szegedtől — Budapestig*

Sziget ucca 2, negyedik emelet 19. Itt lakik Budapest — Korban is — legfiatalabb primadonnája, *Dayka Margit*, aki első vigszínházi szereplésével a szó legszorosabb értelmében bearrivált. Csengetésünkre egy férfi nyit ajtót. *Kovács Károly*, a Vigszínház új hőszerelemese, akinek a bemutatkozása — mi, akik ismerjük, azt hisszük — még nagyobb szenzációt fog kelteni, mint *Dayka Margit*. *Kovács Károly* négy héttel ezelőtt vette el feleségül *Dayka Margit*ot. Házasságukat a vigszínházi szerződés tette lehetővé. Addig ugyanis az anyagiak akadályozták meg őket abban, hogy felvegyék hymen rózsaláncát.

— Feleségem nincs itthon, de minden pillanatban várom — jelenti be *Kovács Károly*, bevezet a szobájukba, amely semmiiben sem különbözik a többi pesti albérleti szobáktól, legfeljebb annyiban, hogy a két kis szoba falai tele vannak aggatva a művész házaspár fényképeivel.

Néhány percnyi várakozás után felpattan az ajtó és berobog rajta egyszerű sötétkék kosztümben *Dayka Margit*. Minket észre sem véve, az urához rohan és a kezében lévő csomagot a háta mögé dugva, kiáltozza: — No, apuci, találod ki, mit vettem neked? Na, hamar, mondd meg gyorsan!

— Fogalmam sincs — válaszolja zavartan *Kovács* és a szemével felénk integet.

— Jaj, de csacsi vagy, hát nem találod ki? Csülköt, apuci, finom, meleg csülköt. — A következő pillanatban azonban ijedten elhallgat, mert végre megérti férje intégetéseit és észrevesz minket.

A művész nő otthon bizony egészen más-képp fest, mint a Vigszínház színpadán. Itt inkább egy fiatal lány benyomását teszi, aki messze van még attól, hogy komoly nő számba vegyék. Egyszerű, kedves és sokkal közelebb áll így a polgárlányhoz, mint a primadonnához.

— Apám táncmester volt Nagyváradon — kezdi a beszélgetést *Dayka Margit* — és nagyon sokszor elvitt a színházba, ahol egy alkalommal a direktor megkérdezte tőlem, nem volna-e kedvem szerepelni a színpadon. Én persze boldogan mondtam igent és ekkor fellelpetett néhány gyerek-szerepben. Azután kemény napok virradtak rám. Családom minden tagja a spanyol nátha idején ágynak dől és rövid ideig én próbáltam eltartani őket. Hírlapokat árultam, de nem hivatásszerűen — mint ahogy azt híresztelik — hanem csak átmenetileg.

Még nem multam el tizenhárom éves, amikor beiratkoztam *Helényi Elemér* színiskolájába Nagyváradon. Egy év múlva a vizsgaelőadásomon meglátott *Janovich*

Jenő, a kolozsvári Magyar Színház igazgatója és azonnal leszerződött. Elsősorban népszínműszerepeket játszottam itt és partnerem *Szentgyörgyi Pista* bácsi volt, aki nagy szeretettel és páratlan türelemmel tanítgatott. Egy év múlva — tizenöt éves koromban — *Sümegei Ödön* staggionetársulatához szerződtem szubrettprimadonnának *Janovich* tanácsára, azért, hogy minél többet fejlődjek. Ez volt színésznői pályafutásom legkeményebb esztendeje, mert bizony *többel kopáltam, mint ettem*.

A következő évben *Janovich* visszaszerződött a színházhoz, szintén mint szubrettprimadonnát. Egy ízben *Kosáry Emmy* és *Király Ernő* vendégszerepeltek nálunk, akiknek nagyon megtetsztem. Nekik köszönhetem, hogy elkerültem Kolozsvárról, mert ők hívták fel *Réthy* színészügyőrök figyelmét rám. *Réthy* szólt *Sebestyén Mihálynak*, a miskolci színház igazgatójának és *Tarnay Ernőnek*, a szegedi direktornak, akik le is utaztak Kolozsvárra engem megnézni. Mind a ketten hajlandók lettek volna engem szerződöttni és én — mint többet ígérőt — *Sebestyén Mihály* ajánlatát fogadtam el.

Igy kerültem Miskolcra, ahol egyik legjelentősebb eseményem az volt, hogy megismerkedtem férjemmel, aki szintén ott színészeskedett...

— És itt álljunk meg egy pillanatra — jelenti ki határozottan *Dayka Margit*, — mert nagyon éhes vagyok. — Már rohan is az ebédlőszekrényhez és egy hatalmas szellet kenyérré vajat ken magának.

— Muszáj valamit ennem — magyarázza, — mert csak előadás után vacsorázom — csülköt. Csülköt!

— Szóval — nyugszik meg lassan a művész nő, — a következő évben újabb állomás következett. Még pedig a szegedi színház, ahova férjemmel együtt szerződtem. A pesti szerződésemet is tulajdonképpen neki köszönhetem. *Jób Dániel* és *Roboz Imre*, a Vigszínház igazgatói ugyanis szerelmes színészt kerestek. Megnézték férjemet Szegeden a „Tábornok”-ban és másnap randevút adtak neki az egyik kávéházban. Ide én is elkísértem őt és a direktorok kijelentették, hogy a figurám megfelelő, de kérdés, milyen vagyok mint színésznő. Megkértem őket, nézzenek meg aznap este a színházban, ahol a „Csikágói hercegnő” szubrettszerepét játszottam. Egy felvonást valóban végig is néztek és azzal távoztak, hogy legközelebb lejönnek megint megnézni valamelyik darabban. Pechemre megint akkor jöttek le Szegedre, amikor operett

ment és így még mindig nem tudták megállapítani, hogy vajjon prózai szerepben is megállom-e a helyemet. A direktorok akkor azt ajánlották, hogy jöjjelek fel Pestre és a Vigszínház színpadán játsszak el néhány jelenetet valamelyik prózai darabból. Férjemmel fel is utaztam és a „Noszty-fiú”-ból, valamint a „Nem nőülök”-ből adtunk elő néhány jelenetet. A „vizsga” sikerült és mind a ketten azonnal aláírtuk a szerződésünket.

Amikor Tarnay Ernő meghallotta, hogy a Vigszínházhoz szerződtem, minden erővel azon volt, hogy maradásra bírjon. *Nyolcszáz pengő havi fizetést ajánlott fel, négyheti szanatóriumi pihenést, amelynek költségét ő fedezte volna, párezer pengőnyi adósságom kifizetését, valamint azt, hogy az összes ruháimmal ő fizeti.* (Ez utóbbit különben a Vigszínház is megteszi.) Ez az ajánlat valamivel jobb volt, mint a Vigszínházé, de ennek ellenére én mégis az utóbbit fogadtam el, mert a férjem mellett akartam maradni.

Augusztus elején levelet kaptam a Vigszínház igazgatóságától, amelyben arról értesítettek, hogy rám osztották ki a „Két lány az uccán” egyik női főszerepét és tizenhetedikén már próbálnom kell. A szerződéseim azonban szeptember elsejéig Tarnay Ernőhöz kötött, aki lojalitásból úgy állította össze műsorát, hogy lehetőleg eleget tudjak tenni a meghívásnak. Tizenhatodikán Makón játszottunk, ahonnan kora hajnalban autón robogtunk be Szegedre, hogy a pesti gyorsvonatot elérjük. Az úton azonban defektet kaptunk és amikor beérkeztünk az állomásra, a jegypénztáros kijelentette, hogy már nem adhat ki jegyet, mert elérkezett az indulás ideje. Férjemmel együtt, mint a szélvész, rohantunk ki a perronra, ahol a lépcsőn megbotlottam és úgy elvágódtam, hogy csak úgy nyekkenem. A tárcsából kigurult minden és a tükröm da-

rabokra törött. Én azonban ezzel sem törődve, feltápáskodtam és rohantam az elinduló vonat után. Férjem mindenütt a nyomomban, torkaszakadtából kiáltozta: „Fogják meg, fogják meg!” Attól féltett ugyanis, hogy a vonat kerekei alá kerülök. Már-már megkapaszkodtam az egyik kocsi fogantyújába, amikor odaugrott az állomásfőnök, átölelt és lefogott, hogy ne tudjak felugrani. Rúgtam, kapálóztam, karmoltam és sírtam, de mindhiába, mert a vonat gyönyörűen otthagytott engem. Kétségbe voltam esve és csak ekkor kezdtem hozzálátni tárcám tartalmának felszedéséhez. *Biztosra vettem, hogy a szerepet elveszik tőlem, mert a*

Dayka Margit és férje; Kovács Károly

tükröm eltörött és ezt az egy babonát nagyon szigorúan veszem. Csak akkor nyugodtam meg, amikor férjem valahonnan egy autót szerzett kölcsön és beültetett, hogy menjünk Pestre. Tizenegy órára tényleg megérkeztünk a Vigszínházba, ahol piszkosan, lépelt ruhában, szakadt harisnyban és több sebből vérző lábbal beállítottam a színpadra. Őszintén szólva, nem csodálkoztam rajta, hogy mindenki idegenkedéssel fogadott. Különösen a szerzők, akik érthető nyugtalan-

sággal nézegettek engem. A próbából aznap nem lett semmi, mert legelőször is orvosi kezelés alá kellett venni. Másnap azonban nekiláttam a munkának és örömmel tapasztaltam, hogy az idegenkedés, a tartózkodás jégpáncélját lassanként sikerült felolvasztani. Huszonkettedikén abba kellett hagynom a próbát, mert három estén még Tarnaynál kellett játszanom. Huszonnegyedikén jöttem vissza Pestre, ahonnan, remélem, nem egyhamar kell eltávoznom. Sz. Ó.

Klebelsberg a fiatal színészekért

Amikor tavasszal a Ferenc József utazási ösztöndíjat a bizottság négy színésznek ítélte oda, a napisajtó egy része igazságtalannak minősítette, hogy ebben a fővárosi ösztöndíjban az aránylag jobban ellátott állami színészek is részesüljenek. Ezek a hangok nem kerültek el Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter figyelmét sem, aki annak idején ki is jelentette, hogy az ügygel foglalkozni kíván, mert szerinte rendkívülien fontos, hogy fiatal színészeink megforduljanak Európa színházi centrumaiban.

Az elmúlt héten ez ügyben tanácskozás folyt a kultuszminisztériumban, amelyen Klebelsberg gróf, a két államtitkár és néhány művészeti szakember vett részt. Ezen a megbeszélésen Klebelsberg gróf közölte, hogy olyan ösztöndíjat akar alapítani, amelynek segítségével

**évenként tizenkét fiatal színész
menne külföldre nyaralni.**

Klebelsberg gróf elgondolása szerint azonban ebben az ösztöndíjban nemcsak az állami színházak tagjai részesülnek. A tizenkét helyből három hely a színiakadémia végzett növendékeié lenne. Három hely a magánszínházak tagjaié, természetesen fiatal tagjaié, három helyet az Opera és három helyet a Nemzeti tagjai között osztanak fel. Az ösztöndíjban csak férfiak részesülhetnek és pedig olyan férfiak, akik a mesterséget tökéletesen komolyan veszik.

Nyitott kérdés még, hogy ki jelöli ki az ösztöndíjban részesítendő színészeket. Volt olyan felfogás, hogy minden színház igazgatója maga jelölje ki

az érdemeseket, voltak, akik azt hangoztatták,

**legjobb ha a színházjáró közönség
szavazata dönt,**

mások viszont pártatlan zsűri döntésére akarják bízni az ügyet. Amint halljuk a miniszter egyelőre még nem határozott és igen valószínűnek látszik, hogy a döntést saját magának tartja fenn a színiigazgatók és rendezők meghallgatása után.

Az ösztöndíj nem biztosít majd kijutást fiatal színészeinknek. Vagy Párizsba, vagy Berlinbe, vagy Londonba mennének, harmadosztályú vasúti jegyet kapnának oda-vissza, lakást és ellátást az ottani Collegium Hungaricumban és valami zsebpénzt. Hat hetet töltenének kinn és hazaérkezésük után

terjedelmes dolgozatokban lennének kötelesek tapasztalataikról beszámolni.

Ezekből a dolgozatokból ellenőrizné egy bizottság, hogy a hat hetet csakugyan tanulásra fordították-e.

Ha Klebelsberg Kuno gróf végre is hajtja ezt a tervét, ami, ismerve a miniszter lelkes akaraterejét, egészen valószínűnek látszik, ismét hatalmas lépéssel viszi előre a magyar színházi kultúra ügyét. Évenként tizenkét külföldet járt fiatal színész csak nyeresége lehet a budapesti színpadnak.

Mert a külföldre küldött színészek mind magukkal hoznak majd egy-egy darabot a nagy nyugati városok színházi kultúrájából, ezt a tudást azután egybeolvasztják a maguk tehetségével — az eredmény színházi kultúránk fejlődése lesz.

3 új színésznő 1 új színházban

Évek óta nem startolt annyi új színész és színésznő Budapesten, mint az idei szezon elején. Nem lehet azt mondani, hogy „jó évfjárt”, mert az újak különböző évfolyamiak: úgy látszik, csak a véletlen szerencsés műve, hogy a színiiskolák végzett növendékei és a vidékről Pestre kerültek között egyaránt sok komoly tehetség akadt. Csak örülni lehet ennek az invázióknak: jó, hogy oly sok új színész el tudott helyezkedni s hogy olyan sok használható találtak közöttük a direktorok.

Egészen furcsa véletlen folytán az *Uj Színház* új tagjai között három hölgy is van, aki rokonszaktmabéli: *ujságíró leánya*. Három *ujságíróleány*, aki egyszerre startolt a színpályán ugyanegy színháznál: érdemes őket megismerni.

Péter Eleonóra az egyik. Az édesapja *Petrássevich Géza* volt, a hajdani *Alkotmány* szerkesztője s a húsz év előtti publicisták és belletristák egyik legismertebb alakja. Nevezetessége ezenkívül, hogy *kisorosz hercegi családból származott*, ősei a tizenhetedik században vándoroltak be Felső-Magyarországba, elszegényedtek — s a hercegi család sarjából így lett *ujságíró*.

A hercegnő-színésznő, *Péter Eleonóra*, *Rózsahegy* *Kálmán* színiiskoláját végezte kitűnő eredménnyel. Drámai tehetség a *budapesti színpadok egyik legérdekesebb alakja*: magas, fess, sötétszőke, etonhaját hord. *Uj Színház igen sokat vár tőle.*

A másik redakciós kisasszony: *Porzso Anna*, a *Pesti Hírlap* kitűnő *Porzso Kálmánjának* leánya. *Góth Sándoré* tanítványa. *Porzso Kálmán* sokáig elnevezte, hogy leány. színpályára lépjen, de egyre erősödő művészi becsvágyának végül is engedett. Így lett a házi-

leányból — színésznő. *Porzso Anna igen elegáns megjelenésű hölgy* s a vígjáték az igazi terrénuma. Nem iszik, nem dohányzik, nem kártyázik — csak szerepre vár. Bizonyára hamarosan meg is kapja.

A harmadik *ujságíró-leány*: *Székely Dóra*, *Székely Jenő* gyöngyösi lapszerkesztő leánya. Intézetbe járt, gimnáziumi érettségét tett, utána egy évig ő is *Rózsahegyiekhez* járt: s *mindössze tizennyolc éves*. Szerepköre: naiva, haja: fekete, szeme: kékes-szürke, alakja: alacsony. Néhány kilót szeretne fogyni és mielőbb naivaszerepet szeretne kapni: ez a legfőbb vágya. És el van keseredve, hogy az *Uj Színház* soron következő darabjaiban csupa démon a női főszereplő, nem pedig ártatlan kisleány.

Itt jegyezzük meg, hogy a Magyar Színházban is startolt az idén egy *ujságíró*nak, *Faragó Jenőnek* leánya: *Faragó Erzsébet*. A Színművészeti Akadémiában pedig felvették növendékül *Móricz Zsigmond* leányát, *Móricz Gyöngyit*. A „nem esik messze az alma a fájától” elv érvényrejutása...

Az *Uj Színház* természetesen nem atyjuk foglalkozása, hanem saját tehetségük révén választotta tagjait *Pétert*, *Porzso* és *Székelyt* s biztosra vesszük, hogy ezúttal se csalá-

OPERETT KÉSZÜL A MAGYAR RAPSZÓDIÁBÓL*

Egyszer jött az új műfaj. A film. Mikor már elfogyott a sok filmtéma, a rendezők és filmproducerek bele-nyúltak a kincseszsákba és elővették a régieket. És feldolgozták a könyveket, feldolgozták a szindarabokat. Tekintet nélkül a műfajra. A drámára éppen úgy akadt vállalkozó, mint akár a vígjátékra vagy operettre. Így lett film, hogy magyar példákat említsek, Vajda Ernő *Szerelem vására*-ból, Molnár Ferenc *Pál uccai fiúk*-jából, Kálmán Imre *Csárdás királynője*-ből.

Ahogy aztán a film levetette a gye-
rekcipőket, természetesen az új író-
generációban már akadtak olyanok is,
akik a munkájukat már nem szín-
padra képzelték, hanem azt egyenesen
a film számára írták meg. Mielőtt még
novella, regény vagy vígjáték lett
volna belőle. Ennek a legújabb mű-
fajnak egyik legkitűnőbb ismerője,
mint tudjuk, a magyar Vajda Ernő
mellett szintén magyar Székely János,
aki a berlini Ufa szolgálatában a né-
met filmgyár legnagyobb sikerű pro-
dukcióit alkotta meg — a scénáriu-
maival.

Igy például a múlt szezon egyik,
európai viszonylatban is legnagyobb
sikerű filmjének a magyar tárgyú

élő Székely János, aki most néhány
napig Budapesten tartózkodott, hogy
nálunk készülő legújabb filmjének:
A vasárnap délután négykor...-nak
néhány felvételén résztvegyen.

— Hát furcsa is, az bizonyos —
mondotta Székely, — hiszen én a *Ma-
gyar Rapszódiát egyenesen filmre át-
modtam*. A téma nem sorokban, be-
tűkben és szavakban jelent meg előt-
tem, hanem, a filmtechnikának meg-
felelően, kisebbedő és nagyobbodó ké-
pekben. A *színpadra nem gondoltam
egy pillanatig sem*, amíg a Rapszódia
ilyen nagy sikert nem aratott. Ekkor
gondoltunk arra, hogy talán a szín-
padon is lehetne vele valamit csinálni.
Egyetlen szerencse ugyanis, hogy a
téma egyszerű, sok változtatást nem kíván.
Igy tehát csak egy dolog van vele:
meg kell írni az egészet. Mert utóvégre
a scénáriumot mégse mondhatják el
a színészek. A blendék és premier
planok helyébe dialógokat és nagy
jeleneteket kell írni és természetesen
gondoskodás történik majd, hogy a
várt sikert a komponista slágerei is alá-
támasszák.

— Annyit már most elárulhatok,
hogy egyelőre nem gondolok más,
önálló színpadi próbálkozásokra. Csak
nem mondom, hogy akkor
egy másikkra. De
az egy esetben, ha

rett- vagy szín-
filmet csinál-
óbb.

csak scénáriumban
ondolkozni...
és értesülésünk sze-
b slágerének szánja
agyar Rapszódiát.
aál Franciskát sze-
ha ez nem megy,
repét a színpadon
a játszani. A főhad-
iss Ferenc kapja
rális felesége Berky
en szereplő magya-
ry Giza és a cigány-
dor a színpadon is
szerepeiket.

A PÉNZ RÁNYOMJA BÉLYEGÉT AZ EGÉSZ AMERIKAI * * * * * * MŰVÉSZETRE

Márk Lajos. Ez az a név, amire azt szokták mondani, hogy arany márkája van. Múterme hasonlít a nyaralásutáni lakásokhoz — csak hogy Márk Lajos nagyobb útról jött meg. Nemrégén érkezett meg Amerikából.

A mútermi állványokon már kirakta az amerikai éjszakai remekműveinek a vázlatait. Híres emberek és főleg híres szép asszonyok portréit készülték ezekből. Márk Lajos dolgozott Amerikában. Festett, alkotott — munkálkodott. Hogy mit végzett, mit látott és mit ért el, arról beszél:

— Még tele vagyok az amerikai impressziókkal — mondotta. — Sok évet töltöttem már az Újvilágban, de ahányszor csak kimegyek, új és új meglepetések és érdekességek várnak rám. Ami legelső sorban érdekelt, az a művészek szociális elhelyezkedése és megélhetése volt. Sajnos, egyes divatos művészek kivételével a viszonyok ott sem a legrozsásabbak a művész számára. Ezért határoztam el, hogy Amerikában is megcsináljuk a *Munkácsi Céhet* mely egyrészt a művásárlók érdekeinek megvédésére, másrészt a művészek gazdasági helyzetének biztosítására törekszik. Általában szeretik a magyar művészeket. *Halmay Artúr, Major Henrik, Pogány Villy, Sarkadi Leó, Kober Leó* mind népszerűek és kitűnően keresnek.

Az amerikai színházak — különösen az új revük kitűnően mennek. Évekig divatos volt úgynevezett „zsargon” számok beillesztése a revükbe — ezek azonban sablonossá váltak és a legújabb revük főleg a zenére és a káprázató kiállításra vannak újra bázisra.

Különös világ Amerika — mondja elgondolkodva. — Hogy most visszagondolok, talán a legfeltehetőbb és legeredetibb dolog az a *hallatlan kultusz, amit a nőkkel csinálnak*. Amerikában annyira fokozott a nők tisztelete, hogy például az amerikai üzletember, aki a legnagyobb hőségben ingujjban ül — de a kalap azért a fején van — ha belép valahová és ott talál mondjuk egy háztartásbeli alkalmazottat — le

kell vennie a kalapját. Ez és a másik uralkodó elem: a pénz, rányomják bélyegüket az egész amerikai művészetre is.

Elég sűrűn jártam színházba és elsősorban magától értetődően a magyar vonatkozású dolgok érdekelték. *Ahol Molnár Ferenc ma népszerűségben áll — az egyenesen párállannak mondható.* Jellemző, hogy a „Vörös malom” new-yorki előadására — tíz nappal a bemutató előtt csak nagynehezen sikerült két jegyet szerezniem.

A karzaton ültünk oszlop mögött, alig láttunk valamit a feleségemmel — és tízenkét dollárt kellett a két jegyért fizetnem. Pedig meg kell mondanom, hogy a darab, melynek ottani címe „Mima” lett — Belascoék rendezésében, helyesebben átgyűrásában nem más, mint egy szinte revüszzerű kiállításos darab. Molnár neve azonban olyan frenetikus hatással van az amerikai publikumra, hogy elég nekik ott látni valami cím alatt, hogy „írta Molnár Ferenc” — ez máris a legnagyobb sikert jelenti. Ugyancsak az volt a helyzet *Halvany Lilly* új darabjával is — sőt itt egy héttel a premiér előtt egyáltalán nem sikerült jegyet szerezniem.

A Ton film verhetetlenül dominál. A mozik olyan műsort nyújtanak, hogy felér a legjobb varietéelőadással. Általában lehet mondani, hogy jól megy egész Amerikának.

Márk Lajos már itthon is dolgozik. Látunk egy készülő friss portréit, amit már Pesten kezdett csinálni. Lassan belejön a rendes kerékvágásba. Már várja a Fészek és a törzsasztal.

Baróti Zoltán..

Márk Lajos

Vége a nyárnak

IRTA *
STELLA,
ADORIAN *

(A művész nő ismét megjelent a székesfehérvárosban és csokoládészínűre sültve részt vett az első próbán. Minden oldalról két kérdést intéztek hozzá: „Hol jártál”, „hol szálltél le ilyen gyönyörűen?” A művész nő mindenkinek más választ ad. Ime, az összegyűjtött feleletek:)

A konkurrens művésznőnek: Most Biarritzból jövök, édesem, miután előzőleg Deauvilleben üdültem négy hétig. Sajnos, Biarritzban még csak most kezdődik a nagy szezon, de nekem ott kellett hagynom csapot-papot, mert az öreg ragaszkodott hozzá, hogy játsszam az első darabban. Mondtam, hogy te ügyis itthon vagy, ha már nem mentél el nyaralni csak egyszer week-endre Nagymarosra, legalább használjon valamire.

– Hogy hol sülttem le, édesem, ilyen pompásan? A deauvillei kaszinóban. Ott ugyanis bakk-játék közben kvarcolják a játékosokat, hogy pótolhassák a napfényt. Sokan le is égtek a kaszinóban. A publikum bizony elég vegyes volt. Össze-vissza maharadzsa, amerikai milliomosok, angol és spanyol grandok. Multság? Istenem, minden reggel hatkor fektüdtem le, kivéve az utolsó napon, amikor nyolc óraker még szólt a zene a tiszteletemre rendezett búcsúestélyen. Az indiai alkirály adta ezt a vacsorát, egy kicsit bizony unalmas volt, kénytelen voltam egész este a walesi herceggel foglalkozni, tudod, hogy milyen elkapott fiatalember, a papája miatt nem akartam megbántani.

Az igazgatójának: Édes dirikém, sokat gondoltam magára nyaralás alatt. Véletlenül ott nyaralt X igazgató és

Jenny Jugó filmszínésznő egzotikus fülbevalóival (Fotó Ufa)

folyton unszolt, hogy bontsam fel a szerződésemet és menjek át hozzá az új szezonban. Én azonban hűséges maradok magához és nem felejttem el, hogy mivel tartozom. Ezzel szemben maga se felejtse el, hogy tartozik nekem még negyven fellépéssel. Éppen annyi pénzem volt, hogy haza tudjak jönni. Persze, Deauvilleban kénytelen voltam nagyúri életet élni, hogy mindenütt lássák az ön primadonnáját.

Az udvarlójának : Ugy éltem, Gyurikám, mint egy szent. Maga rá se ismert volna a kis hamupipőkéjére. Pedig mennyi ostromnak voltam kitéve! Képzelse, egy egyedül utazó csinos nő. Én azonban még gondolatban sem akartam megcsalni magát és csak a pihenésnek szenteltem minden időmet. Különösen a maharadzsaék nem hagytak élni. Ajánlatokkal és ékszerekkel molesztálják az úrinőket. A lapomat, ugye, megkaptam, írtam volna bővebben is, de azt akartam, hogy egy kicsit áhitozzon utánam, ami remélem, meg is történt.

Kedvenc újságlójának : Még maga is faggat? Irjon, amit akar. Jobban tudja, mint én, hogy mi a legdivato-

sabb fürdőhely. Talán szerkesszen egy cikket, amelyben beszámolok a londoni és párizsi nyári szezonról és elmondom véleményemet a beszélő-filmről. A képek között okvetlen adja le azt a tavalyelőtti fotografiát, ahol a „Teve van egyhetes, sőt egy nyolcas” című revűben tevével vagyok lefényképezve. Nyugodtan aláírhatja, hogy ez a kép a Szaharában ábrázolja a művésznőt, ne féljen semmit, a teve nem fogja megcáfolni.

A férjének : Mi az, hogy nyaraltam? Hát már ez is nyaralás? Ott ültem abban az unalmas Houlgateban, csak egyszer mentem át villamoson Deauvilleba képeslapokat feladni. Miért nem küldtél idejében pénzt? A legnagyobb zavarok közé jutottam. A penzióban sem tudtam utolsó héten számlát fizetni. Szerencsére a tulajdonos magyar származású, jól ismerte a nevemet és így beleegyezett abba, hogy az ékszereim ott maradjanak zálogba. Most aztán majd kijárok a Dunára evezni, mert mégsem járja, hogy ennyi adósságot csináltam és olyan fehér vagyok, mint az a lőcsei asszony.

Clara Bow kedvenc kutyájával villájának parkjában (Fotó Paramount)

ELVARÁZSOLT KASTÉLY RÓMÁBAN

Róma, 1929 szeptember.

Abban a kis sikátorban, ahol az olaszok egyetlen expresszionista színháza, a *Theatro degli Indipendenti* húzódik meg, csöppet sem volt tisztább az alig két méter széles út, mint a többi tipikus olasz uccákban. A párhates görögdinnyehéjak és piszkos papírmaradványok valahogy emlékeztettek a pesti Hűvösvölgyre — vasárnap este. Mikor a színháznak nevezett kis igénytelen épület kapuján beléptem, az alig pár lépésnyi előcsarnokból ijesztő, fantasztikus, fekete figurákkal díszített szűk folyosó tátongott, olyan mint nálunk az Angol park: Elvarázsolt kastélyában! Ez volt a színház lejárata. (Mindenképpen ajánlható a pesti tűzrendészeti bizottság figyelmébe!) Botorkálva tapogatóztam lefelé a szűk folyosón. Egyszer csak, az egyik éles fordulónál, tágas ópiumbarlang tárult fel előttem! Kissé meg-

A színház, mikor képkiállítás

lepődve néztem körül a misztikus helyiségben, de sehol sem találtam élő lelket! A fantasztikus bútorok és olajospapírból készült lámpások között ódöngve, végre felfedeztem egyik selyemfüggöny mögött a terem folytatását. Es az ópiumbarlangból egy modern, izléses képtárba jutottam. Azt hittem az első pillanatban, hogy káprázik a szemem, mert eddigi színházi látogatásaimon még sohasem kerültem ilyen helyiségekbe, de akárhogy is néztem, mégis csak képtár volt. Futurisztikus alakok meredtek rám, élénk színekből keverve. A háttér egyik falán *Marinetti*, a futuristák vezérének képmása, a falak mentén pedig kényelmes fotelek, a szemlélők részére. A falakon japán freskók, hatalmas papíros-csillárok, mindenütt erős, de tompa színek! Ebből a furcsa, egzotikus helyiségből végre megtaláltam a nézőtér nyílását is! Eppen be akartam lépni, mikor a hátam mögött megszólalt valaki olaszul: *Che vole, mio caro Signore?* (Mit parancsol, kedves uram?) Hátrafordulok. Mögöttem egy harmincegy-néhány év körüli, kimért, elegáns úr állt ott, mint később megtudtam, *Giulio Bragaglia*, a híres olasz színházember és kritikus, a kis színház tulajdonosa.

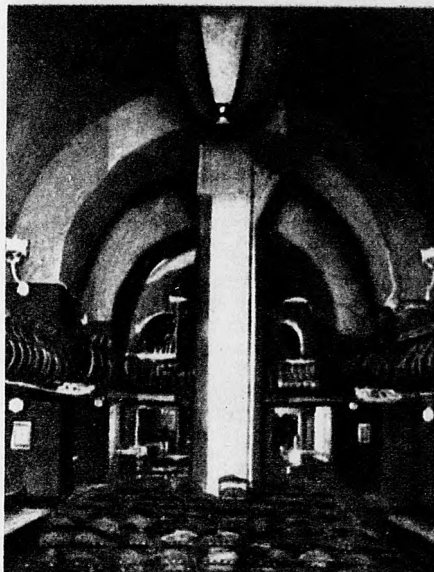
Bevezet a nyirkos irodába, ahol mindenütt síma, egyszerű bútorok terpeszkednek. És elmondja az előbb látott különös termek magyarázatát. Kissé pózol, de nagyon udvarias.

A színházat ezelőtt hét évvel nyitotta meg, egy elhanyagolt pince gőzfürdő helyén, mely állítólag még a rómaiak idejéből származott. Színházát a legújabb, modern, fiatal törekvéseknek szentelte, amivel azonban nem igen

**A DÉLIBÁB APRÓHIRDETÉSEI
FELTÉTLEN SIKERT JELENTENEK.
KISÉRELJE MEG!**

lehe
ráfi
meg
házi
am
bár
irod
csin
alak
nap
szin
Bra
An
kal
sok
alak
a m
ass
egé
E
döve
irod
ban

S
A
né
m
z
Ar
del

A színház mikor színház

lehető Rómában sem pénzt keresni, csak ráfizetni. Így igen érdekesen kellett megoldania a kis avant-gardeista színház fenntartásának problémáját: Az amúgy is felesleges előcsarnokokból bérhelyiséget és képlárat, a többiekből irodát, konyhát és fotografus műhelyt csinált, míg a nagy bazint nézőtérnek alakította át. Így azután a színház nappal fotografus műhely lett, ahol a színpad nagyszerű műterem! Ugyanis Bragaglia igazgató öccse a római Angelo mester! Délután képkiallításokat rendezett, este komoly színelőadásokat, míg éjjel 12 órai kezdettel, lokállá alakult át az egész, ahol reggelig folyt a mulatság. Virradatkor a takarító asszonyok ismét visszavarázsolták az egészet műteremmé! Nagyszerű ötlet...

Ezzel a gazdasági megoldással így bőven fedezi a szimpatikus igazgató irodalmi ambícióit, úgyhogy színházában minden kísérleti darabot előadhat,

Szerelmi levelező és illetan

A legfontosabb társadalmi illemszabályok népszerű ismertetése és levélminták gyűjteménye az ideális szerelem minden vonatkozásában. 80 oldal, izléses keménykötésben. Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

tekintet nélkül az esetleges bevételre. Strindberg, Wedekind és Hauptmannon kívül Claudel, Hasenclever, Kaiser, Toller, O'Neil, Rollandot és sok-sok fiatal, ismeretlen író. Csodálattal kell adóznunk ennek az embernek! Az éjjeli dőzsölésekből befolyó összegeket kezdő írók, színészek, tervezők és festők támogatására fordítja. És amit éjjel keres, azt másnap este, a színelőadásokon ráfizeti. Pezsgő- és kokainorgiából — kultúrát terjeszt. S magának nem tesz el egy fillért sem!

Milyen erkölcsi megtisztulás kellett erre? Vajjon melyik dölyfös pesti színiigazgató csinálná utána? Nem hiszem, hogy a maiak közül akadna egy is... Hogy miért? Mert Bragaglia mester csupa hit, tűz, lelkesedés!

Nála másodrendű kérdés az anyagi rész. És amíg Pesten egymás vérért szívják az igazgatók darabokért, kasszasikerekért, sztárokért, addig Bragagliát ez mind nem érdekli. Ő megy törhetetlenül a maga útján. És csak egy célja van, a tiszta művészet! Függetlenítette magát nagyszerű ötletével minden gondtól.

Egyedül a művészetnek élhet!

Már ezért is érdemes arra, hogy nevét megőrökítsék...

Tiszay Andor.

Színház mikor lokál

MAGYAR DALOKAT KERESNEK

A DÉLIBÁB UTJÁN A

* * * * * DONI KOZÁKOK

A Doni-kozákok régi ismerősei Budapestnek. Ahányszor csak eljön hozzánk ez a kivételes tehetségű művész-csoport, zsúfolt házak köszöntik őket. És harmincketten a szálas kozákok, akik a meglepően kistermetű karmester: Sergej Jaroff vezénylete alatt, immáron negyedik esztendeje járják a világot — ugyancsak megszerették ezt a várost. Leveleikben, amelyek sűrűn érkeznek turnéjuk különböző állomásairól Pestre, a legnagyobb áradás hangján emlékeznek meg a pesti közönségről, amelyet szeretnek és amely szereti őket.

Pedig ez nagy szó. A pesti közönség igen nehezen hódítható meg — és ezt nagyon jól tudják külföldön is. *Pesten még Caruso is megbukott* — mondogatják tenorista vendégeink igen nagy tisztelettel. Pest, pestiesen szólva „nem dől be” a névnek. *Itt tudni is kell.*

A Doni-kozákok azonban meg is akarják hálálni azt a rajongást és szeretetet, amellyel Pesten körülveszik őket. És ezt a hálát úgy gondolták a legalkalmasabb módon leróhatni,

ha műsorukba, amely eddig jobbára csak orosz számokból állott, most először egy-két magyar számot is beleillesztenek.

Éppen ezért írtak budapesti megbízottjuknak: Kun Imre igazgatónak, aki évek óta menedzseli őket már Magyarországon és a Keleten. Ebben a levelükben Sergej Jaroff, a Doni-kozák parancsnok arra kéri Kun igazgatót, hogy gondoskodjék számukra alkalmas magyar dalokról, amelyeket addigra, mire Pestre érnek, már betanulhatnak és beleilleszthetik műsorukba.

Kun Imre igazgató, őszintén megvallva nagy zavarba jött e kérés hallatára, mert hát *honnan is vegyen ő ilyen alkalmas dalokat?* Senkit nem akar kirekeszteni az érvényesülés országútról (hiszen nem kis dolog az, ha valakinek dalát ilyen együttes adja elő az öt világrész valamennyi nagyvárosában), nem fordult tehát egyes

művészekhez, hanem mindenkinek módot szeretett volna nyújtani arra, hogy művét Sergej Jaroff elé juttathassa.

Igen ám, de hogyan? Ha ezt ő maga intézi, akkor egészen bizonyosan *se éjjele, se nappala a jelentkezők ezreitől*, külön adminisztrációs irodát kellene felállítani számukra. Gondolt egy nagyot és a kéréssel a Délibáb szerkesztőségéhez fordult. Mi közöljük a publikummal, hogy

a Doni-kozákok férfikórusra írt előadásra alkalmas dalokat keresnek, amelyeknek magyar karaktere van. Akinek ilyen dala van, az küldje azt be a Délibáb szerkesztőségébe és mi azután azokat kiválasztás céljából eljuttatjuk Kun Imre igazgató közvetítésével Sergej Jaroffhoz.

A dalok tehát kizárólag a Délibáb szerkesztőségébe küldendők, mi pedig kivétel nélkül minden dalt továbbítunk. Az természetesen alkalmasabb, ha a zeneszámoknak magyar szövege is van, de ha csak a partitúra van meg és ők a zenét alkalmasnak ítélik, iratnak hozzá szöveget. Csak dalszöveget, zenekíséret nélkül nem használhatnak, tehát ilyet ne is küldjenek olvasóink.

Reméljük, hogy a Doni-kozákok felhívásának meg lesz a kellő foganatja és a bő választékban akad majd olyan is, amelyet felhasználhatnak. Mi nagyon fogunk örülni, ha olyan dalt közvetíthetünk Sergej Jaroffhoz, amellyel azután a Doni-kozákok pesti műsorán találkozunk.

A Doni-kozákok számára küldendő és dalokat tartalmazó borítékokra feltűnő helyen a „Doni-kozák dalpályáza!” jelige irandó.

A dalok

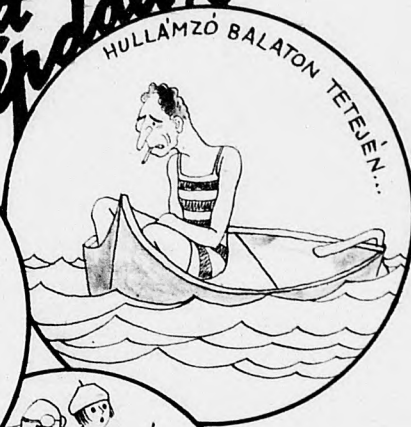
legkésőbb október 15-ig küldhetők,

a később érkezőket már nem tudjuk eljuttatni. Kéziratok megőrzésére nem vállalkozunk, így tehát a meg nem felelőket küldőjüknek vissza nem juttatjuk.

Illustrált népdalok

A TI UCCÁTKOZBAN FÉNYESEBB A CSILLAG...

HULLÁMZÓ BALATON TETEJÉN...

ELINDULTAM A NAGY ÚTRA...

SELYEM HAJAD ÉN MÉG SOSE SIMOGATTAM...

MEGVESZEM A SZEGÉNY-
SÉGET TŐLED...

darabja viszont nem. Maga sötét egyén, ahelyett, hogy vesézne, hallgassa meg inkább legújabb híreimet.

Egyik fiatal újságíró kollégánk az első történetem hőse, aki nemrégiben arra ébredt, hogy szerelmes lett egyik színházunk naivájába. A rossz nyelvek szerint az anyagiak is közrejátszottak, mert az ifjú művészőr fürdik a pénzben. Szóval barátunk azt képzelte, hogy gyalogosan megy leányzóba és mint vőlegény Mercedesen távozik. Dehát — vigye el a tatár — másképp történt a dolog. A művésznek nemrégiben premiérje volt és erre az alkalomra garmadával kapta a szebbnél szebb virágkosarakat. Az első felvonás végén kopogtattak az öltöző ajtaján és hirtelen megjelent a színen barátunk egy szál rózsával a kezében, gondolván, hogy „egy rózsaszál szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél”. A művész-

nő legalább is látszólag örömmel fogadta ezt a középkori figyelmességet, amely ma már legfeljebb csak a diákoknál szokásos és hősünk boldogan távozott, mint győztes csata után a hadvezér. Azonban

átgőggy kitétte a lábát az öltöző-
sói, a művészőr odaajándékozta a
virágot a színház kellékesnőjének.

mit rohan úgy, mintha a „Szép-asszony kocsisá” hajtaná? Mit mond? Hogy magának legalább annyi előnye van, hogy bejutott? Csak nem akarja ezzel azt mondani, hogy a Móricz

A rossz hír szárnyakon jár és így ez a jelenet is csakhamar fülébe jutott barátunknak, akit halálosan elkésztett a művészőr eljárása. Másnapra azonban megemberelte magát és a második előadásra újból egy szál rózsát küldött — a kellékesnőnek. A művésznek pedig egy levelet, amelyben tudatta vele, hogy a szokásos virágküldeményt már eljuttatta a kívánt helyre. A fölényesség azonban csak eddig tartott, mert éjszaka — szemtanuk állítása szerint — bányában úgy berúgott, hogy a halinacsizmás csatornatisztítókat a Nagykörúton sorba ölelgette és „kedves kollégáimnak” szóltatgatta őket.

Na de beszéljünk komolyabb dolgokról. Például arról, mi az oka annak, hogy a Nemzeti Színház idei műsortervezte szerényebb keretek között mozog, mint amilyent az utóbbi években megszoktunk az állam első színházától. Ennek az az egyszerű magyarázata, hogy Hevesi Sándor elkedvellenedett a színházigazgatástól és elhatározott szándéka, hogy a szezon végén megváltik a Nemzeti Színházától. Az állami színház bennfentesei tudni vélik, hogy

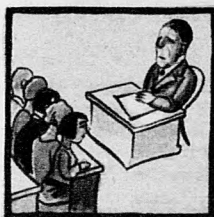
Hevesi Sándor semmi körülmények között sem újítja meg szerződését.

Hogy ki lesz a Nemzeti Színház új igazgatója, az természetesen még a jövő zenéje, de amint hallom, máris napról-napra több az önjelölt.

Valószínűen rövidesen megüresedik a Stúdió főrendezőjének helye is, amelyet eddig Odry Árpád töltött be.

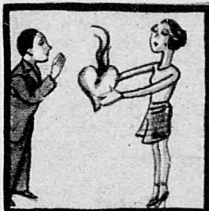
Odryt ugyanis nemsokára a Színházművészeti Akadémiára fogják meghívni tanárnak,

amelyet a kiváló művész természetesen örömmel fogad el. Odry Árpád nemzeti-színházi szereplései és tanársága mellett nem valószínű, hogy el tudja látni majd a Studióban vállalt eddigi állását is.

Ennek a történetnek viszont egyik neves drámai primadonánk a hősnője,

aki néhány évvel ezelőtt vidéki színésznő korában halálosan szerelmes volt a partnerébe. A színész azonban nem viszonozta a művésznő érzelmeit. Közben eltelt néhány év és mind a ketten Pestre kerültek. A művésznő bearrivált, a férfinak is egész szép sikerei voltak, de ennek ellenére a szezon végén szerződés nélkül maradt. Miután sehogyan sem tudott leszerződni egy színházhoz sem, gondolt nagyot, merészet és felkereste a művésznőt protekcióért. A színész arra kérte volt partnernőjét, ajánlja be őt ahhoz a színházhoz, amelynek a direktorához gyengéd szálak fűzik.

A művésznő azonban kijelentette, hogy idegeneket nem protezsál,

már pedig a színész számára az, mert most látja őt először. Hiába emlékezett a meglepett művész kolléganőjét az elmúlt szép napokra, a művésznő nem emlékezett. A poénja a dolognak az, hogy színésznünk ennek ellenére jusst is ahhoz a színházhoz szerződött, ahová protekciót kért — de a saját erejéből.

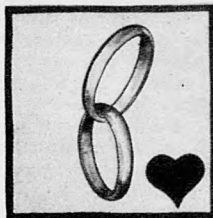
Kürthy Teréz tartózkodásra külföldre utazik.

Kürthy Teréz ugyanis Berlinbe

szerződött az egyik beszélőfilmgyárhoz.

A szerződését már alá is írta és rövidesen elutazik a németek fővárosába, ahol azonnal megkezdí első filmjének felvételeit.

Alig néhány hónappal ezelőtt újsággottam magának, hogy Vaszary Piroska másodsor is férjhez ment, még pedig Horváth Árpádhhoz, a Nemzeti Színház rendezőjéhez. Most megint egy újsággal szolgálhatok ezzel kapcsolatban.

Vaszary Piroska és Horváth Árpád rövidesen elválnak egymástól.

A művésznő már külön lakást is vett magának a Fillér uccában. Isteneim, milyen idők, milyen idők! Mit csinálnak a szegény görbök, ha már a szlárók is a Fillér uccába költözködnek a Nagykorona ucca helyett. A Vaszary-család másik tagja viszont: Vaszary Jancsi mult héten esküdött örök hűséget Siklóssy Jancsinak. Látom az arcán a zavart, hogy melyik a férji? Megsúgom magának, hogy a Vaszary Jancsi, aki azonos a Magyar Színház tehetséges fiatal rendezőjével.

Ezek után, azt hiszem, áttérhetek a rövid hírekre, amelynek első hire, hogy

Somogyi Gyula „Sybille? ... aus-geschlossen” című szindarabját, amelyet valamennyi német színpadon nagy sikerrel játszottak, a jövő héten a hágai Királyi Színház fogja bemutatni.

Ternay István „Idegen úr” című háromfelvonásos drámáját decemberben mutatja be a kassai magyar társulat.

Most jön a vicc:

Egyik színházunkban rettentően ordított valaki az igazgató szobájában.

— Ki ordít itt ilyen nagyban?! — kérdezte a véletlenül ott tartózkodó Forró Pál a színház tilkárától.

— Az igazgató úr csendes társa.

Beszélgetés AZ OLASZ Olympiával

Firenze, szeptember hó.

Giulietta de Riso-tól nem is lehet intervjút kérni. Csak elbeszélget vele az ember — megmutatja a virágjait, a fényképeit — beszél irodalomról, művészetéről — magáról is, hogyne — de nem a színésznőről, csak úgy, mint akármelyik nagyon intelligens, nagyon művelt és nagyon kedves húszéves lány beszélne.

Pedig hát mégis intervjú kell, mert most egymásulán két magyar darabot is játszik — és hogy milyen sikerrel, azt az mutatja, hogy csak ezt a két darabot játssza — felváltva — s

azóta a Firenzében mindennap magyar szerző nevét hirdeti a színlap.

Az egyik: Molnár „Olympiá”-ja, a másik: Szenes „Nem nőszülök”-je. Az egyik: nagy siker. A másik: még nagyobb siker. A nézőtéren, szünetben:

Giulietta de Riso

„Iám, ezek a magyar darabok — hiába, Magyarország”. Az olaszok szeretnek bennünket — és Olaszországban most divat szeretni bennünket.

Felmegyek az öltözőbe. Magyar huszártiszt jön elém. Összevágja a sarkantyúját. Memo Benassi — az olasz Barna főhadnagy. Mikor megmondom, ki vagyok, megkérdi, elég magyaros-e? Elég magyaros — nyugtatom meg, — talán nagyon is temperamentumos.

Már itt vagyunk Giulietta ajtajánál. Barna kapitány szalutál — elvonul. Giulietta mosolyog: „magyar? Akkor kérem — tolmácsolja majd Magyarországnak a köszönetemet azért a sok szép sikerért, amit magyar darabokkal arattam.”

Megkérdem, tud-e valamit Magyarországról.

— Amikor magyar darabot játszom — mint minden darabomnál, — érdekel a millió, tanulmányozom, foglalkozom vele. Ismerem egy pár magyar író műveit — egy kicsit a történelmét is... (Mégis csak a művészet a legjobb propaganda!) és már a most megjelent magyar könyvekről beszél: Herczeg, Csathó... és Molnár Ferenc, természetesen! Érdeklődik az irodalmunkról — mit csinál ilyenkor egy szegény újságíró? A szünet rövid, nekem intervjút kell írnom — de hát olyan nagy öröm Magyarországról beszélni...

Csengetnek. Giulietta megy a színpadra. A nővére benn marad, ő mesél Giulietta sikereiről: Egyiptom, Brazília, Franciaország — és ott van Giulietta albuma — Pirandello, d'Annunzio, Zacconi, Novelli soráival.

Már jön is vissza: de odakünn csak nem szűnik a taps — még egyszer — aztán még egyszer — aztán még sokszor a függöny elé — aztán öltözni kezd — most ugyan már hiába tap-solnak.

A búcsúzásnál Giulietta komolyan mondja:

— Szeretnék elmenni Budapestre. Talán el is megyek a jövő szezonban... aztán ki megint Amerikába.

Várjuk Giuliettát. Ha eljön: meg-tanít bennünket mosolyogni.

Fenyő Lili

"A Kolozsvári publikum más, mint a pesti" *

A Kossuth Lajos utcában találkoztam vele. Elegáns, szép, szőke asszony, nemcsak a férfiak, a nők is megfordultak utána kivétel nélkül. Ejnye de ismerősi! Nem kellett sokáig gondolkoznom, hogy kicsoda, már felismertem: *Kondor Ibolya*.

Azaz, hogy pardon: *Komjáthy Károlyné*.

Hiszen tetszik őt jól ismerni! Izig-vérig pesti lány volt, a karrierje is tipikusan pesti. Először a Veress Pálné uccai gimnáziumba járt, mint annyi más kis pesti úrilány (óráközökben a *Janiká-t*, meg a *Nyolcadik osztály-t* énekelte a lányoknak) s addig fantáziált a színésznőségről, amíg beirat-
ták *Rózsahegyi Kálmán*hoz. Innen indult a karrier. Először kabaré, aztán az operettszínház, majd *Fedákkal Amerika*, közben egy kis pesti botrány a menyasszonysága körül, végül pedig férjhez megy és

elment vidékre primadonnának.

Kondor Ibolya

Két évvel ezelőtt. Azóta csak szörvénnyesen hallani róla: nagy sikerei vannak *Kolozsvárt*, meg *Váradon*.

— Két napra tudtam csak feljönni az urammal — meséli, — vissza kell sietnünk, annyi dolog vár ránk. Kolozsváron már nyitottunk a *Miss Amerika*-val és csodálatosképpen nagy sikere van ott ennek a darabnak (amely pedig, mint hallom, itt Pesten bizony gyengén ment), hogy állandóan műsoron kell tartani. *Pedig már ötvenszer ment és ugye nagyon jól tudja, hogy vidéken ez nagy szó.*

— Megnéztem a *Szókik az asszony-t*, meg a *Volga bár-t*. Ez lesz a két első ujdonságunk. Mind a kettőt én játszom. Sokat várok tőlük, nagy sikert. És bár drukkolok egy kicsit, nagyon azért nem félek, mert *évek alatt nagyon megszereltük egymást, a kolozsvári meg váradai publikum és én. Mert ez speciális publikum. Kolozsvár egészen más, mint Pest, de még Váradtól is sokban különbözik.*

Kolozsváron például a publikum csak akkor megy színházba, ha operettet játszanak.

És csak pesti stájer az, ami után érdeklődik. Várad inkább megy prózára is, de itt is sokkal inkább kell a vígjáték, mint a dráma...

— *És Pest?*

— *Hát Pest, Istenem Pest,*

persze hogy itt szeretnék a legjobban játszani.

Kaptam is két ajánlatot, hogy maradjak itt két operettre. Dehát ez nagyon bizonytalan. Mit tudom én, a két operett megy összesen vagy két hónapot és a többi idő alatt pedig ülhetek odahaza. Én hát, hogy itt kísértésbe ne essek, még mielőtt elindultam hazafelé, *leszerződtem Kolozsvárra*. Mert tudtam, ha szabad vagyok — menthetetlenül itthagadok.

Az intervjúnak itt vége szakad. Megjelenik a férj és „beint” — nem hiába karmester — menniök kell.

Színházba természetesen.

Öszintén...

Az Országos Filmgyesület azt hirdeti, hogy filmiskolát nyitott, amelyben a legkiválóbb szakemberek képezik ki sztárokká a társadalom tehetséges tagjait.

Ugyanekkor egész csomó magán-filmiskola is jelentkezik, amely mind sztárosulást ígér azoknak, akik egy kis lőkével rendelkeznek. A művészet pénzbe kerül s különben is: száz- és ezerszeresen vissza fogja keresni a csekély tandíjat az, aki majdan őt villában lakik egyszerre és három ezüstkandállal eszi a rákagypelét krokodilból körüléssel...

Az, hogy néhány fiatalember, akinek nincs módjában filmet csinálnia, tanítással igyekszik létfenntartását biztosítani: rendjén van. Szanszkritül is lehet tanítani, pedig aki szanszkritül tanul, bizonyára számol azzal, hogy nem sok emberrel fogja magát megérinteni ezen a nyelven.

Ellenben,

Lee Perry német filmszínésznő autójával

hogy az Országos Filmgyesület, tehát egy hivatalos szerv is filmiskolát állít fel, azon mélységesen esodálkozunk.

A Filmgyesület elvégre erkölcsi testület is, amely elszámolással tartozik tetteiért. Hogyan vállalhatja tehát magára annak a felelősségét, hogy hangzatos hirdetéssel tanítványai közé vonz egy csomó fiatalembert, akik bizonyos idő múlva tisztáegyész filmszínészi bizonyítvánnyal a kezükben itt állanak —

filmezési lehetőség nélkül?

Hát a „Mária nővérekre” várjon minden képesített színész, vagy arra, hogy meginduljon Magyarországon a beszélő-filmgyártás?

Ez a hivatalos filmiskola éppen olyan, mintha egy másik országos szerv bika-vidoroknak képezné ki a tehetséges jelentkezőket, vagy rozmárvadászoknak. Hol van nálunk rozmár? És hol a film? Hogy szabad rendes polgári pályákon dolgozó jess fiúkkal és csinos leányokkal olyan pályára csábítani, amelyen

teljes lehetetlenség, hogy kilenven-kilene százalékuk elhelyezkedjék?

Minek a színészproletáriátust kitenyészteni, színes álmodozókat ébreszteni és aztán visszakergetni az álmodozókat a pulthoz, a varróasztalhoz, ami mind nagyon szép és derék dolog — ha nem filmszínészi becsvágygal kerül valaki melléje. Már pedig ha „Országos Filmgyesület” néven hirdetnek filmtanítást, minden naiv ember joggal hiheti, hogy emögött lehet valami film is — nemcsak iskola. Én is megtanulnám a bika-vidorásgólt, ha a Tudományegyetem felvenné tárgyai közé.

Remélem, hogy vagy a Filmgyesület lesz óvatos színésznővendékeivel szemben, vagy a magyar filmgyártás emelkedik fel azonnal a frissenenyésztésű sztárok elhelyezkedési lehetőségéig. S remélem, hogy azok a magas társadalmi és művészi állású urak, akik a Filmgyesület hirdetéseit ellenjegyzik, tisztában vannak azzal, amit tesznek. Nem merem feltételezni, hogy egy egyesület, amely az ország filmeseit hivatalosan képviseli, egy-két kellemetlen illatú üzletének odaadja nevét. S végül egy szerény tanácsot legyen szabad adnom: jobb volna diszkrétan megszüntetni elindulása előtt ezt az egész iskolát — mint botrányba fullasztani.

Sz. D

Egy spanyol énekes, aki — Magyar

Renato Ferucciónak hirdeti a színlap. Nevéről, külsejéről ítélve, olasznak vagy spanyolnak vélné az ember. Mikor aztán kijön a színpadra és szépen szárnyaló tenorja felzeng a lámpák előtt, meglepetve konstatáljuk, hogy *magyarul énekel*.

Nem akarjuk olvasóink türelmét túlságosan igénybevenni és ezért már most eláruljuk, hogy Renato Feruccio *magyar ember*. Igazi neve *Huszár Oszkár* s bár hét éve színész,

most játszik először magyar színpadon.

Hogyan lett Huszár Oszkárból Renato Feruccio? Erre ő maga adja meg a választ az alábbiakban:

— Magánúton végeztem a zeneiskolát — *Pesten* — mondotta. — Azután hiába próbáltam elhelyezkedni, sajnos, ez sehogysem sikerült.

Egy impresszárió útján sikerült elhelyezkednem *Amsterdamban*. Csak átmeneti állomásnak tekintettem ezt a várost, mégis három évig maradtam ott. Az amsterdami *Turinszky Theater* egy egészen különös rendszerű színház volt. Kis jelenetek, szólószámok és filmek váltakoztak egymással a műsoron. Ilyen zsánerű színház még nincs *Pesten*, de egészen biztosan lesz. Én itt szcenizált dalokat adtam elő *olasz, spanyol és magyar nyelven*. Eredeti magyar dalokat is énekeltem itt is, másutt is és határozottan kijelenthetem, hogy ezekkel volt mindenhol a legnagyobb sikerem.

Bevándoroltam egész Európát. Mondanom sem kell, ez a vándorút évekig tartott. Bár az impresszárióim megkövetelte tőlem, hogy nemzetközi hangzású név alatt lépjek fel (így választottam a Renato Feruccio nevet), büszkén mondhatom, hogy mindenütt magyarnak vallottam magam.

Most, aztán belefáradtam a vándorlásba és felhasználva egyhavi szabadságomat, boldogan jöttem haza *Pestre* — *pihenni*. De a terv csak terv maradt. Egy alkalommal összejöttem Zerkovitz Béla egyik rokonával egy társaságban, ahol jobbára kül-

földiek voltak. A társalgás tehát németül folyt. Az urak kérésére énekeltem és akkor a rokon megkért, hogy mutassam be képességemet Zerkovitz igazgató úr előtt is. Másnap felmentünk a színház irodájába, ahol a rokon bemutatott Zerkovitznak: *Renato Feruccio*. Énekeltem mutatóba egy kedves kis spanyol dalt. A direktor úrnak, úgy látszik tetszett az énekem, mert így szólt — németül:

— Nagyon szívesen felléptetném egy operettben, csak kár, hogy spanyol!

— Hiszen magyar vagyok! — mondtam nevetve.

Zerkovitz nagyon meg volt lepve erre a nem várt fordulatra és azonnal leszerződöttetett. Így ment füstbe az én pihenési tervem, de nem bántam meg.

Nem tagadom, szívesen maradnék itthon, ha lehetne. *Külföldi jövedelmeknek a feléért is szívesen maradnék, de hát még annyit sem lehet itthon megkeresni*. A viszonyok — úgy látom — nem javultak, sőt romlottak.

Renato Feruccio

Az én hetem *

IRJA KARDOS ISTVÁN *

Péntek

13

Ludovika

Az egyik újságban olvasom:

Az új Belvárosi Színház igazgatói:

Heltai Jenő és Lengyel Menyhért . . .

Az újonnan átalakított színházat . . . nyitják meg.

Egy másik újságban olvasom:

Bródy Pál nyilatkozata:

— Színházam . . .

Ki tud itt eligazodni.

Szombat

14

Szt. k. fel.

A művésznőnek, akiről itt szó lesz, a villamoson kilopták retiküljéből pénztárcáját. A villamos szépen csilingelve bandukolt a Nagykörúton, amikor egy éles kiáltás verte fel a már rendelettel elcsendesített székelyváros uccái békéjét.

— Jaj, a pénztárcám!

Az utasok összesereglettek, a kalauz megrántotta a csengőt, a vezető gyorsan lefékezett, az utasok egymásra dőltek stb., stb., amint már ilyenkor történni szokott és megállt a villamos.

Néhány rövidke perc múlva megjelent a sarki rendőr. Először udvariasan felszólította a nézőket, hogy oszlojanak szét, miután zsebtolvaj kerestetik, azután odalépett a művésznőhöz és kemény szigorral rászólt:

— Ön a károsult?

— Igen — felelt már majdnem elpityeredve a károsult.

— Ki fogom hallgatni — szólott a rendőr.

— Tessék — mondta a művésznő.

— Neve? . . . Foglalkozása? . . .

Lakása? . . . Anyja neve, apja neve? . . . Már amit ilyenkor szokás kérdezni és természetesen kora?

— Tessék? — kérdezte zavartan a művésznő.

— Kora? — szólott a rendőr.

— Miféle korom?

— Hány esztendő?

A művésznő, akit mindnyájan ismerünk, egy pillanatig elgondolkodott,

aztán színészi tehetségének minden erejével felkiáltott:

— Most jut eszembe, édes biztos úr, nem loptak el semmit, a pénztárcám otthonhagytam . . .

Vasárnap

15

Fáj. sz. M.

Ezt a rózsaszínű kis történetet ma mondták el nekem.

A Vigszínház most nagy sikert aratott új tagjának, Dayka Margitnak édesapja táncmester volt Kolozsvárott, nagyjapja pedig pallér, aki a házak építését vezette. Az unoka Dayka Margit pedig malterosleány Emőd Tamás és Török Rezső „Két leány az uccán” című vígjátékában.

Az unoka levelet írt kolozsvári hozzátartozóinak. Így szól a levél:

„Vigyetek néhány szál virágot édes jó nagyapám sírjára. Sűgjátok meg a sírnak, hogy azt a házat, amelyet ő kezdett építeni, én sikerrel tovább építem.”

Hétfő

16

Kornél

Ilyenkor ősz tájban, mondhatnám szezonérés idején, rengeteg a száma azoknak, akik színpadra szeretnének lépni, vagy mint mondani szokták, a világot jelentő deszkát

választják maguknak élethivatásul. Az előszobák zsufolásig meg vannak telve reménnyel teli fiatalossággal, akik megjelennek a direktor előtt abban a boldog hitben és ábrándban, hogy biztos ők lesznek az elsők, akiket az igazgató úr tagjai díszes koszorújába belefűz. Ezek a jelentkezők, mondom, lángoló ambícióval, gyönyörű álmokkal, nem csüggedő akarással állnak reggeltől estig az igazgatói iroda előszobájában és szemrebbenéstelen figyelemmel lesik, hogy mikor nyílik az ajtó és mikor kerül rájuk a sor.

A minap egy ilyen jelentkező Sebestyén Gézánál ezt mondotta:

— Direktor úr, a hangom gyönyörű. Sokan elbujhatnak mögöttem.

— Hja, kérem — felelt a direktor,
— itt színházat játszunk, nem pedig
— bűjőcskát.

Kedd
17

Ferenc

A lírai költő elvitte újdonsült versét, amely még a tintát sem itta be, a kiadóhoz, hogy haladéktalanul vásárolja meg a költeményt, mely színvénék lelkes szavát zengi egyrészt, másrészt a pénz, amelyet a versért kapna, vacsorára kell. A kiadó így szól a poétához:

— Édes barátom, ne haragudjon, de verseket nem veszünk. Hogy azonban ne fáradjon hiába, adok egy tanácsot, gyűjtsön össze vagy kétszáz verset és akkor majd csak akad egy kiadó, aki kiadja. Igaz? Mit szól ehhez a pompás tanácshoz?

A lírai költő, aki egyébként jó humoráról is ismert művészkörökben, fanyar arccal így felelt:

— Engedje meg, hogy a válaszomat versben adjam meg. Talán azt majd megveszi.

— Tessék, de rövid legyen, mert nincs időm.

A költő már hozzálátott a szaválás-hoz:

Vártam kalácsot,
Kaptam tanácsot.

Szörda

18

Kup J.

Márkus Alfrédnak, a világszerte ismert magyar komponistának operettje lesz a Városi Színház soron következő újdonsága. Néhány nappal ezelőtt díszes társaság jelent meg a Városi Színház egyik próbatermében, ahol Márkus Alfréd leült a zongorához és sűrű tapsok között végigjátszotta új operettjének muzsikáját.

A hallgatóság írőkből és zeneszerzőkből állott, sőt ott volt az a zeneszerző is, akiről az a hír járja, hogy egy-egy melódiáért szívesen átmegegy a szomszédba.

Amikor Márkus Alfréd darabja slágerét eljátszotta és az egybegyűlt bennfentések kívánságára megismételte, a zongora mellől odaszólt ahhoz a bizonyos zeneszerzőhöz, akiről a fenn elmondott pletyka kering.

— Ilyet írjon, édes jó uram!

A fiatal komponista nem jött zavarba és így felelt a felszólításra:

— Majd csak ön után, mesterem!

Csütörtök

19

Január

Két dolgot szükséges tudni annak megértéséhez, amit ma hallottunk. A hosszabb magyarázat fölösleges, azt hiszem mind a két dolgot mindenki tudja. Az egyik az, hogy a rendőrség az uccai közlekedésre vonatkozóan rendeletet készül kiadni, amelyben arra kéri a közönséget, hogy lehetőleg tartózkodjék a nagy tömeghez való csatlakozástól.

A másik az, hogy Budapest legkövérebb embere *Bús-Fekete László*.

Most, hogy ezt a két dolgot tudjuk, megértünk mindent.

Bús-Fekete László szemrehányásokat tesz *Latabárnak*, a Király Színház művészeinek.

— Latyikám, a multkor találkoztam veled a körúton és te messze elkerültél engem.

— Nem tettem semmi rosszat — védekezik *Latabár*, — csak betartottam a rendőrség rendelkezését.

— Miféle rendelkezését?

— Elkerültem a nagy tömeget.

Ja vagy úgy!

— Hol pihented ki az elmúlt szezon fáradalmait a nyáron? — kérdi Dénes Oszkár egyik fiatal kollégájától.

— Én sehol. Az idén csak a feleségem nyaralt.

— Na és ő hol volt?

— Az anyóssommal meg velem *Siófokon*.

Ügyes megoldás

— Mondd, hová rejtéd el azt a sok szerelmeslevelet, amelyet a számodra küldözgetnek? — kérdi egyik népszerű színészünktől, aki Don Juan-ságáról híres, *Pethes Sándor*.

— A feleségem *kézimunkakosarába*.

Ujítás

A művészkavéházban arról beszélgetnek, hogy a repülőgépről ma már a legbiztosabban le lehet érní a földre ejtőernyő segítségével.

— Az semmi — jelentette ki hirtelen *Mály Gerő*, — én egy közönséges esernyővel jutottam le a hatodik emeletről a földszintre.

— ?

— *Lejöttem a lépcsőn*.

Szimészek a 'tálcán

Revizor: *terítéken* San Thoden

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Engedjék meg, hogy meghívjam önöket szerény lakomba egy kis ebédre.

Én is azok közé tartozom, akik igen nagyra becsülik az asztal örömeit. De nemcsak jóllakni, hanem jóllakadni is szeretek. Ez már egy olyan velem született önzetlenség, hiába is küzdenék ellene. Boldog vagyok, ha felebarátaimnak örömet szerezhetek — s különösen olvasó-felebarátaimnak!

A legnagyobb öröm, amit az ember a barátai számára előkészíthet, *egy jó lakoma*. Bevallom, nem mindig volt módomban jókat enni. Életrajzíróim számára feljegyzem azt az adatot, hogy egy időben vacsorámról mondtam le, hogy a színházba karzatjegyet váltssak s mikor gyomrom korgásától szomszédaim nem hallották az előadást, egy kiló szilvát ettem meg valamelyik körüti padon — hangtompítóul.

No de ma már egészen más a helyzet, hál' Istennek. Kitűnően dotált hirdlapírói állásom lehetővé teszi számomra, hogy barátaimat és barátnőimet egy valóban lucullusi lakomára láthassam vendégül.

Sőt! Fogadni mernék, hogy *Lucullus*, aki pedig jobban szerette a gyomrát, mint öregedő primadonna az elvesztett hangját, soha életében ehhez hasonló jókról mégcsak nem is álmodott.

Brillat-Savarin Anthelme, ez az igen kiváló férfiú, aki a tizenkilencedik század elejének legnagyobb bölcse volt, a gyomor Wagner Richardja, a gasztronómiáról írott rendkívül tudományos könyvének egyik passzusában ezt mondja:

Mondd meg, hogy mit eszel s megmondok, ki vagy!

Nos, én itt leközlöm azt az étlapot, amely ebédünkön sorra fog kerülni. Az ételeknek ebből a sorrendjéből mindenki megmondhatja, hogy ki vagyok. Azok részére, akik esetleg tájékoztatónak a tekintetben, hogy milyenek

is az itt felsorolt eledetek, álljon útmutatásul a meghívó keretétől szolgáló néhány illusztráció.

Kétségtelen, hogy ez az étlap nem diétás gyomor részére készült és nem bőjtőlőknek. Gyomor kell hozzá — és szív. Aki fogyókúrát tart, az ne jöjjön hozzám.

Viszont biztos, hogy jólemészto barátaim nagy örömeiket fogják lelteni ebben a lakomában, amelynek minden fogása vitamindús és igazi inycenfalat. Minden van itt, mi szem-szájnak ingere: leves, előétel, hal, sült, köret, baromfi, pecsenye, tészta, gyümölcs, desszert, kávé és likőr: és minden fogás ragyogóan elkészítve és feltálalva.

Itt senki elébe nem toluhat a gyomorbajosok hamleti problémája: Enni vagy nem enni?!

Mert menümben mindenki enni való. Természetesen az evés ceremóniája szigorúan a spanyol udvar etikettje szerint történik, amelyek szerint

„Mindent a szájnak, semmit a kéznek!”

Az tehát, hogy az egyes étek „fogásnak” neveztetnek, korántsem jelent annyit, hogy bizonyos fogások valóban megengedtetnek.

S most, miután mindenki látja, hogy milyen nagyúri vendéglátásban lesz része, nem hallgathatom el: az a titkos reménységem, hogy mindazok, akiknek ez a kis ebédecse izlett, *vissza is fognak egyszer hívni magukhoz.*

Megjegyzem: másnál nem vagyok olyan nagyigényű, mint saját asztalomnál. Egy kis jó libapecsenye, csirkepaprikás, általában baromfi, valami egyszerű előétel, kis torta és gyümölcs: ennyi az egész. Igazán nem nézem le azokat az ebédeket, amelyek csak négy-öt fogásból állanak. Én demokrata vagyok.

Egyelőre azonban fogyasszuk csak el az én menümet. Remélem, aggkorában is megemlegeti mindenki.

Hölgyeim és uraim: Jó étvágyat!
San Thoden.

Menü

ERŐLEVES
MÁLY GERO

KAVIAR VAJJAL
SZILAGYI MARCSA

MALACSÜLT
DAJBUKAT ILONA

VEGYES SALÁTA
PETI SANDOR

PÖRKÖLT CSIRKE
VIZVARY MARI SKA

ANGOL BÉLSZIN
PETHŐ ATTILA

PISKÓTA TEKERCS
UVVARY LAJOS

GESZTENYEPÜRÉ
HABBAL
MÁLY ILONA

ANANÁSZ
TITKOS ILONA
LIKÖR

FEKETE KAVÉ
CSORTOS GYULA

NARANCS-SALÁTA
BILLER IREN

LAZAR MARIA

A CSODALÁMPÁS*

Beszélgetés Vitéz Miklóssal legújabb darabjáról

Ő: Uram, csak ne-em??

Én: De bizony, muszáj.

Ő: A csodalámpásról?

Én: Arról.

Ő: Igaz — igaz, de tudja...

Én: Tudom, négy napja bujkál, ígér, hiteget. Bocsánat — lapzárta van. Nincs tovább, most tessék beszélni.

Ő: Ha tudná, mennyire nem szeretek.

Én: Tudom.

Vitéz Miklós

Senki se szeret nyilatkozni, de azért mindenki nyilatkozik.

Ő: Sajnos, így van. Engem rettenetesen irritál, hogy most, mikor innenonnan adarabnak kell helyt állani értem — még most is én beszélek ő róla.

Én: Amíg a rivalda fényébe nem kerül a darab, addig az a bizonyos néma gyerek a darab

is, akinek az anyja se érti a szavát.

Ő: Azaz, csak az anyja érti a szavát. Épp ez az. Nem szeretek intim családi beszédet a nyilvánosság elé vinni. Nem szívesen csapok fel az elfogulatlan elfogult szülők közé, akik áradozva szidják és ócsárolva magasztalják szívük vérért...

Én: Talán térnék a darabra?

Ő: Mingyárt, csak azt akarom mondani, hogy sok kínlódás után most már inkább a darabom beszéljen én rólam és ne én ő róla.

Én: Hát mit mondhatna a darab?

Ő: Például azt, hogy egy irgalmatlan hosszú út vezet A csodalámpás mai formájáig, meg azt, hogy kemény diót kellett ezzel a témával megtörnöm, meg hogy kegyetlen viaskodásban álltunk egymással, míg színpadi formába gyúrhattam ezt a rebellis, illanékony, higanyszerű anyagot, mert nem kevesebbről van szó a darabban...

Én: Na hála Istennek, megérkeztünk...

Ő: Dehogy érkeztünk meg. Téved, én egy szót se mesélek el a darabomból. Amit mondok, az csak a helyzetből, a megértés kedvéért van és folyik. Szóval, interjú nincs, de a darabomban arról van szó, hogy miként lehet a féltékenységet — a minden idők házassági drámáinak legfőbb erjesztő fluidumát, mint valami káros és nem kívánatos zagyva oldatot a keneső fenekéről kicsapolni, lefegyverezni, drámai akcióképességétől megfosztani. Érti?

Én: Nem egészen...

Ő: Én igen. Idefigyeljen. Adva van egy házassági dráma szabályos kerete — minden rekvizituma és előfeltétele. A férj szürke köznapi ember, a feleség nagy, kiváló művésznő, az udvarló igazi hím páva. Már most az előjátékban egy furcsa misztikus ember elhelyez és meggyújt a színpadon egy csodalámpát, aminek a fényében a meginduló dráma tragikusra hajló minden momentumát megtorpan, megszelídül és emberi egyszerűségére helyettesítődik be. Szóval, egy izgalmas drámai menet, amit az egyszerű, okos, nyugodt ember természetes följénye keresztez. Vigjáték a drámában, különös akadályverseny, hirtelen összezsugorodó akadályokkal. Egy résztvevő, aki nem akar az ugratásokban résztvenni, aki a mesterségesen emelt drámai kőfalakat, vízzel telt árkokat, gyanus vermetek leplező bozótokat egyszerűen megkerüli és elsőnek fut be és akit ezért mégsem lehet diszkvalifikálni. Nos?

Én: Érdekes...

Ő: Annál több: Uj és emberi. A lélek szívódása és sokszor érzett megtorpanása vibrál végig a darabon, amikor az adott van és muszájból tétován szeretne elhajolni a miért ne? és a hogyan lehetne? irányába.

Én: Szóval bizonyos kettősség?

Ő: Ugy van. Izgalmas kettősség a tucat és a kimagaslóan egyéni felé.

Én: És aztán?

Ő: Aztán? Majd meglátjuk. A többit nem én, hanem a darabom van hivatva elmondani.

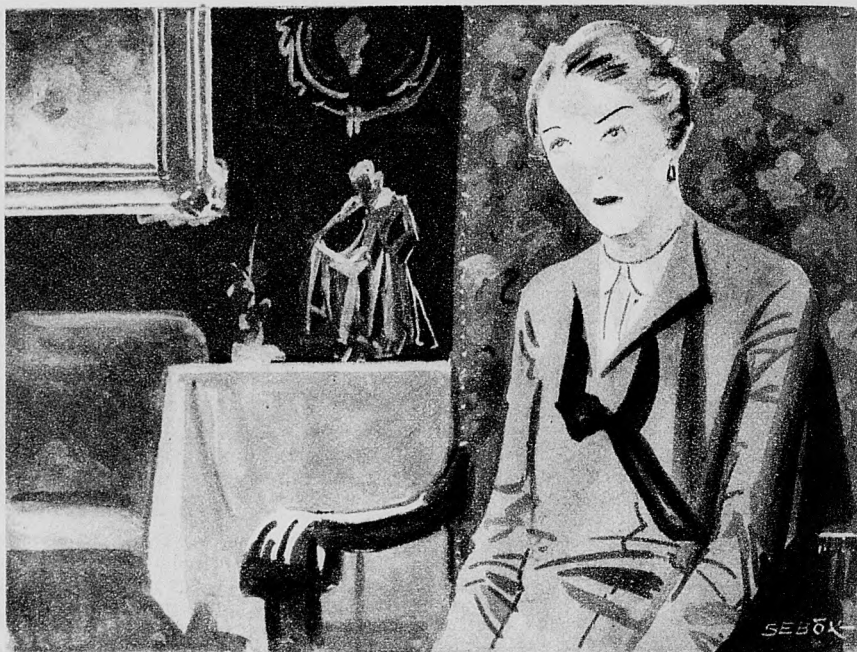

A reggioi Theatro Rossini igazgatójáról, cavaliére Daniele Derossiról mindenki tudta a városban, hogy

1. felesége őt szenvedélyesen szereti;
2. az asszony nagyon félti az urát és
3. az asszony minden centesimót számon tart, vajjon mire költi el az ura. Mert ha más nőkre találna költeni, bizony, nyakon fogná az asszonyt és egy tűzhányóhegy kráterébe lökné. Amikben ott tudvalevőleg nincs hiány; lehet válogatni: van Vezuv is, Etna is, Stromboli is.

No, mindenképpen nagyon kellemetlen állapot volt, mert hogy Derossiné asszonyom, amilyen pénzes nő volt, olyan csúnya is volt, nem szolgáltathatott extázist az urának, ez utóbbi lelke mélyén más asszony meghódítására gondolt — kellemetes kár-talanításul a sorsáért, — de ilyen hódító hadjáratához persze pénz kellett volna, pénze azonban Derossi uramnak nem volt. Az a harmadfél líra napi zsebpénz, amit engedélyezett neki az asszony (hallatlan szűkmarkúság és szűkkeblűség), egész hónapra csak hetvenöt lírát tett ki, ennnyivel pedig még egy kőristalányt sem köthet magához állandóan az ember. Még Reggio di Calabriában sem, amely pedig nagyon kisigényű város.

Szóval: signora Derossi nagyon nyugodt volt, hogy így kikényszerítette a férjeura hűségét. — Mi sono messa al sicuro, biztosítottam maga-

„Honnan van az uramnak pénze?”

mat — mondta megbocsátható kajánkodással és örömmel. — Mégis jó, hogy ilyen önző a világ és a szerelem sem altruisztikus intézmény.

Egyszer aztán szinte lepottyant a toronyból. Persze, detektívvel is figyelgette az urát, mert hogy is mondja a német: sicher ist sicher, ami biztos, az biztos... a napi harmadfél líra mellett is okos dolog ám ilyen figyelő detektív — a reggiori Sherlock Holmes aztán hírül vitte egy napon az asszonynak, hogy szűkreszabott zsebpénz ide, szűkreszabott zsebpénz oda: Derossi úrnak bőségesen van pénze. Tegnap megvacsoráztatott egy idegen szépséget, aki az Albergo Massosó-ban van szálláson; csak magáért a vacsoráért hatvan lírát fizetett ki Derossi úr, de vett ám neki confettót és virágokat is, tegnapelőtt meg ugyanazzal autókirándulásra ment ki a hegyekbe és a sofőrnek, mint megtudta, harminc lírát fizetett az útért.

— Honnan van az uramnak pénze? — ez a nagy kérdés nyugtalanította Derossinét, annál is inkább, mert a hónap huszonhetedike volt akkor és az utolsó hetvenöt lírát az elmúlt

elsején kapta. Azóta pedig — a számadások szerint — kávéháza, dohányra és más apró kiadásokra is költött. De ha nem költött volna fél centesimöt sem, akkor is összesen hetvenöt lírája lett volna az urának, ennyiből pedig nem lehet csak egy vacsoráért hatvan és egy autótúért harminc lírát kiadni. Hiszen hatvan plusz harminc már kilencven.

— Figyelje tovább az uramat — hagyta meg Derossiné az embernek — és leginkább igyekezzék megtudni, honnan van pénze az uramnak? Lutriban nem nyert, örökölni sem örökölt senkitől; a színházi kasszába sem markolhatott, mert ott is a körmére nézek az uramnak. A bevétel és a kiadás egyenlegét én magam veszem számba nap-nap után és a mai napig még egyszer sem találtam, hogy állt-elekek volnának a kiadások közt. Tehát honnan van pénze, hogy egyszerre a gavallért adhatja? Hogy kölcsön kérne másoktól, azt nem hiszem, mert meg is kell ám fizetni a kölcsönpénzt.

A detektív erre folytatta a megfigyelést, pontosan beszámolt az asz-

szonynak, hogy három nappal ezelőtt gita al mare-t, tengeri kirándulást tett a direktor úr, csak a hajóútért negyvenöt lírát fizetett, tegnap pedig, színház után, egy bárban mulatott a direktor úr és mindig azzal az idegen szépséggel. — Tanácsolom is — ajánlotta a detektív, — ne hagyja annyit magára az urát, hanem állandóan maradjon a sarkában.

— S a három gyermekemet maga gondolná, jó uram? — ellenkezett Derossiné asszonyom. — Hiszen „bimbó”-imat még az uramnál is jobban féltém. Hagyjuk csak egyelőre azt az idegen nőt, a szemkikaparást azért a személyért majd megkapja az uram később is; egyelőre azt akarom megtudni, miből fedezi azt a sok költséges kiruccanást?

— Nem voltak az urának ékszerei, amiket elzalogosíthatott vagy eladhatott, signora?

— Ékszerei, az uramnak?! — nevetett fel Derossiné gúnyosan. — Füle cimpájában, szemfájás ellen, van egy függője, az még megvan és a jeggyűrűjén kívül, ami szintén még megvan, csak lószórból fonott óra-

lánca van az uramnak, arra pedig két szoldót sem adhattak.

A detektív elgondolkozva járt fel és alá, majd megállt az asszony előtt: — Van egy zseniális ötletem, signora. Ne tessék megkérdezni, hogy mi az, csak feltétlen bizalmat kérek, mert ahhoz, hogy megvalósítsam az ötletem, néhány száz lírára van szükségem. Ez sem lesz kidobott pénz, mert megtérül, de adja nekem rendelkezésemre ezt az összeget és garantálom, igen tisztelt signora, hogy holnapután leleplezheti az urát, majd megmondom holnapután, hogy mi úton.

— Szívesen megadom, akármennyit is kér. Elég lesz ötszáz líra vagy több kell?

— Ötszáz is elég lesz, asszonyom.

A detektív átvette az összeget, onnan egyenesen a színházi pénztárhoz ment, ahol — hosszabb szabadságon lévén a pénztárosnő — maga a direktor, Derossi úr ült és vett tíz ülőhelyet a földszint első sorába, a hozzávaló ingressóval együtt, majd negyedóra múlva megint visszatért, de most már álszakállal és bajusszal és más kalapban és újabb series jegyet vett a föld-

— Mindössze kétezer líra volt a bevétel

Száz ajakról két halk sóhajlás:
Istenkém, csak most légy velem!
És megindul érte emészlőn
Ádáz, vad, forró küzdelem.

A tiltkár úr szobája előtt
Ülnek gyötrő lázban pihelve
S a tiltkár úr elküldi őket:
Szíveskedjenek jövő keddre! —

És jövő kedden, bár mind hallja,
Hogy sajnós már teljes a létszám,
Csak várnak tovább fikkadt vágyban
Az igazgató úrra hélszám.

Minden lehető s lehetetlen
Protektiól sorra mozgálnak,
Míg egyszer végre mégis, mégis
Csak felvirrad rájuk a nagy nap.

Próbál szavalnak, énekelnek,
A szívük égő, izzó kattan
S a direktor úr szól unottan:
Kissé — hogy mondjam? — gyakorlat-
lan — —

De feltétlenül lehetséges
S ígérem önnek im ezennel:
Figyelnéi fogom s fejlődését
Kísérem komoly figyelemmel — —

El egy sem csügged; kezdik újra
Mindig új és új direktornál,
Vágyuk, reményük fel-fellámad,
Égőbb az minden tüzes bornál.

Intrikát, lázong, porig hajlik,
Mert kibén igaz színészszív él,
Még az ördöggel is szívesen
Köt szerződést egy szerződésért — —

Amin az egész világ nevet

A magasban

Strandfotográfia

— Tejet vagy benzint parancsol? (Lustige Blätter)

Ő csak tudja

— Hamar összeházasodnak azok, akik holdfénynél csókolóznak...

— Butaság! Akkor nekem rég egy háremem lenne!

(Utk)

Hát persze!...

— Hiszel te az átöröklésben?

— Feltétlenül! Hiszen az egész vagyonomat így szereztem!

(Tit Bits, London)

Kaszárnyaudvaron

Az ezredes magyaráz a rekrutáknak:

— Ugy kell venniük, hogy az ezred egy nagy család, amelynek én vagyok az apja és maguk a gyermekek, értették?

Rekruta: Igen, papa!

(Passing Show)

— Mamuska, tartsd egy kicsit magasabbra azt a labdát, különben majd azt hiszik, hogy az még a Minna nénihez tartozik.

(Uhu)

Kávéházban

— Főúr, kérek egy fogpiszkálót!

— Azonnal kérem, kézbent van!

(Le Rire)

Évődés

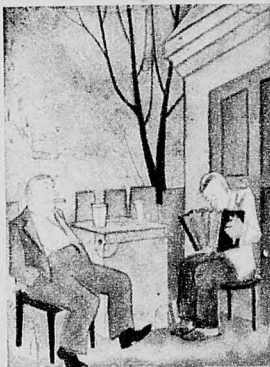
— Hallom, léged XIV-ik Lajosnak hívnak mindenütt!

— Miért?

— Mert csak akkor hívnak meg, ha véletlenül tizenhárman ülnek az asztalnál.

(La Vie Parisienne)

Férjek egymás között

— Egy koldus volt itt. Adtam neki tíz pfenniget meg egy tányér levest, amit a feleségem főzött...
 — Ha megette, meg is érdemelte a tíz pfenniget.
 (Ülk)

Örök Ifjúság

— Te szabadjeggyel még a színházba! Biztos valaki rokonod a szereplők közül, ugye!
 — Igen, a nagymamám az egyik balettündér.
 (Karikaturen, Oslo)

Szabónőnél

— Nagyságos asszony, ajánlom, válasszuk ezt a mályvaszínit. Ez olyan jól áll az ön halvány arcbréhez.
 — Nem vagyok én mindig halvány. Csak most megijedtem a ruha ártától.
 (Lustige Blätter)

Furesa magyarázat

— Elza, az az úr, aki idenéz, azt hiszem ismer engem.
 — Nem hiszem. Ha ismerne téged, nem nézne ide.
 (Le Sourire)

Fatalista

— Jaj, Max, mi lesz most, hátha összedül a világ?
 — Nem baj, holnap ugysis lejár a szabadságom.
 (Lustige Blätter)

Szegény...

— Szegény fiú, ez se fog többet így ugrálni, Holnap házasodik.
 (Ülk)

Alarcosbálon

— Kedves Pompadour, hogy maga milyen korhű!
 — Hát az uram korához képest elég hű is vagyok.
 (Le Rire)

A foglalkozása teszt...

— Ismerek egy embert, aki úgy utálja a vizet, hogy soha életében nem fürdik.
 — Mi a foglalkozása annak az embernek?
 — Búvár.
 (Lustige Kiste)

Ris * * anekdoták * nagy színészekről *

Az öreg Petrásnak — Pálmay Ilka édesapjának — élete alkonyán egy gyönyörűsége volt; összegyűjtött mindenféle madarat. Lakása egy óriási kalitka volt. Ragyogó, színes egzotikus madarak légióját szerezte meg drága pénzen. De megváltott minden madarat, amit csak összefogdostak a kassai nebulók. Studirozta az életüket, tanította őket. Kanárimadaraí egész operáriákat daloltak, akárcsak Turrolia Emma vagy Perotti Gyula énekeltek volna. Még a gerlicéi is ritmikusabban turbékoláltak, mint kinn a szabad erdő mélyén. A mátyásmadara meg valóságos tudós volt és olyan orátor, hogy nagyprépostnak is elmehtett volna. Az aranyos Ilus egyszer hazament vizitába. Az öreg urat kedvencei között találta és a látogatás öröme egy szikrát se látszott meg rajta, úgy fel volt indulva. Pálmayt bántotta a dolog és részvétellel kérdezte meg atyjaurát, mi baja?

— Képzeld, Patti Adelina kitépte Tamási József farkát. Pedig milyen szép volt, az volt minden dísz!

Studirozta az életüket.

Pálmay megdöbbsent. Uramfia, megőrült az öreg.

Mikor Petrás bácsi tovább lamentált, értette meg mi történt és majd megfulladt a kacagásba! Ugyanis a kanári alaposan megtépázta a sárgarigót és az öregúr kora egy-egy híres énekeséről keresztelte el a madarait...

Egressy Gábor fiatalabb korában szeretett hárfázni. Sok szív volt a játekában, hiszen színész és költő volt, de azért sokszor hamisan játszott.

Egy ily alkalommal átszólt a szomszédasszonya:

— Egressy úr, ön úgy hárfázik, mint Szent Dávid, csak hogy nem olyan szépen.

— Ön meg úgy beszél, kedves szomszédasszony, mint Salamon király, csak hogy nem olyan bölcsen! — felelte a nagy színész.

Hogy Kántorné, a magyar drámai művészet legkiválóbb alakja miért nem lett szerződötetett tagja az 1837-ben megnyílt Pesti Nemzeti Színháznak, ezen még ma is sokan tündöndnek.

A tény az, hogy a Földváry alispán és Bajza által aláírt meghívólevél elment Kántorné címére. A nagy művésznő akkor Nagyváradon betegen feködt s miután a postás nem tudta ki-puhatolni a város félreeső részében nyomor és nélkülözések közt fekövő Kántorné lakását, visszaküldte Pestre a kézbesítetlen levelet.

Földváry a levél visszaérkezését olybá vette, mintha Kántorné neheztelne azért, hogy az ő szerepét Laborfalvi Rózának adták.

A megnyitás napján lázas betegen megjelent Kántorné a színháznál és szerződést kért, de hiába. Földváry sértve érezte magát s elutasította Kántornét. Déryné is esedezett Földvárynál Kántorné érdekében, de hiába: Kántornét nem szerződtették a magyar drámai művészet kipótolhatatlan kárára.

Tom Gibson, az elkényeztetett színész, megunt a nőket és elhatározta, hogy minden öszeköttelést megszakít a szép nemmel. Miss Mary Overton, Overton bankár leánya cselt szó Gibson ellen. Görinek szerződik ahhoz a színházhoz, melyben Gibson játszik és így kényszeríti a színészt, hogy a szerep utasítása szerint csókolja meg. Gibson a színpadok mögött felháborodva tiltakozik Mary ravasz üldözése ellen, de Mary kijelenti, hogy a harcot nem adja fel. Gibson titkárának, Grahamnak beszámol az esetről és azt a reményét fejezi ki, hogy sikerült Marytól megszabadulnia. Miss Overton újabb támadásra készül Gibson ellen. Bosszúra szólítja fel a visszatasított nőket és bojkottot hirdet az elbizakodott színész ellen. Ugyanakkor azonban két barátjánál figyelteti Gibsont, akik még mindig rendületlenül szeret és az itt következő levelet küldi neki:

Kedves Tomy, attól félek, hogy talán túlságosan szívére veszi a maga ellen foganatosított kényszerintézkedéseket, vagy éppen félremagyarázza azokat és azt hiszi, hogy haragszom magára. Holott erről szó sincsen, mert érzéseim változatlanok. Ennek bizonyítására megkértem két, megbízható barátnőmet, hogy kísérjék figyelemmel, csatlakozzanak magához, ebédeljenek magával és igyekezzenek kissé felvidámitani. Remélem, eleget tettem megbízásuknak. Állandó szeretettel gondol magára és nagyon sajnálja magát:

Mary.

Utóirat: Nagyon útálok az ostoba nőket, akik maga ellen támadnak. Hígyje el, én erre sohasem lennék képes.

— Mit szól ehhez? — kérdezte Gibson.

— Hát csúnyán beugrottunk, mr. Gibson. Túljártak az eszünkön! Én azt mondom, vegye feleségül ezt a lányt és fojtsa meg!

— Miss Overton egészen rendkívüli lény! — mormogta Gibson. — Ha nem ilyen gonosz ötletekre pazarolná leleményét, minden csodálatot megérdemelne. Elvégre ellenségeink tehetségét el kell ismernünk!

XIII.

Romney a színészbejárónál állt már félórája és úgy várta Gibson megérkezését.

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívüli tanulságos könyv, amely az írás művészetét tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelembe ajánljuk az „Úriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóvatalában, Budapest, VII., Dobány ucca 12

— Tomy! — kiáltotta sűrösen, — hát van magának szíve? Hol járt egész nap? Miért nem telefonált? Egész Londonban hajsoltam magát. Miért nem adott életjelt? Hiszen gondolhatja, mennyire összetört, milyen lehetetlen idegállapotba sodort a mai esemény! És maga a fülét sem mozgatja. Mintha nem érdekelné a dolog, mintha sejtelve sem lenne arról a földindulásról, amely ránk szakadt! Hát beszéljen! Mit tegyünk? Hogyan lehet ezt a rettenetes szerencsétlenséget elhárítani?

Gibson emberelő hangulatban volt.

— Ne bölgjön, Romney! — mordult a direktorra. — Végre is engem bojkottálnak, nem magát!

— Úgy? — kiáltotta magánkívül az igazgató, — hát kinek a színházába nem jön a közönség? Melyik színházba nem váltottak ma estére egyetlen jegyet sem? Csak ne siessen, kedves barátom az öltöző felé. Nyugodtan itt maradhat, van időnk beszél-

getni. Nem tartjuk meg az előadást. Gibson arcából kiszökött a vér.

— Ennyire komoly a dolog? — dadogta.

— Ennyire, kedves barátom. — Price már fogalmazza a kommunikéket, melyekben tudatjuk a közönséggel, hogy az ön váratlan bejegése miatt kénytelenek voltunk ma este színházunkat zárva tartani. Ezt azonban természetesen nem lehet megismételni. Holnap okvetlenül meg kell tartanunk az előadást, még pedig telt ház előtt. Még egy ilyen kényszerített szünet és megbuktunk. A közönség két nap alatt elfelejté, hogy egyáltalában a világon vagyunk. Ha azt a szót fogják mondani: Garrick-színház! — bukás, bojkott, botrány fog az emberek eszébe jutni! Már gondoskodtam arról, hogy a rendőrség holnap kellő számú detektívet bocsásson rendelkezésemre, akik a színház előtt minden erőszakosságot meg fognak akadályozni. A jegyeket zavartalanul meg lehet majd váltani. De mi lesz a plakátokkal? A féktelen iz-

Ez a könyv nem az ördög biblijája,

s nem válik az ördög prédájává az, aki azt forgatja. Ha szereti az ártatlan szórakozásokat, megtanulhatja az ebben ismertett modern kártyajátékokat, az alsótól a Rummyig. Ára bérmentes küldéssel 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető Délbáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12

A hasbeszélés titka

Írta: RÓNAI VIKTOR

Ára bérmentve 90 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII. Dohány ucca 12

Tábornok mint kém

BADEN POWEL KÉMKEDESEI

Ezen könyvben nemcsak érdekesítő olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is, melyek jellemzik egy angol tábornok furfangosságát. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII. Dohány ucca 12

Terítés tálalás

A szép tálalás a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztosabbá teszi. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

Mind a két füzet megrendelhető:

Délbáb kiadóhivatalában, VII. Dohány ucca 12.

Dáma és gavallér

című füzet kimeríti mindazokat a formákat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó mordornak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellékei. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

gatással, amely maga ellen folyik? Hogyan lehet ezt leszerelni?

— Higyje el, Romney, hogy szívesen adnék ezer fontot, ha ezt kitalálnám!

— Uraim — szólt most hirtelen közbe Price, aki eddig néma hallgatója volt az izgalmas párbeszédnek, — nagyszerű ötletem van!

— Halljuk! — kiáltották valamennyien egyszerre.

— A gyógyítást a baj gyökerénél kell kezdeni!

— Price — kiáltotta mérgesen Romney, — ne mondjon frázisokat!

— Ezzel csak azt akartam mondani, hogy mindenekelőtt az egész baj okozóját, miss Overton Maryt kell ártalmatlanná tenni!

— Remek! — mondotta gúnyosan

Gibson — talán el akarja raboltatni, vagy álarcos banditákkal megöletni?

— Nem! A világtörténelem azt mutatja, hogy mindent el lehet intézni, ha az eseményeket pénzügyi oldalukról közelítjük meg!

— Megörült, Price? Pénzzel akarja leszerelni miss Overtont?

— Nem őt, hanem a kedves papáját. Mert nézzük csak világosan a dolgokat. Miss Overton bojkottja ügyebár tönkreteszi a Garrick-színházat!

Romney olyan kínosat nyögött, hogy ez minden válasznál ékeesebb bizonyíték volt.

— Igen ám — folytatta Price, — de a színházat pénzelő pénzesopornak Overton kisasszony papája az elnöke! Szólni kell tehát mr. Overtonnak, meg kell mondani neki, hogy leánya milyen esztelen és veszedelmes dologba ártotta magát és az öregúr majd módját ejti annak, hogy atyai tekintélyével megfékezze Mária kisasszonyt!

Romney Price nyakába hullott.

— Price — kiáltotta boldogan, — maga nagy ember! Mit szól hozzá, Gibson? Miért vág olyan savanyú arcot?

.. ne mondjon frázisokat ...

enbáb

előadást.
vér.

? — da-

om. —

nikéket,

önséggel,

e miatt

színhá-

azonban

imétni.

rtanunk

áz előtt.

zűnet és

ap alatt

világon

k mon-

ás, boj-

eszébe

l, hogy

í detek-

re, akik

rosságot

eket za-

ani. De

elen iz-

ka

hető: a
est. VII.

ém

SEI)

o olvas-

ajzok is,

furian-

20 fillér.

ivatalá-

a 12

és

mákat,

jó mo-

etetlen

fillér.

a 12.

— Bocsánat mr. Romney, de ebből a tervből nem lehet semmi!

— Miért?

— Mert ez a harc az én legszemélyesebb ügyem. Nekem üzenté miss Overton. En pedig nem lehetek olyan pipogya, hogy Mary papájához siessek panaszkodni, mint valami iskolás fiúcska.

— Nekem azonban mint a színház igazgatójának kötelességem jelentést tenni az esetről a bank elnökének!

— Ha ezt olyan formában teszi, hogy abban miss Overton neve is szerepel, úgy én többé ide nem teszem be lábamat!

— Attól félek, hogy ez inkább kecségtetés, mint fenyegetés az adott körülmények között.

Gibson felháborodva fordult meg, hogy faképnél hagyja a direktort. Ez azonban utánasiertett és karon ragadta.

— Ne tüzeljen, Gibson! — mondotta békéltetve. — Elvégre mind a ketten izgatottak vagyunk és nem tudjuk jól megfontolni, hogy mit beszélünk. Aludjunk egyet és reggelre várom az elhatározását. Én semmi szín alatt sem akarom magát elveszteni, Tomy, és maga sem nélkülözheti azt a színpadot, amelynek minden sikerét köszönheti. Ki kell találnunk valami megoldást, ami elhárítja fejünkről ezt a szerencsétlenséget.

— Igen, gondolkodni fogok! — válaszolta Gibson.

De mikor leértek az uccára, tanácsatanul fordult Graham felé:

— Mit esináljunk? Merre menjünk, Graham!

A titkárral valami csodálatos változás történt. Arcán a legnagyobb izgalm tükröződött. Már jó ideje nem figyelt arra, ami körülötte történik, mint aki egészen belemerült valami gondolatba és nem tud attól szabaddulni. Gibsonnak is feltűnt ez.

— Miért olyan szórakozott, Graham? Nem is hallja, amit kérdezek?

— Egy ötletem van... valamin gondolkodom, még nem látom egészen tisztán...

— Ugyan, hagyja, Graham. Ne törje

Nem kisleány,

de filmsztár és mégis megveti az izléstelen cifra ruhákat és igyekszik mindig legújabb divat szerint, de decensen öltözködni. Ilyen a magyar nő izlése is, bájos legyen és előkelő.

A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában, amelynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 filléért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII, Dohány ucca 12.

a fejét. Kár. Én már körülbelül határozottam is.

— Micsodát?

— Holnap megírom Romneynek, hogy felbontom a színházzal való kötelekemet. Elég gazdag vagyok, hogy szükség esetén a tőkémről is megéljek szerényen. Amerikába fogunk utazni, barátom. Hallotta, éppen ma délbén mondták, hogy az ottani követelményeknek is megfelelek. Már úgyis haboztam, hogy ne térjek-e át a filmre. Tegnap elég szép ajánlatot kaptam Hollywoodból. Oda megyünk.

— Szóval meghátrál, megadja magát?

Ezek a szavak láthatólag szíven tálták Gibsont.

— Igaza van, Graham — mormogta, — de hát mi az ördögöt tegyek!

— Hát éppen ezt akarom megmondani!

— No, erre valóban nagyon kíváncsi vagyok!

— Nézze, mr. Gibson, ezt a táma-

— Szóval, meghátrál? ...

tti az
ekszik
nt, de
agyar
ökelő.
előke-
fenn
csoda-
szebb
n szá-
ai igen

Párisi
s után
;hogy
rdekes
pengő
lérért.
t, me-
dünk.
I, Do-

PARISIEN GRILL

Budapest legszebb tánchelyisége

Legjobb zene

Telefón: 988-09

dást nők intézik maga ellen, úgy-e?

— Úgy van!

— Hát akkor kétségtelen, hogy mi férfiak nem is lehetünk sem eléggé eszesek, sem eléggé ravaszok ahhoz, hogy azt leverjük. Nő ellen csak nő lehet kijátszani!

— Bravó, Graham! És nem mondaná meg, hogy mire gondol?

— Cane Helénre!

Gibson nem tudta, hogy nevéssen-e vagy bosszankodjon.

— Megőrült, Graham? A maga kövér kocsmárosnőjét vonultassam fel miss Overton szervezett csapatai ellen?

Graham nem hagyta magát.

— Maga nem ismeri Cane Helént, mr. Gibson! Oh, az a nő még sokkal félelmetesebb tud lenni, mint miss Overton. És rengeteg ismeretsége van. A környék valamennyi leányának és asszonyának ő a tanácsadója. És gondolja meg: férfi nő ellen nem léphet fel ökölrel és erőszakkal, de a nők, hogyha háború van, nem szokták kímléni egymást. Mr. Gibson, menjünk Cane Helén vendéglőjébe vacsorázni.

— Graham! — mondotta szigorúan Gibson, — magát a gyomra és a szíve viszi oda vissza és nem a baráti önzetlensége.

Graham arcán megbántás tükröződött.

— Uram — mondotta, — ha ezt hiszi, úgy étlen-szomjan fogok ott ülni és Helénre egy pillantást se vetek!

— Jól van, Graham, menjünk hát

Cane Helénhez. Elvégre én már mindennel leszámoltam. Lehet, hogy magának igaza van. Éppen itt jön egy autó, szálljunk be!

XIV.

Cane Helén vendéglője, mely az „ön-tudatos nőhöz” volt címezve, a Pál-templom közelében állt, abban a negyedben, ahol legnagyobb számmal fordulnak meg a hivatalnokleányok, akik néhány percre ide ugranak be déli időben egy kis lunchre. Este azonban egészen másféle hölgyközönség verődött itt össze. Ha az agglegény-kifejzésnek volna női változata, úgy most ezzel a szóval kellene megjelölnünk azokat a leányokat, akik részint hosszú asztalok mellett, részint kis fülkékben ültek és sör meg cigarettafüst mellett folytatták végnélküli fecsegésüket. Valamennyien maguk keresték kenyerüket és ami életkorukat illeti, a régi világ fogalma szerint, a vénleányok kategóriájába tartoztak, de szerencsére ezt a kifejezést a mai idők szelleme egyszerűen elsöpörte. Ha a huszadik század legnagyobb vívmányát keresitek, úgy ne a rádió, repülőgép meg más hasonló felfedezések körül szimatoljatok, hanem a vénleányág fogalmának megszüntetését ünnepeljétek. Ma a harmincöt éves leány is még fiatal, azzá teszi a sport, a réginél sokkal szabadabb és vidámabb élet. És minthogy a leányoknak foglalkozásuk van, nem életszükséglet,

GÖRL, SZINPADI TÁNC ÉS ARTISTASZÁMOK

tanítása a modern táncszalón és művészsképző tanintézetben, Erzsébet körút 19. I. emelet

Magánaszámok, duett és csoporttáncok. — Rendszeres görllképzés. Akrobatika, stb. Állandó összeköttetés a legjobb magyar és külföldi artistaközvetítővel és szinpadokkal. — **Érdeklőni** lehet egész napon át **az iskolában.**

hogy férjhez menjenek, nem baj és nem szégyen, ha pártában maradnak. Ellenkezőleg. Ezek a leányok, akik Cane Helén vendéglőjében adtak egymásnak találkozási, büszkélkedtek az- zal, hogy önállóak, szabadok, nem nyögnek férfizarnokság alatt. A fér- jes asszonyokat kissé meg is vetették. Azt mondták róluk: kitartott nők! He- lén és vendégei között egészen külö- nös viszony volt. Ő volt a szerelmi ta- nácsadó. Helén elvált asszony volt, sokat tapasztalt, érett nő, aki nagyon jól tudja, hogy ez a sok leány minden hetvenkedő beszéde ellenére is a lelke mélyén igen érzelmes, babonás, szere- lemre vágyó teremtés, akik minden modernségük és önállóságuk ellenére is éppen olyan rajongással bolondul- tak be a férfiakba, mint a régifajtájú leányok. És ha egymásnak ezt nem is vallották be, titokban félrevonták He- lént és meggyónták neki, hogy ki az ideáljuk és hogy boldog, vagy boldog- talan-e a szerelmük? Helén meghall- gatta őket apróra és azután tanácso-

Női kalap?

HellerFrigyes

**Finom,
elegáns,
olcsó VII, Csányi u. 12**

kat adott, hogyan kezeljék az illető urat. Természetesen volt annyira okos üzletasszony, hogy minden egyes eset- ben azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné az illetőt személyesen is látni. Így azután vendéghölgyeinek minden újabb szerelme egyúttal az ő üzleti for- galmát is növelte.

Mikor Gibson és Graham a vendég- lőbe léptek, Helén sasszeme azonnal

Ő volt a szerelmi tanácsadó...

fölfedezte őket és személyesen sietett elébük.

— Oh, kedves mr. Graham — mondotta kedves mosollyal, — csakhogy megint látom! De hát hol volt ennyi ideig? Azért, mert az a kis nézeteltérés volt közöttünk, igazán nem kellett volna elhanyagolnia engem!

És olyan kedvesen mosolygott, hogy az a „kis nézeteltérés“ valóban nem is látszott olyan súlyosnak, sőt — ami ennél jóval fontosabb, — valahogyan úgy csengtek Helén szavai, mintha szeretné azt jóvá tenni. Graham legalább is így érezte ezt és arca széles mosolyra nyúlt.

— Mrs. Cane — mondotta, — ön szebb és fiatalabb, mint valaha!

— Ön pedig olyan hódítóan elegáns, kedves mr. Graham, hogy azt kell hinnem, igen boldog és szerencsés fordulat állhatott be agglagényi életében!

Graham titokzatosan mosolygott, mint aki nem akar erről hővelben nyilatkozni, de örül, hogy észreveszik világfíasságát.

— Engedje meg, mrs. Cane, hogy bemutassam önnek főnökömet, mr. Gibsont!

Helén egy pillantást vetett Gibsonra és összecsapta kezét.

— Nohát! — kiáltott naiv hámulattal, — csakugyan mr. Gibson! De kedves uram — tette hozzá kedves őszinteséggel, — hogyan jutott eszébe ide jönni, pont ebbe a darázsfészekbe, ahol e pillanatban minden asztal mellett önt szapulják?

— Éppen erről van szó — mosolygott Graham, — az ön segítségét akarjuk kérni!

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA“ hajnövesztő

egyszerűsödés a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbbkétebb gyógyszere.

„GAMMA“ hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi uca 46 sz.
Telefón: József 464-71

— Az én segítségemet? — csodálkozott Helén.

— Igen! Azonban vezessen előbb bennünket valamelyik függönnyel elzárható fülkébe, ahol bizalmasan beszélgethetünk!

— Csakugyan, ez lesz a legjobb! — bólintott Helén és mert sohasem szokta elfelejteni a lényegét, nyomban hozzátette:

— Rám bízzák a vacsora összeállítását? Graham úr ízlését jól ismerem és azt hiszem, mr. Gibson kedvenc ételeit is el fogom találni!

A diszkrétén elfüggönyözött fülkében Graham ismét a megkezdett témára terelte a szót:

— Mrs. Cane, ön tudja, mennyire csodáltam mindig az eszét!

— No-no, csak semmi túlzás, mr. Graham.

— Ej, hiszen ez nemcsak az én véleményem. Köztudomású, hogy vendégeinek nagy része mind a maga ölleteiből él!

— No, meg a kosztomból, mr. Graham. Erről nem illik megfélekedzeni! Apropó, mi van a gyomorsavával?

— Fájdalom, az utóbbi napokban lényegesen növekedett! Éppen erről van szó.

— A gyomorsavról?

— Nem. Az izgalmakról, melyek előidéztek.

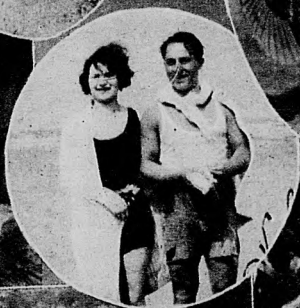
(Folytatjuk)

**Elromlott a rádiója?
Nem ég a villany?
Ceszakadt a csillár?
Elfört a villanykapcsoló?
Egy kis olcsó csillár kéne
a gyermekszobába?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérrel megoldható. Lelkiismeretesen és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fáradjon be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Cimem: Schwarz Károly,

hat. eng. elektrotechnikai vállalat
Budapest, VII, Dohány uca 10 szám
Telefón: J. 352-37

Akik a Délibábot üdvözik:

Felső sor: Rosthy Magda Abbaziában. Gyarmathy Mariann falun. Kovács Károly a Tiszaparton. Középső sor: Bárdi Odón és Törzs Jenő Abbaziában. Renato Ferruccio és partnere Schwenningenben, Eggert Mária Lovrandban. Alsó sor: P. Budanovits Mária, Juhász Andorné, Siklós Albertné, Sirek Juszli, Csávojszky Erzsébet, Siklós Albert, Palotay Árpád és „Bukst” Ölschergräbenden (Tirol, Juhász Andor felvétele). Haraszti Mici Trencsénleptűzben

Mi lesz * JÖVŐRE? *

Irtta Schöpftin Aladár, játsszák — a Nemzeti Színház művészei helyett — a szabadevezősök.

Hat óra után már sötétedik. Az evezősök nagy része dolgozik hétköznap dél-éltől s három óra előtt ritkán jut ki a vízre. Hiába van szép idő; a korai sötétedés és az esti hűvösség lehetetlenné teszi a komolyabb evezést. A túrázás

idei nyár kellemetlen mellézköngéi nélkül. Szeretnénk, ha jövőre, még az evezős-szezon megkezdése előtt, megoldódnának azok a problémák, amelyek az idén izgatták a kedélyeket: a szentendrei szigeten való kikötés és Szigetmonostor község akadékoskodásai, a különböző evezős-szekták egymás elleni acsarkodása, az evezősök fegyelméletlensége és még

A „BEC“ nyolcása Gödön. Jobbról a harmadik Baróti József

a vasárnapokra szorítkozik. Ebben a tekintetben tehát a turisztika halározott fölényben van a vízisportok felett: lavasszal korábban kezdődik, ősszel tovább tart. Viszont nyáron: mégis csak jobb ruha nélkül vízben élni, mint a nehéz túrista-felszerelésben állni a nap hevét!

Az idén a week-endezés sokkal nagyobb tömegeket mozgalt meg, mint az előző évek bármelyikében. Ez az egészséges fejlődés remélhetőleg jövőre is tovább fog tartani, de ugyancsak remélhetőleg: az

sok minden, ami a nyári Duna idilli hangulatát rongja, s nagyszerű sportolási lehetőségeit csökkenti. Nem lehet pár száz méternyi partra összeszorítani a sok ezer csónakot, nem lehet az evezősöktől legjobb táborozóterületüket elvenni — de viszont nem lehet a jövő nyarat is az idej fegyelméletlenséggel átélni.

Reméljük, hogy a télen át elég idejük lesz az illetékeseknek ezeket a problémákat megoldani s hogy az 1930-as nyáron hatalmas lendülettel fog kapni a magyar week-end-mozgalom.

Vízi büfés egy Berlin melléti tavon

— Mi az? Miért nem nyitod ki.

A mama volt.

— Végünk van — mondta Derkas.

— Mit tegyek most!

A második emeleten laktak, kiugrani nem lehetett. Mentő ötlete támadt:

— Nanette, adj kölcsön egy ruhát, cipőt, harisnyát, felöltözöm nőnek.

A mama zörgetett és a leány arra hivatkozott, hogy nincs meg az ajtó kulcsa.

Tíz perc múlva nyitotta ki.

— Nincs itt valaki — kérdezte vészajtósó hangon a mama.

— De... igen... a barátnóm...

És Derkas ott állt a szigorú mama előtt. Elváltatott hangon mondta:

— Kezeit... csókolom... néni.

A „néni” nem vette észre, hogy egy fiú áll előtte. A maszk sikerült.

Attól kezdve, mint nőimitátor lépett fel a varietészínházakban.

Barbette nevét a budapesti közönség is jól ismeri. A Royal Orfeumban lépett fel. A tökéletességig hasonlít egy nőhöz.

Vele történt meg a világ legérdekesebb házassági története.

Egy amerikai bankár látta a színpadon Németországban. Nem értett németül, nem tudta elolvasni azt, hogy Barbette csak „imitálja” a nőt. Beleszeretett. Virágcsokrokat küldött

a színházba és házassági ajánlatot tett neki — levélben.

Akkor tudta meg, hogy Barbette — férfi, sőt férj és egy szép kisgyerek boldog apja.

Rögtön hazautazott New-Yorkba.

Derkas színpadi ruhájában és civilben

* Systersek * 2 * drótkötélen * *

Két bájos leány. Orosz származásúak. Tizenhét évesek, tehát abban a korban vannak, amikor a fiatal leányok élete csupa álmódózás, bál, multság, ideális szerelem... A Koch-testvérek nem élhették a fiatal leányok romantikus életét... már hatéves korukban befogták őket a rettenetes igába. Artista mesterséget kellett tanulniok, folytatniok kellett a szülők művészetét. Mert a Koch-testvérek szülei nagyhírű artisták voltak, akik szédületes mutatványokat produkáltak a kifeszített drótköteleken... De ezek a mutatványok természetesen felőrölték az idegeket és az öreg artistapár jól tudta, hogy nem sokáig lehet bírni ezt a munkát.

Amikor az ikrek hatévesek lettek, az életerős, virgonc, gyönyörű gyermekeket oktatni kezdték, fokozatosan, nagy körültekintéssel és szakértelemmel vezették be az artista mesterség titkaiba. Hat teljes évig tartott a tanulás abban a korban, amikor a

A Koch-systersek egyik mutatványa

test leghajlékonyabb, az ész tisztá és fogékony, a bátorság a vakmerőségig gátlás nélküli, mert a gyerekkor még nem ismeri fel a veszedelmeket.

Tizenkét éves korában a két szép leányka már remek számmal kapta első szerződését Varsóba. A varsói publikum elámult a „gyerekek” életveszélyes mutatványain. A vékony drótköteleken, mintegy tizenöt méter magasban, hajmeresztőbbnél hajmeresztőbb mutatványokat vittek véghez ezek a gyerekek. A hajukban nagy szalag, az ajkukon az elmaradhatatlan, szinte gondtalan mosoly. A publikum borzongott és tapsolt. Egyik legveszélyesebb mutatványuk például az volt, hogy egy kettős vékony drótkötélen egy olyan létrát állítanak föl, amelynek a tetejére két vízszintes vassín volt erősítve.

Erre a létrára szalad fel az egyik leány, de két széklet is visz magával. A székek első lábait behelyezi a sínek vájatába és megmarkolva a székek támláját — a kezére áll. A másik leány addig a vékony sodronyokon áll, de mielőtt testvére a kézálást megcsinálná, a létra felső végéhez erősített sodrony másik végét a fogai közé szorítja és hátradólve egyensúlyozza a létrát.

El lehet képzelni, hogy hajszálon függ mind a két leány élete egy ilyen vakmerő mutatványnál.

Mintegy húsz percig dolgoznak s ez alatt az artistaszínpadon eltöltött rengeteg idő alatt nem fogynak ki a veszélyesebbnél veszélyesebb produkciók bemutatásából. Sokkal inkább gyerekek, semhogy mérlegelni tudnák a veszélyt, amelyben az előadások alatt forognak. Első fellépésük Varsóban volt, ahol a tüneményes sikerek után valósággal elárasztották őket szerződtetési ajánlatokkal.

A varsói debut után világméretű útra indult a két kisleány. Ennek már öt éve. Mindenütt óriási siker és seholy semmi baleset. Még ma is mosolygós kisleányok, pedig már a világhír és öt súlyos munkában eltöltött év van a hátuk mögött.

Sze
nak u
kezdő
új tél
szerin
lesz, a
felülm
zónjait
A
munk
faktor
szesei
követ

A
csak
ugyar
szező
dezik
sági
bak.

A
nagy
mész
birto
valan
vadá
Mikl
gróf
szato
Hohe
Győr
Szécl
dor
cheny
gróf,
niczk
báró.
bálva
Alad
Ezek
ták a
reng
latai
szinü
szok

Nagy szezon lesz az idén

Szeptember vége van... még nyílnak ugyan a kerti virágok, de megkezdődtek már az előkészületek is, az új téli szezon előkészületei. A jelek szerint ítéelve, úgynevezett nagy szezon lesz, amely, ha valami közbe nem jön, felülmulja majd a békeidők nagy szezonjait is.

A *Délbáb* „Társaság” rovatának munkatársa sorra járta mindazokat a faktorokat, amelyek tevékenyen részesei lesznek az új szezonnak és a következő információkat szerezte:

Vadászatok

A vadászszezon megindulásától már csak napok választanak el, szeptember ugyanis alig számottevő. Az igazi szezon azonban télen van, akkor rendezik a nagy körvadászatokat és társasági szempontból ezek a legfontosabbak.

A nagy vadászatok meghívói már nagyrészt szétmentek. Legelsők természetesen a kormányzó és az állami birtokok által rendezett vadászatok, valamint József kir. herceg alsuthi vadászatai. Ezeket részt vesz Horthy Miklós kormányzó és Bethlen István gróf miniszterelnök is. De nagy vadászatok lesznek *Festetic* Tasziló herceg, *Hohenlohe* Ferenc herceg, *Pallavicini* György őrgróf, *Károlyi* József gróf, *Széchenyi* Rudolf gróf, *Festetic* Sándor gróf, *Hunyady* József gróf, *Széchenyi* Viktor gróf, *Somssich* József gróf, *Apponyi* Sándor gróf, *Podmaniczky* Endre báró, *Prónay* György báró, *Csávossy* Zoltán báró, *Eber* Antal, bálványosi *Saltzer* György, *Várnay* Aladár, *Cséry* Bálint birtokain is. Ezekre a vadászatokra már meghívták a vendégeket, de amint értesülünk, rengeteg vadászat szervezési munkálatai vannak folyamatban és valószínűnek látszik, hogy a szegény vadászokat széttépik az idén.

Bálok

A bálokról egyelőre nehéz pontos képet alkotni — de bizonyos, hogy két-három bál jut majd minden estére. Bizonyos, hogy fényes külsőségek között megrendezik a *Vilézi rend bálját* és a *Széchenyi-bált*, de az idén *megyebál* is lesz Budapesten. Ismét feltámadt a már sokszor reklamált *Opera-bál* terve, sőt ha igazak a hírek, akkor ez a terv az idén csakugyan valóra válik. Tárgyalások folynak abban az irányban, hogy az Országos Kaszinó, a Nemzeti Kaszinó és a Park Club az idén *Kaszinó bált* rendezne, amely a farsang egyik legelőkelőbb táncmulatsága lenne a kormány elnökének védnöksége mellett.

Mulatságok

Még kabát nélkül járunk a szeptemberi melegben, de máris megindultak a tervezetések, kinél lesznek mulatságok az idén. Nagy estélyt készül adni a kormányzói pár, több estély szerepel *Bethlen* István grófék programján, de erősen készülődnek *Karácsonyi* Jenő grófék, *Pálffy* Daun József grófék, *Erdődy* Rudolf grófék, *Zichy* János grófék, *Hoyos* Miksa grófék, *Csáky* Károly grófék, *Dírsztay* Gedeon báróék, *Ullmann* György báróék, *Hatvany* Lilli bárónő, *Vécsey* Sándor báróék, *Hertelendy* Ferencék, *Álgypapp* Sándorék, *Pekár* Gyuláék, *Kálmán* Henrikék, *Naubauer* Ferencék, *Scitovszky* Béláék, *Hollós* Odónék, *Bun* Józsefék is. Azonkívül ismét megrendezi nagy mulatságát az *Egység*es Párt is, ennek érdekében főként *Takách* Géza országgyűlési képviselő buzgókodik.

A szezon tehát jó lesz, nem lesz okuk panaszra azoknak, akik mulatni akarnak és mulatni szeretnek, csak a kedv legyen jó — alkalom bőven akad.

Ki? * Mit? * Hol? *

Széchenyi Aladár gróf a közeli hetekben Berlinbe utazik, ahol a Kelet-tenger mellől hazafelé érkező családjával találkozik.

Collas Tibor báró néhány hetet Belgrádban tölt.

Papp Géza báró ismét amerikai útra készül a pesti társaság nagy sajnálatára, amely nehezen nélkülözné a téli nagy szezon folyamán.

Kovács-Nagy Sándor nyugalmazott főispán, mint halljuk, ismét aktív részt vesz majd a politikai életben. Hír szerint államtitkári kinevezése befejezett tény.

József királyi herceg októberben Bajorországba utazik rokonai látogatására.

Hatvany Lili bárónő az egész telet Budapesten szándékozik tölteni és kora tavasszal áthajózik Amerikába.

Kovacevich Kálmán huszárörnagy a közeli hetekben vezeti oltár elé Karoline von Heringsdorff bárónőt, von Heringsdorff volt német birodalmi követ leányát. A fiatal pár állandó lakása Budapest lesz.

Angyán Béla igazságügyi államtitkár az ősz folyamán Görögországba utazik.

Czindries Sándor követségi titkár otthagyta a párizsi magyar követséget és alkonzul lett Milanóban.

Hevessy Pál, Magyarország genfi miniszter-rezidense híreink szerint néhány héten belül rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter lesz.

Korányi Frigyes báró decemberben néhány nagyon előkelő francia vendéget kap. A vendégek között lesznek olyanok is, akik ma aktív irányítói a francia politikának.

Biedermann Rezső báró somogyi birtokain erősen készülődnek a vadászatokra. Decemberben nagy körvadászat lesz, amelyen valószínűen részt vesz a miniszterelnök is.

Zombory István és felesége szeptember havát a francia Rivierán töltik.

Berehtold Lipót gróf a tél folyamán két nagy estélyt készül adni Budapesten.

Éber Amália néhány napot Budapesten töltött és kijelentette, hogy csaknem az egész nyarat lovaglási tréningre fordította.

Rewentlow gróf budapesti látogatása — amelyről már megemlékeztünk — családi okok miatt egyelőre elmarad.

Madarassy-Beck Zsuzsa bárónőt, hosszabb külföldi tartózkodás után Budapestre várják.

Ugron Gábor nyugalmazott belügyminiszter nyaralásából hazaérkezett.

Hunyady Ferenc gróf Genfből néhány hétre Párizsba utazik.

Bornemissza Lipót báró a telet híreink szerint Amerikában tölti és csak májusban érkezik vissza Budapestre.

Andaházi-Kasnya Béla, volt nemzetgyűlési képviselő az egész telet Budapesten tölti és csak párizsi kiállítására utazik el összesen három hétre.

Almássy Pál gróf szorgalmasan készül a szeptemberi lovasversenyekre.

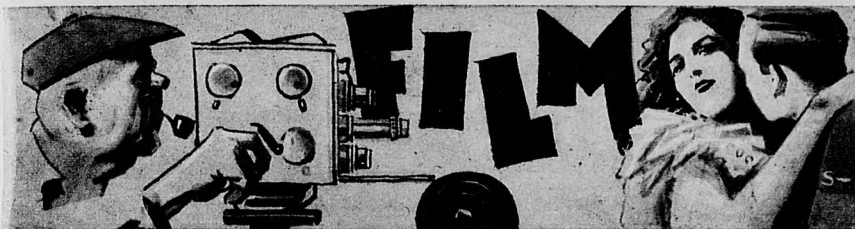
Pálffy-Daun József gróf családjával szeptember végén Németországba utazik.

Zichy Rafaelné grófnő néhány napos tartózkodásra Budapestre érkezett és innen Vichybe utazik, ahol október végéig marad.

Bud János kereskedelemügyi miniszter néhány napra Inkepusztára utazik, ahol Bethlen István gróf vendége lesz.

Simonyi Pál báró befejezte németországi tanulmányait és Budapestre érkezett, ahol mint vegyész-mérnök lép be egyik nagy gyárunk alkalmazottai sorába.

Pletyka: A szép szőke grófnő, akit már egy esztendeje mint a karsú miniszteri titkár titkos menyasszonyát emlegetnek, összevezett a titkár úrral és Biarritzba utazott. Értesüléseink szerint véletlenül ugyanakkor érkezett Biarritzba egyik nagybankunk történelmi nevű igazgatója is, akit állandóan együtt látnak most a szép, szőke grófnővel.

Marilyn Miller új amerikai filmszínésznő (Fotó First National)

*

uda-
hogy
glási

oga-
tünk
e el-

önöt,
után

ügy-
tt.
né-

telet
és
uda-

em-
telet
ki-
rom

ké-
kre.
ával
uta-

apos
és
ber

sisz-
uta-
lége

met-
stre
nök
ma-

akit
csú
yát
rral
ink
zett
rté-
lan-
őke

A filmvilág műhelytitkai

IRIA
HAVAS ZSIGMOND

Akik kölcsönadják a lábukat.

A filmvilágban sok különös foglalkozású ember él. Ezek közül nagyon érdekes szerep jut azoknak a fiatal leányoknak, akik a készülő filmek néhány jelenetében a *főszereplőnőt helyettesítik*, még pedig nem teljes alakjukkal vagy testükkel, hanem csupán a kezükkel vagy a lábukkal.

Régi igazság, hogy a filmnél első-sorban nem a *tökéletes szépségek*, hanem a tehetséges nők érvényesülnek, amiből viszont az következik, hogy úgy az európai, mint az amerikai filmstúdiókban alig lehet találni olyan filmszínésznőt, akinek szépsége kifogástalan lenne.

A tökéletes arcú filmszínésznőnek gyakran csúnya lába van, a kifogástalan alakú nőnek viszont sokszor az arca nem egészen kifogástalan. Az egyiknek szép az arca, de széles a csipője, a másiknak nagy a keze, a harmadiknak pedig nagy a lábfeje vagy görbe és vastag a lábszára.

Ezek a filmszínésznők azután nagyon ügyelnek arra, hogy csúnya lábuk vagy kezük ne szerepeljen sokat vagy feltűnően, esetleg premier planban a mozivásznon, mert az elrontaná a közönség illúzióit.

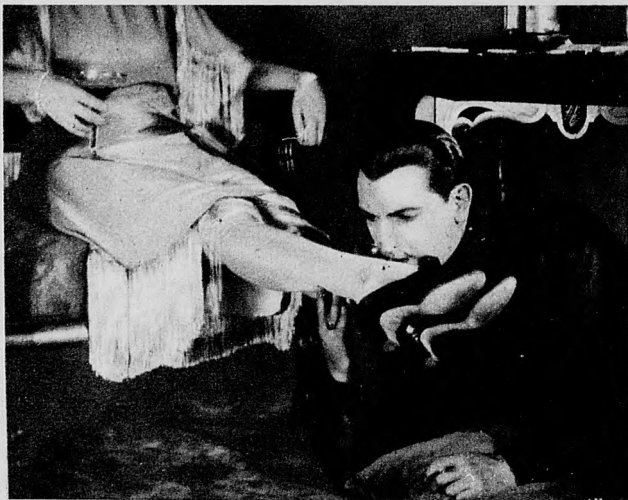
Gyakran azonban az egész film meséje azon fordul meg, hogy egyik-másik jelenetben a mozivásznon felnagyítva megjelenik a főszereplőnő keze vagy lába. Ezekben a jelenetekben jutnak szerephez azok a

nők, akik kölcsönadják a kezüket vagy a lábukat.

Hollywoodban például egy sereg nő él, aki már számtalan filmben játszott szerepet, anélkül, hogy a mozi-publikum ismerné őket vagy hogy arcukat láta volna. Ezek egyszerű telefon- vagy levélhívásra pontosan megjelennek a filmstúdiókban, ahol a rendező utasításai szerint a sztár ruhájában eljátsszák szerepüket — a lábukkal vagy a kezükkel . . .

Sokan ebből nagyszerűen megélik és nem nagyon fáj nekik, hogy emellett ismeretlenek maradnak. Megelégednek annyival, hogy a moziban megnézik a saját lábukat és elégtellessé teszi őket az a gondolat, hogy nekik sokkal szebb lábuk van, mint például Greta Garbónak vagy Patsy Ruth Millernek . . .

A filmszínésznők viszont nem szívesen dicsekednek a helyettesükkkel, eltűrik és megvetik őket. Ugy bánnak velük, mintha ők lennének az okai

Ebben a jelenetben nem a főszereplő színésznő, hanem egy széplábú statisztanő lábait „szerepeltetik”

Két széplábu statisztanő

annak, hogy nekik csúnya a lábuk vagy a kezük. Ezenkívül sincs valami gyöngyéletük a szépkezü és széplábu statisztanőknek. *Egész életük állandó rettegésben telik el.* Folyton attól félnek, hogy kezük vagy lábuk egy szép napon elveszti tökéletes szépségét és ezáltal vége szakad szép karrierjüknek.

Folyton ápolják a lábukat. Hetenként milliméternyi pontossággal *megméri*k lábszáruk vastagságát, éjszaka *vastag gumiharisnyát* húznak és abban a pillanatban, amint észreveszik, hogy lábszáruk *vastagodni* kezd, jön a legszigorúbb *masszázs*.

Az a statisztanő, aki a kezét szokta kölcsönadni, speciális bőrápoló krémekkel kezeli a kezét. Éjszaka pókhálófinomságú kesztyűben alszik és nappal is csak akkor húzza le a kesztyűjét, ha a felvevőgép előtt szerepelnie kel.

A gyárak és az elhelyezőirodák pontos kimutatást vezetnek ezekről a nőkről és jelentkezési lapjukban — ellentétben a többi statisztáéval — csak a lábukról és a kezükről van szó. A többi nem fontos...

Lehetnek emellett szépek vagy tehetségesek, senki sem törődik ezzel, mert tőlük csak a lábukat vagy a kezüket kérik *kölcsön* a büszke sztárok, az ünnepektől és világhírű filmszínésznők részére...

Patsy Ruth Miller lábait nem alkalmassak arra, hogy premier planban mutogassa

Filmzene — * Kongresszus New-Yorkban *

New-York, augusztus hó.

Mióta a beszélő- és a hangosfilm lehangosította a némafilmet, azóta az amerikai filmgyárak természetesen minden tekintetben kifogástalan módon akarják kihozni új produktumaikat. Annak ellenére, hogy ma már egy-egy hangos- vagy beszélőfilm ugyanolyan sikert arat, mint rövid idővel ezelőtt egy Valentino- vagy egy Chaplin-kép, a filmgyárak újabb és újabb problémák megoldásán török a fejüket.

Elsősorban áll ez a kísérőzenére, amely az új filmeknek tulajdonképpen a legforradalmibb újítása.

Az amerikai mozi- és zenészeknek több mint nyolevan százaléka maradt máról-holnapra állás nélkül emiatt.

Tény az, hogy a beszélőfilm kísérőzenéje sokkal jobban festi alá a film egyes jeleneteit, mint valamikor bármelyik mozizene. Ez természetes is, hiszen a film elkészítéskor ugyanannyi gondot fordítanak a kísérőzene összeállítására, mint a film elkészítésére. A filmzene tehát együtt születik meg a film jeleneteivel. Talán éppen ez az egyik fő oka annak, hogy az amerikai mozilátogató közönség oly gyorsan behódolt a beszélő- és hangosfilmeknek.

Az amerikai filmgyárak azonban ennek ellenére sem megelégedettek. Az elmúlt héten

meghívták egy úgynevezett filmzenemegbeszélésre Amerika legkiválóbb zeneszerzőit a newyorki Roxy Theaterbe.

Egymásután pergették itt le a régi és újabb hangosfilmeket, kizáróan azért, hogy az egybegyűlt zeneszerzők véleményeit a filmzenéről meghallhassák. Az érdekes értekezleten kialakult az a vélemény, hogy a kísérőzenének minden körülmények között eredetinek kell lenni. A régebbi zenedarabokból összeállított filmzene ugyanis kisebb hatást váltott ki az egybegyűlt

hallgatókból, mint azok, amelyekhez néhány fiatal muzsikusként új zenét komponált. Különösen áll ez a vidám filmekre, melyeket modern számokkal festenek alá. Az „Egy éjszaka története” című filmben például nyolc olyan szám van, amelyet a meghívott zeneszerzők mint slágereket könyveltek el.

Az amerikai filmgyárak a megbeszélés után rögtön elhatározták, hogy a jövőben — csekély kivétellel — filmjeikhez mindig új kísérőzenét fognak komponáltatni. Ezentúl tehát sok slágerszám a filmvászonról fog elindulni diadalmas útjára. Természetes,

a filmgyárak fejedelmi honoráriumokkal kötötték le magukhoz a legdivatosabb amerikai zeneszerzőket,

akik igyekeznek is kihasználni ezt.

Ugyanezen az értekezleten mutatták be a rádiózenét is. A zeneszámokat a newyorki rádiótársaság Studiójában játszották el, amelyet a Roxy Theaterben felállított négy hatalmas hangszórón keresztül hallgattak végig. Itt is az a vélemény alakult ki, hogy nagyobb hatást érnek el azok a zenedarabok, amelyeket speciálisan a rádió számára írtak.

A rádiózenében egész más hangszerek jutnak érvényre, mint a koncertpódiumon

és ami az utóbbin kitűnően hat, az a mikrofon előtt teljesen elvész, vagy pedig fülsértő zűrzavart okoz. Az amerikai rádióállomások tehát a jövőben lehetően szintén kiküszöbölik azt a muzsikát, amelyet nem a rádió számára írtak és pályázatokat is írnak ki hatalmas összegekkel új zeneművekre.

A XX. század két legnagyobb csodája, a rádió és a beszélőfilm tehát megváltoztatja a jövőben még a zenét is, amelynek legjobban a zeneszerzők örülnek, hiszen megsokszorozódott nemcsak a kereseti lehetőségük, hanem az a tér is, amelyen dolgozhatnak

T. T

Peggy Hopkins Joyce

Jean Morgan

amerikai filmszínész — filmfővétel közben — pezsgőt ivott, aztán megölelte és megcsókolta a partnernőjét. Eddig minden a legnagyobb rendben volt, a rendező elégedetlen mondta, hogy „tovább” és az operatőr serényen forgatta a gép kurbliját. Ezután azonban rendkívüli dolog történt. Morgan hirtelen elengedte a partnernőjét, elsápadt, aztán se szó, se beszéd, futásnak eredt. Mindez nem volt benn a szcenáriumban. A filmszínészt nem is lehetett megtalálni aznap és csak másnap, amikor a rendező felelősségre vonta, derült ki váratlan szökésének oka. Valaki hashajtót öntött abba a limonádéba, amit Morgan pezsgő helyett a felvevőgép előtt megivott. Hogy ki öntötte bele? ... Senki sem tudja. Lehet, hogy egyik riválisa.

A házasságkötés

nem kis dolog, a válás még kevésbé. A híres sztárok nyakrafőre kötnek házasságot és ugyanolyan könnyelműen el is válnak. John Gilbert háromszor nősült meg, Mae Murray négyszer ment férjhez, Peggy Hopkins Joyce öt férjétől vált el eddig és így tovább. Ezer példát lehetne felsorolni. Az is érdekes, hogy ezek a hollywoodi házasságok mennyi ideig tartanak. Renée Adorée például, aki nemrégiben vált el másodszer, első férjével, Owen Moore filmszínésszel hét esztendőn keresztül élt harmonikus házasságot. Amikor elvált, rövid idő múlva férjhez ment V. S. Gill nagykereskedőhöz. Ezzel az úrral mindössze néhány hónapig élt együtt. Ez azonban nem rendkívüli dolog, mert a filmvárosban elég gyakoriak a két-három hétig tartó házasságok. Ezen a téren különben egy Winnie Rocks nevű fiatal filmszínésznő tartja a rekordot, aki néhány héttel ezelőtt kötött házasságot George Garon operatőrrel. A fiatal menyecske a házasságkötés után, az anyakönyvvezetőség épülete előtt összeveszett a férjével, majd beugrott autójába és

Billie Dove

Mi történt?

elrobogott. Másnap már beadta a válókeresetet. Ténylegesen mindössze négy és fél percig volt Garon felesége...

Luella La Sueur

volt a neve Joan Crawfordnak, mielőtt megkezdte volna csodálatos filmpályafutását. A népszerű filmszínésznő most elmesélte, hogy szülei földhöz ragadt szegény emberek voltak, akik nem tudtak gondoskodni neveléséről. Tizenegy éves korában azonban már olyan vasakarata volt, hogy iskolaköltségét a legnehezebb szolgálói munkákkal kereste meg. Iskoláit fényes eredménnyel végezte el és a láncakadémián is annyira kiűnt tehetségével és szorgalmával, hogy tizenhat éves korában már hivatalos láncosnő volt. J. J. Schubert, az amerikai operettkirály fedezte fel Detroitban, leszerződtette newyorki színházához és 1925-ben már eljátszotta első nagy filmszerepét is

Valahonnan Kanadából

utazott Hollywoodba egy Rudy Bacon nevű húszéves fiatalember, még pedig azzal a céllal, hogyha török-szakad, filmszínész lesz. A filmvárosban azonban senki sem akarta meghallgatni és leszerződtetni őt. Végül Edmund Rogers filmrendezőt kereste fel. Ez a rendező is elutasította, ami miatt Bacon annyira dühbe jött, hogy revolvert rántott és kétszer rálőtt Rogersre. Az egyik golyó a falba fúródott, a másik azonban a rendező vállát érte. A merénylőt természetesen letartóztatták.

Billie Dove

legújabb filmjének felvételeit félbe kellett szakítani, mert a népszerű filmszínésznő súlyosan megbetegedett. Filmezés közben influenzát kapott és mivel több napon keresztül magas lázzal küzdött, szanatóriumba került. A betegség annyira megviselte szervezetét és idegeit, hogy felgyógyulása után többhetes pihenőre megy.

CHEVALIER ELSŐ BESZELŐ FILMJE

IRTA
SACY
vagy BLONDEL

Brüsszel, augusztus végén.

Európában ma a beszélőfilmek előadásaira a brüsszeli Coliséum van a leg-tökéletesebben felszerelve. Ezért itt mutatják be a sajtó részére az Amerikából folyton érkező slágereket és itt dől el a legújabb beszélőfilmek sorsa. Rengeteg beszélőfilm van készen, mióta végleg eldőlt a nagy probléma, hogy a nagy gyárak kizárólag ezeket gyártják.

A némafilm-színházak pedig úgy segítettek magukon, hogy megszerezték maguknak a *nappali előadások jogát*. Reggel kilenctől délután hatig oly nagy forgalmat tudnak elérni, hogy mire este kinyitnak a beszélőfilm-színházak, már úgy is kerestek eleget s akár ne is jöjjen publikum. A hely-árok meglepően olcsók, mégis a leg-jobbat tudják nyújtani, még varieté-műsorral is megtoldják, lehetőleg olyan-nal, amiben sok a látma, hátha mégis megunja a közönség a — csöndet! Brüsszelben persze könnyű a mozisok-nak, annyi az idegen s oly nagy a gond-talan jólét, hogy van kedvük az embe-reknek órákat eltölteni a nap bármely szakában a mozi békés félhomályában, sőt a szünetben hirtelen megebédelnek és sietnek vissza tovább nézni az elő-adást, a feketéjüköt már ott szer-virozza az udvarias jegyszédő, aki pincér is egy személyben s aki gon-dosan őrködik, hogy a közönsége a nagy „műélvezetben” meg ne éhez-hessék.

Mostanában még a szokottnál is nagyobb a brüsszeli Coliséum előtt a tolongás. Életveszélyes! Óles plaká-tok, fényes villanybetűk mindenütt Maurice Chevalier nevével teli. A nép-széri komikus első beszélőfilmjét adják. Érthető tehát a nagy érdeklődés. A művész maga is szabadságot kért Amerikában, hogy a hazájában szemé-lyesen arathassa le a sikert. A kikötő-ben fejedelmet illető ünnepséggel fogad-ták az elmúlt napokban.

Végre mi is bejuthatunk a moziba.

A nézőtér elsőtétedik. Megkezdődik a világhíradó. *Irtózatossá* orálásra, fül-

siketítő éljenzésre rezzenünk össze: az angol királyi pár bevonul a Westminster Abbey-ba. *Nyomban ezután szelid birka bégetés, a görögországi Olympuson birkanyj legelészik. Recsegve-ropogva ják dőlnek össze: tank szá-guld a vásznon keresztül... Tűzoló-szírénák bűgása, vízfecskendők spric-celése követi ezt: San-Franciscoban tüzet o anak. A hátam mögött ék-telen gyereksírás, ez nem „műhang”, ijedten fordulok hátra, egy kislány sirva fakadt félelmében az élethű lármától. Magam is fellélekzem a Híradó után, a pár perc jótékony szünetben.*

Eljutottunk az est fénypontjához. Itt a — „nagy film”. Sok név, mint szokás, közöttük örömmel fedezzük fel *Vajda Ernőt*, aki a scenáriumot írta. A film címe: *Páris dala*. Egy párizsi csirkefogóról szól, aki előttünk futja végig az uccai házalótól kezdve az ünnepelt revükomikusig tartó karrier útját, természetesen ezalatt bőven van alkalma arra, hogy Chevalier jólismert chansonjait franciául és angolul sorra élénkelje. A scenárium igyekszik kiaknázni a hangos- és beszélőfilm új és összes lehetőségeit, hol kismadár csicsereg, vagy szekér zörög, csók cuppan, ajtó hecsapódik, sóhaj száll, gyufagyújtás sercen — minden ki-tünően aláfesti a pillanatnyi hangula-tot. A párbeszédék tökéletesen ért-hetők. Néha még egyenetlenek a hang-átmenetek, de valószínű, hogy ezen is tudnak segíteni nemsokára.

Érdekes, ha megszólal egy-egy sokáig némaságra kárhóztatott régi kedven-cünk — *gyakran nagy a csalódás!* Margaret Livingstone, kinek a „Vir-radat” démonszerében oly nagy sikere volt, *olyan hangon beszél ezen a filmen, mint egy huszárörrmester. Chevalier kitűnő. Ugy leköti a nézőt, mint a szinpadon. A hangosfilmmel azonban kissé baj van, csak elsőrangú színészekkel viselhető el. Különb-en katasztrófális. A némafilmmel elég volt szépen hallgatni, megmaradt az illúzió, itt jaj annak, aki rosszul beszél.*

Egy Magyar Színész * SIKEREI * HOLLYWOODBAN *

Négy évig volt a Vígyszínház tagja a fiatal Béla Miklós. Mindenki tehetségnek tartotta, de azért különösebben nem tudott érvényesülni. Játszott egy főszerepet is, de aztán csak epizód-szerepekben láthatta őt a Vígyszínház közönsége. Az ambiciózus Béla Miklóst mikésítették ezek az állapotok és mindenáron változtatni akart a sorsán.

A film világa már régen vonzotta — Pesten játszott is egy-két filmen — és elhatározta, hogy kimegy Hollywoodba. Csakhogy a hollywoodi kiránduláshoz pénz is kellett, ezzel pedig Béla Miklós nem rendelkezett. Végre mégis annyi pénzt takarított meg magának, hogy Hollywoodba kiutazhatott. Hogy az úton pedig minél kevesebbet kelljen költenie, Béla Miklós

rengeteg élelmiszert vitt magával,

amelyből még New-Yorkban is körülbelül egy hétig élt.

Ugyyszólván minden pénz nélkül érkezett meg Béla Miklós Hollywoodba és bizony eleinte keserű napok virradtak rá.

Végre is a sport egyengette a fiatal színész útját.

Béla ugyanis nagyszerű sportember és a sportnak úgyszólván valamennyi ágát űzi. Kitűnő boxoló, pompás vívó, jó futó és ugró. Hamarosan bekerült a hollywoodi atlétikai klubba, amelynek egyik legbecsültebb tagjává vált. Az ottani vízipólócsapat tréneré lett, persze amatőr alapon, de ez a pozíció kitűnő összeköttetéseket biztosított neki.

Most már könnyebben megtalálta a kapcsolatot a filmstúdiókkal. Természetesen az ottani magyarok is pártfogolták és Béla Miklós rövidesen keresett epizódszínész lett.

Egyre-másra játszotta el a különböző stúdiókban a jobbnál-jobb karakter szerepeket. Mintegy tizenöt filmben lépett fel eddig, amelyeket Amerikában már sorra bemutattak mind nagy sikerrel.

A mostani óriási filmátalakulás Béla Miklóst rohamlépésben viszi előre. Kitűnően beszél angolul, azonkívül nagyon jó orgánuma van, úgyhogy a beszélőfilmen kétségtelenül még jobban fog érvényesülni, mint a némafilmekben.

Mint legutolsó levelében nekünk írja, nagyon megelégedett és most már örül, hogy olyan vakmerő könnyelműséggel vágott neki a világnak.

Levelében nagyon optimisztikus képet fest a hollywoodi magyarok jövőendő helyzetéről. Szerinte, a magyarok ebben a nagy átalakulásban is vezető szerepeket fognak játszani. Lukács Pál, mint írja, teljesen befutott. A film, ez a nagy hatalom, teljesen magához hódította, így hát, minden más híresseléssel szemben, Budapest kedvence jóidőre elveszett a magyar színpadok számára.

Béla Miklós Hollywoodban

Négyen — egyért

Az idei rádiószезон megindulásával a magyar rádióügy megújítását várjuk, de — és ezt nem tudjuk elégszer hangoztatni — csak akkor, ha a pósta, a Stúdió vezetősége, a szak-sajtó és a közönség közös erővel dolgozik ezen.

Ennek a négy faktornak együtt-működése meg kell hogy hozza a magyar rádiónak szebb jövőjét.

Lássuk csak, kinek mi lenne a kötelessége az új rádiószезonban?

A magyar kir. pósta az, amely eddig is a legtöbbet áldozott a magyar rádióügyért. A lakihegyi nagyadó és egyéb technikai berendezéseknek megépítésében nemcsak hogy beinvestálta azt az összeget, amely az előfizetési díjakból reáesett, hanem jóval túlfizette azt. Ennek az áldozatkész-ségnek meg volt a maga eredménye, hiszen ekkor kezdett rohamléptekben emelkedni a magyar rádióelőfizetők száma.

Egész bizonyos tehát, hogy az újabb beinvestálások szintén hasonló sikerrel járnának.

Nagy harcok után sikerült tavasszal a prágai rádiókonferencián még egy hullámsávot kapnunk, amelynek a felhasználásáról a mai napig sem történt döntés. A hivatalos körök egyik része a budapesti adóállomás relléjét akarja ezen a hullámhosszon működtetni, míg mások, magukévá téve a „Délibáb” álláspontját, önálló műsort adó állomás felépítése mellett kardoskodnak. Nemrégiben újból kérdést intéztünk az illetékes tényezőkhöz, hogy mi lesz a nehezen megszerzett hullámsávval, mire azt a választ kaptuk, hogy ennek a sorsa egyelőre még bizonytalan. Ezt azzal indokolták meg

előttünk, hogy a magyar kir. póstának az utóbbi időben rosszul megy a sorsa. Elsősorban azért, mert az emberek lassanként leszoknak a levélírásról. Drágálják a portót és soha olyan kevés bélyeg nem fogyott el, mint az idén. Ez bizony méltánylandó szempont, de

a mi véleményünk szerint csak a pósta járna jól, ha a rossz gazdasági körülmények ellenére is felállítatná a második magyar adóállomást.

Mást — a magyar rádióügyért való harcban — nem is kívánnánk a magyar kir. póstától, amely igazán megteszi minden időben a maga kötelességét. Legfeljebb még csak annyit, hogy a helyszíni és a külföldi közvetítések műszaki berendezéseit a jövőben még tökéletesebben szerelhetnék fel.

A közös munka második tényezője a Stúdió vezetősége. Itt is fokozottabb munkára van szükség.

Jó erővel jó műsorokat kell adni. Minél változatosabbat, hogy a közönség minden rétege megtalálja benne a maga ízlésének megfelelőit.

Tolnai Világlapja **32** éves multja bizonyítja, hogy ez a népszerű képeslap mennyire a kedvében tud járni olvasóközönségének és hogyan tud alkalmazkodni annak ízléséhez. Mindig a legújabbat és a legjobbbat nyújtja.

Nem szabad a közönségnek csak egyik részét kiszolgálni még akkor sem, ha az a tekintélyesebb szám. A Stúdió rájött a jó műsorcsinálás titkára, aminek szintén meg lesz a maga hatása. De ez még nem minden. Nagyon lényeges dolog volna az állandó rádiózenekar felállítása is. Bécsen és Budapesten kívül Európa valamennyi Stúdiójának meg van a maga házi-zenekara, amelyek nagy népszerűségnek örvendenek. Legjobb bizonyíték erre nézve a königsbergi rádiózenekar, amelyet a világ minden részéből meghívásokkal árasztanak el. A königsbergi rádiózenekar már a közeljövőben meg is kezdi európai körútját és a budapesti Stúdióban is fel fog lépni. Az anyagi haszon mellett tehát hallatlan propagandát is fog csinálni a Stúdiójának. Ez is egy érv a mi régóta hangoztatott álláspontunk mellett. Végül, de nem utolsó sorban,

minél szorosabb kapcsolatot kellene teremteni a Stúdióknak az irodalmi és a zenei kiválóságokkal.

ANTENNA * HÍRE *

Rádió-lokálnak hívhatnánk a Chicago—San-Francisco vonalon azt a vasúti kocsi, amelyet a gyorsvonathoz kapcsolnak. A vasúti kocsi teljesen üres és csak egy hatalmas hangszóró van benne. A vonal mellett levő adóállomások szolgáltatják a tánczenét a táncolni akaró utazók számára, a vonatok „tánctermében”.

Az őszi nagy rádiókiállítás megnyitása október másodikán lesz. Berlin után itt láthatjuk majd a távolbalátó készüléket először működés közben.

Olaszország hetedik adóállomása, amely Triestben épült, megkezdte próbaadásait és a jövő hónap elején szintén állandó műsort fog szolgáltatni.

Rendszeresítik az éjjeli hangversenyeket a német adóállomások. E héttől kezdve a hét német főadó felváltva fog éjjeli kezdetű hangversenyt adni. Mikor vezetik ezt be nálunk is a pesti Stúdióban?

Színarabokat, zeneműveket kellene iratni a legkiválóbbakkal, mint ahogy azt külföldön csinálják. Nagy vonalakban ez volna a Stúdió munkája.

A szaksajtóé pedig, hogy minél nagyobb szeretettel karolja fel a magyar rádió ügyét,

kritikájában mérsékelje magát, illetve függesse fel az erős bírálat hangját,

mint ahogy azt mi is tettük a magyar rádióügy érdekében.

A közönség pedig bizalommal, megértéssel és türelemmel várja ki a magyar rádió renaissance-át.

A rádióamatőrök mindegyike élő propagandája és terjesztője legyen a magyar rádióknak

és ha ez mind megvan, akkor — hitünk szerint — a magyar rádió történetének legfényesebb napjai következnek.

Rádiózene-tanfolyamot nyitottak a berlini Zeneművészeti Főiskolán, amelyen neves tanárok arra oktatják a hallgatókat, hogy miképpen kell a rádió számára zenét szerezni.

A világ legdrágább, de egyben legmodernebb készülékét hozta most forgalomba az egyik amerikai rádiógyár. A szekrényben egy ötlámpás készülék telepekkal, hangszóróval és keretantennával foglal helyet. Ezenkívül még a következők vannak benne: egy pick up, egy távolbalátó-készülék, egy vetítógép, amelynek segítségével a hangos filmeket is le lehet játszani otthon. A készülék súlya ötszáz kilogram. Ára ezeröttszáz dollár. Ez utóbbi miatt természetesen nem nagy népszerűségnek örvend.

A világ legérzékenyebb mikrofonja a newyorki adóállomáson van. Hangérzékenysége olyan nagy, hogyha három méter körzetben ledobnak egy varrótűt, annak a parányi zaját is tökéletesen tisztán felveszi és továbbítja.

A munka dala című rádióriportot, amelyet szeptember huszonnegyedikén közvetített volna a Stúdió, technikai okokból bizonytalan időre elhalasztották.

Amíg a fényből * Kép lesz *

Pár héttel ezelőtt a Magyar Rádió Társaság is beiktatta műsorába a képtáviratozást. Daventry, Königswusterhausen, Prága, Posen, Róma és Bécs mintájára a budapesti Stúdió is Fultógráfon továbbítja a képeket.

A Stúdió épületének első emeletén van az a kis szoba, ahol a képtáviró elhelyezést nyert. Tomcsányi Béla főmérnököt kerestük fel itt és kértük meg, hogy magyarázza el a „Déliab” olvasóinak, miképpen történik a kép továbbítása a Stúdióból a felvétel pillanatáig.

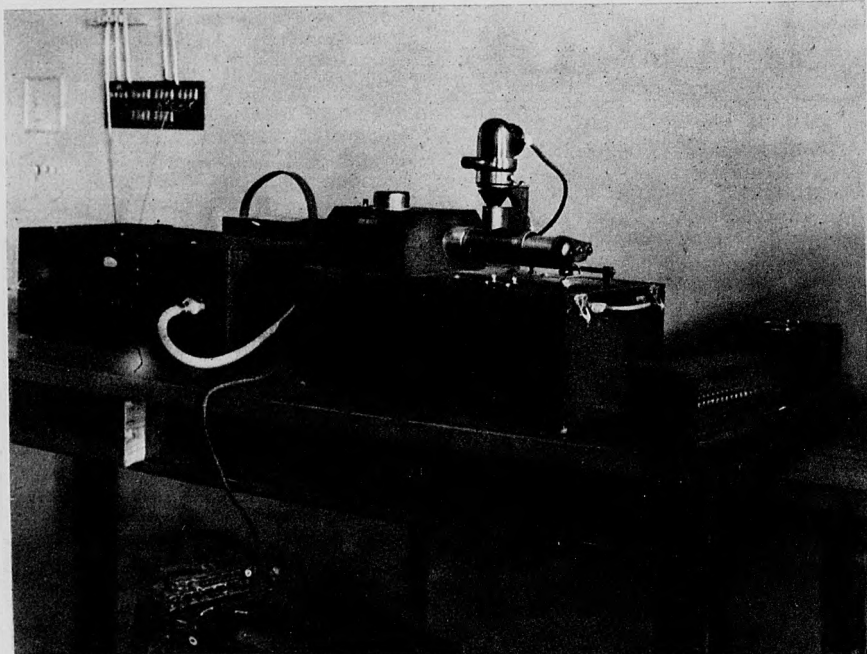
— Az átvitelre kerülő képről negatív filmet készítünk — kezdte a magyarázatát Tomcsányi főmérnök — és azt a képtávirón elhelyezett üveg-hengerre borítjuk. A henger belsejében nyert elhelyezést a fotócella,

amellyel szemben egy erős fényt szolgáltatató átvilágító berendezés áll. Az átvilágítást egy izzólámpa szolgáltatja egy gyűjtőlencsén át.

Ez a fény egy egész parányi lyukon keresztül a filmnek csak egy pontját világítja meg.

Ha a film ezen a ponton sötét, úgy a lámpa erős fénye a fotócella katódpontját éri és ezáltal erős elektró-emissziót indít meg. A finom fény-sugarat az egész képterületen végigvezetjük oly lassan, hogy a filmet lépésről-lépésre átvilágítsa. Ezzel az eljárással az egész képet áramerősség-változássá alakítjuk át.

A fotócella áramingadozásával egy

A képtáviró leadókészüléke (Harsányi felv.)

Déliab

hangfr
mindig
változ
ban.

Az
ban
ker

Enn
Most
a tov
árame
alakít
fényir
ugyan
helyez
mény
sima
a fel
és ez
rá, ak
dést

Az
ség

hangfrekvenciás rezgést idéz elő. Ez mindig állandó és csak az erőssége változik a fotóáram változás arányában.

Az így előállított hangot a Studióban elhelyezett erősítőberendezésén keresztül juttatjuk a lakihegyi adóállomásra.

Ennyiből áll tehát a kép leadása. Most pedig lássuk, hogy lehet felvenni a továbbított fényképet. Itt viszont az áramerősségváltozásokat kell újból átalakítanunk tónusváltozásokon, azaz fényingadozásokon. A vevőkészüléken ugyancsak egy forgóhenger nyer elhelyezést, amelyre jódkáliba és keményítő oldatba mártott enyvezetlen síma papíros kerül. Ha már most ezt a felvevőkészülék fémtűjével érinti és ezen keresztül áramot bocsátunk rá, akkor a papíros lilásbarna színeződést nyer.

Az így működő tű egyenletes sebességgel csúszik a hengeren és köz-

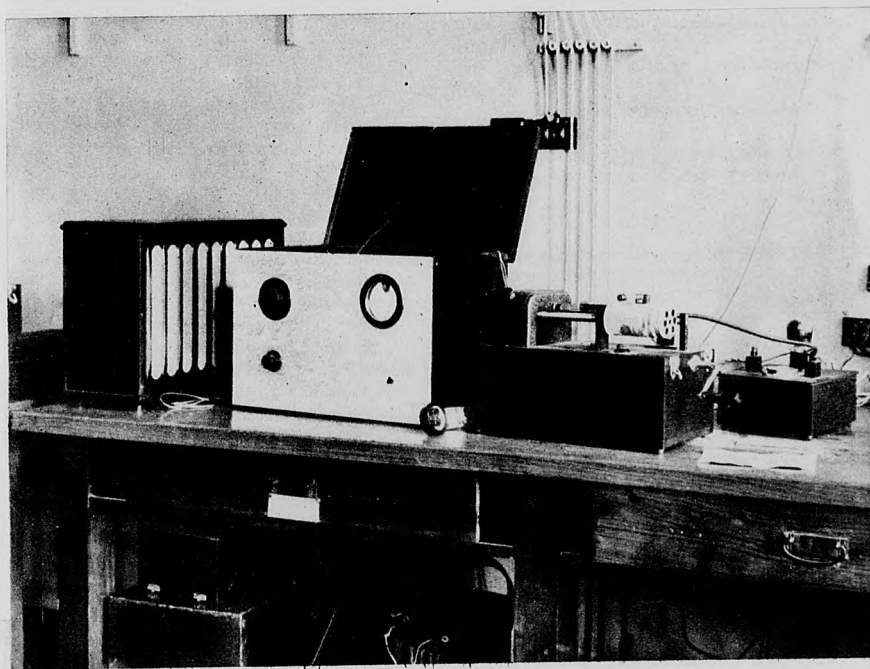
ben a rajzolt tónus arányosan változik,

azaz kirajzolódik az adókészülekről továbbított kép (mintha a túból festék folyna). Ezt azonban csak úgy érhetjük el, hogyha a vevő és az adó hengerei egyenlő méretű sebességgel forognak és ha a fotócella áramingadozása arányos. Végül pedig arra kell törekednünk, hogy a hangfrekvenciás erősítésnél torzítást ne kapjunk, mert ellenkező esetben nem nyerünk tónusban hű képet.

Mindez természetesen állandó ellenőrzés alatt áll és ugyanakkor, amikor a képet továbbítjuk,

vevőkészülékünkkel magunk is felvesszük a képet.

Ennyiből áll tehát a képtávíratkozás — fejezte be magyarázatát Tomcsányi Béla — és amint leírásomból is láthatják, nem olyan komplikált dolog, mint ahogy azt a laikusok elképzelik.

A jobboldali készüléken veszi fel a Studió a leadott képeket (Harsányi felv.)

KALÓZOK

Operett 1 felvonásban. Irta: Kelen László. Zenéjét szerezte: Erdőssy László

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi ucca 1. szerzhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Szereplők:
 Kalózkapitány
 Wilson
 Kató a felesége
 I. Főkalóz
 II. Főkalóz
 I. Kalóz
 II. Kalóz
 III. Kalóz
 IV. Kalóz

Szín: Egy kalózhajó fedélzete a nyílt tengeren

I. JELENET

Kalózok kara (I., II., III., IV. Kalóz).

Kalózdal

Szemünk sem rebben, nem ölhet
senki nálunk szebben.

Nagymesterek vagyunk mi ebben
A késünk éle, hogyha jó,

Szívünk sem dobban, nem ölhet
senki nálunk jobban.

Mibennünk vad tűz hogyha lobban,
Szalad tőlünk minden hajó.

Kalóznak lenni, remek. Pompás az
életem.

Matrózhúst enni s nem tudni mi a
félelem,

Szem sem rebben. Nem ölhet senki
nálunk szebben

Nagymesterek vagyunk mi ebben,
A késünk éle, hogyha jó.

I.

Alkoholcsempészek is vagyunk, mi-
velhogy roppant rezón ez,

Leányokat veszünk meg és adunk,
tavasszal hogyha szezon lesz.

Szívünk azért jó.

Lelkünk fehér hó.

Refr.

II.

Zúg a tenger, bűg a szél, hahó! A
könnyű bárkánk szalad, száll.

Üldözött egy páncélos hajó, de
régén messze maradt már.

Vár ránk Nyugat, Dél!

Kalóz az sohsem fél!

Refr.

Ének után tánc. Tánc után

II. JELENET

I. Főkalóz (II. Főkalózzal jön): Mi

van itt, miért nem dolgoztok! Mit
énekelték itt!

I. Kalóz: Miért, az ének az nem
munka?!

I. Főkalóz: Takarodjatok! (Kaló-
zok el.)

II. Főkalóz: Miért bántod őket. Sze-
gények ugyanis eleget dolgoznak.

I. Főkalóz: Te se feleselj a följobb-
valóddal, mert megjáród! (Hatal-
mas kést húz elő az övéből.)

II. Főkalóz: Pista, már megint go-
romba vagy. Azért, mert ma nálad
van a kés, még emlékezhetnél a
régii barátságunkra. Hej, szép idők
is voltak azok Pesten.

I. Főkalóz (visszadugja a kést): Miért?
Most hogy kalózosok vagyunk, nem
érezd magad jól?

II. Főkalóz: Pesten is kalózosok vol-
tunk, csak hogy a 46-oson. Micsoda
élet volt az! (Kiabál.) Andrássy út
átszállóhely! Lövölde tér szakasz-
határ. Indulás. Csomaggal a pót-
kocsira tessék.

I. Főkalóz: Ne felejtsetd el, hogy most
szabadon köszálhatunk keletől nyu-
gatig.

II. Főkalóz: Hát ott nem? A Keleti-
től a Nyugatiig és vissza.

I. Főkalóz: Akármint is beszélj, jó
itt a tengeren. Csak egy baj van.

II. Főkalóz: Na mi?

I. Főkalóz: Na mi?

II. Főkalóz: Nincs nő.

I. Főkalóz: Ugy van! Pedig...

Főkalózok dala

Egy kis nőt, sőt két kis nőt, sőt tíz
kis nőt, sőt száz kis nőt is
Elbir egy jól megtermett kalóz.
Messze kinn a tengeren a vágy átfut
az emberen,

A PESTI HIRLAP VEZET!

Legtöbb az előfizetője

Legtöbb a vásárlója

Legtöbb a nagyhirdetése

Legtöbb az apróhirdetése

MI AZ OKA ?
 a PESTI HIRLAP ezen felül-
 mulhatatlan népszerűségének
 világviszonylatban is páratlan elterjedtségének

Mert független

minden politikai és gazdasági érdekeltségtől és kizárólag a magyar nemzet nagy érdekeinek harcos katonája

Mert a legjobb ujság:

minden időkbén a legkiválóbb írók, publicisták és ujságírók írták és írják és hírszolgálat a legjobb és leggyorsabb

Mert a legáldozatkészebb

közönségével szemben: oldalterjedelme a legnagyobb, naponkénti ingyenes aktuális műmelléklete a Képes Pesti Hírlap, hetenkénti ingyenes szép-irodalmi hetilapja: a Pesti Hírlap Vasárnapja

Mert a legtöbb ajándékot és kedvezményt nyújtja

ezenfelül is: ingyen karácsonykor a Pesti Hírlap Képes Nagy Naptárát és a 10.000 pengős baleset biztosítást. — Kedvezményes áron: a Műveltség Utja; a Pesti Hírlap Díszkönyvtára a Pesti Hírlap Könyvek; olcsó színházjegyek.

De ha kettő sincs, hát egy se volna
rossz.
Egy jó kalóz nő nélkül, jaj mit
csinál?
A vágyunk pont eme ponton kul-
minál,
Hogy egy kis nőt, sőt két kis nőt,
sőt tíz kis nőt, sőt száz kis nőt is
Elbír egy jól megtermett kalóz.

I.

I. Kék a tenger recece, recece,
recece.
Szívünk bús és fekete, feke-
fekete
II. Dül bennünk a zivatar, zivatar,
zivatar,
Nőcskét fogni fiatal, ilyen fiatal.
Refr. (pedig)

II.

I. Azért mentem kalóznak, ka-
lóznak, kalóznak,

Nézzenek erre a képre

és rögtön megállapíthatják, hogy ez a nő
és ez a férfi Tolnai Világlapja új számát
olvassa. Tolnai Világlapja Közép-Európa
legszebb és legerdekesebb képeplapja. A be-
kötött regénymelléklettel együtt 60 fillér.

Mert ők nem sokat melóznak,
melő-melőznek.

II. De most nagy az iszonyom,
iszonyom, iszonyom,
Nincs szerelmi viszonyom, viszo-
viszonyom.

Refr. (pedig)

III. JELENET

Kató (bemászik a hajókortálon. Szép
fiatal nő): Jó napot.

I. és II. Főkalóz (megfordulnak, meg-
lepeléstől szinte megdermednek. Dör-
zölik a szemüket).

Kató: Jó napot. Kérem, jó helyen
járom?

I. Főkalóz (halkan sűgva a második-
nak): Egy nő.

II. Főkalóz (valamivel hangosabban,
áhitattal): Egy nő.

Mindketten (egyszerre félig sírova, félig
nevetve, hangosan): Egy nő, egy
eleven élő nő!

Kató (türelmellenül): Kérem, jó he-
lyen járok?

Mindketten: Hogyne, a legjobb helyen
tetszik járni. (Meghajlanak.)

II. Főkalóz: Primább helyen nem is
lehetne járni.

I. Főkalóz (szigorúan): Ne beszélj
olyan sokat! Hapták! (Fenyegető-
leg félig kihúzza a lökrét.)

II. Főkalóz: Igenis.

I. Főkalóz (Katóhoz udvariasan): Mél-
tőzassék parancsolni hölgyem.

Kató: Ön a kapitány?

I. Főkalóz: Sajnos nem. Ez a kés
csak az alkaptányi rangot bizto-
sítja. Kapitánynak pisztolya van.

Kató: Hát alkaptány úr, először is azt
kérem, húzza ki a férjem a vízből.

I. Főkalóz: A férjét, minek?

Kató: De alkaptány úr, az Istener.

II. Főkalóz: Nézd, Feri, tedd meg
neki.

I. Főkalóz: Mi lesz ott? Hapták!

II. Főkalóz (haptákba áll).

Wilson (bemászik): Katókám, csak-
hogy megtalállak. Már nagyon meg
voltam ijedve. (Megöleli.) Hol va-
gyunk tulajdonképpen?

I. Főkalóz (gúnyosan): Egy kalóz-
hajón.

Wilson (rémülten): Kalózhajón?

Kató (boldogan): Oh egy kalózhajón.
Pompás. Ugyis rég vágytam egy
valósi kalózhajót látni.

I. Főkalóz: Ez pedig valódi. (Wilson
orra előtt mozgatja a lökrét.)

Wilson (kétségbeesve): Rettenetes.

IV. JELENET

Kalózkapitány (jön. *Tagbaszakadt ember. Óriási revolverét messze maga előtt tartja. Óvatosan körülnéz. Minden mozdulatán látszik a gyanu, amit társaival szemben táplál*): Mi történik itt?! Kik ezek? Hogy kerültek ide?

II. Főkalóz: Kapitány úrnak alásan jelentem, bemásztak a tengerből.

Kató: Maga a kalózkapitány?

Kalózkapitány: Igen angyalkám.

Kató: Milyen fess. Mindig egy ilyen kalózkapitányról ábrándoztam.

Kalózkapitány (büszkén kihúzza magát. *Wilsonhoz*): Aztán hogy kerültek az óceán közepére?

Wilson: Beleestünk.

Kalózkapitány (csodálkozva): Beleestek?

Wilson: Hát mit gondol? Talán keresztül akartuk úszni az óceánt? Elindultunk Pestről egy hidroplánon, hogy New-Yorkba repülünk és...

Kalózkapitány: Hát maga pesti?

Wilson: En nem, én angol vagyok, de a feleségem a Kató, az igen.

Kalózkapitány: Katókám, te pesti vagy?

Kató: Igenis generális úr.

Visszaéléseket követnek el!

Néhány hete tapasztaljuk, hogy úgy S. H. S.-ból (Jugoszlávia), valamint Csehszlovákiából és Romániából egyes olvasóink panaszkodnak, hogy a lapot drágábban árulják, mint ahogy mi azt hirdetjük. Sajnos, az ilyen egyes előforduló esetekben nem tudunk védekezni, de figyelmeztetjük és kérjük nb. olvasóinkat, hogy semmi szín alatt ne fizessenek többet a lapért, mint ahogy mi azt feltüntetjük. Még pedig:

S. H. S.-ban:

Tolnai Világlapja 12 dinár
Déliabáb 6 ..

Romániában:

Tolnai Világlapja 40 lei
Déliabáb 20 ..

Csehszlovákiában:

Tolnai Világlapja 6 korona
Déliabáb 3 ..

Kalózkapitány: Gyere ide Katókám, adj egy puszit a bácsinak.

Wilson: Ohó azt megtiltom.

Kalózkapitány: Megtiltod? (*Kalózkokhoz*.) Fogjátok meg és dobjátok a tengerbe.

I. és II. Főkalóz: Igenis kapitány úr. (*Megfogják*.)

Kalózkapitány: Állítsátok fel a korlátra és 3-ra dobjátok.

Wilson: Kapitány úr tényleg bedobát?

Kalózkapitány: De még mennyire. (*Kalózkokhoz*.) Gyerünk!

I. és II. Főkalóz (*megragadják, korláthoz vonszolják és ráállítják Wilsoni*.)

Wilson (*a korláton*): Ne, ne, én úgy félek.

I. és II. Főkalóz (*számolnak*): Egy, kettő, há...

Wilson (*kétségbeesetten*): Várjanak egy percet. Most jut eszembe, tudok egy debreceni hajósdalt. Miért vigyem magammal a tenger alá, maguknak még szükségük lehet rá.

Kalózkapitány: Debreceni hajósdalt? Hiszen Debrecenben nincs se tenger, se hajó.

Wilson: Hajósdal az van. (*Lelép a korlátról, előre jön és énekel*.)

Jön a hajó stb., stb.

Mind: Na most már igazán nem kegyelmezünk.

Kalózkapitány: Dobjátok!

I. és II. Főkalóz (*Ismét ráállítják a korlátra*): Egy...

Wilson: Ne, tudok egy jó viccet, a Grün találkozik a Schwarzcal...

Mind: Ismerjük.

I. és II. Főkalóz: Egy, kettő, há...

Wilson: Még ne. Kapitány úr hát tényleg?

Kalózkapitány: Tényleg.

Wilson: Katókám, te nem is sajnálsz?

Kató (*kapitányhoz simul*): Dehogyanem sajnállak.

I. és II. Főkalóz (*...rom*): Belökik a vízbe.

Kalózkapitány (*fejgyverét a kalózkokra*

Hölgyek jelszava:

Minden cikket legjobban vásárolhatunk

KLEIN ANTAL

divatnagyárúházában

Király u. 53 (Akácfa u. sarok)

szegezve) : Na most ti is egy, kettő mars!

I. és II. Főkalóz (kezeiket feltartva, el balra).

V. JELENET

Kalózkapitány : Katókám, olyan jó dolgod lesz itt a hajón, hogy még a pesti Ritzben sem érezhetnéd magad különbül.

Kató : Honnan ismeri maga a pesti Ritzet?

Kalózkapitány : Onnan, hogy én is pesti vagyok.

Kató : Ugyan, azt gondolja, hogy mindent elhiszek?

Kalózkapitány : Hát majd bebizonyítom. Eléneklek a legújabb pesti sláger (duett).

Várlak . . . stb.

Kalózkapitány : Na most csókolj meg Katókám!

Kató : Jaj, de én úgy félek attól a nagy pisztolytól, tegye le.

Kalózkapitány : Te csacsi, téged nem bántalak (leteszi a hajókortlára). Na gyere. (Hátat fordít a revolvernek, egyik kezével átöleli Katót, a másikkal megpödrí a bajuszát.)

VI. JELENET

I. Főkalóz (lábujjhegyen beoson jobbról és felemeli a pisztolyt).

Kalózkapitány : Most (meg akarja csókolni Katót).

I. Főkalóz : Fel a kezekkel!

Kalózkapitány (megfordul, felkapja a kezeit) : Nagy ég!

I. Főkalóz : Mától kezdve én vagyok a kapitány, neked pedig alo mars, gema.

Kalózkapitány : Micsoda pech.

Amióta a történelem női ismer,

azóta ismeretes a nőnek az a törekvése, hogy testének tökéletességét mennél jobban feltüntesse és esetleges fogyatékoságait lehetőleg leplezze. Minden kérdésre ad választ és minden kozmetikai ügyben hasznos útbaigazítást és tanácsot ad ez a két kötetből álló kis kézikönyv. Nélkülözhetetlen minden nőnk! Mindkét kötet ára bérmentes külföldes

szel 1 pengő 60 fillér. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uccá 12 sz.

I. Főkalóz : Ne feleselj a kapitányoddal, takarodj!

Kalózkapitány : De Katókám, ugye te velem jössz, mert engem szeretsz?

Kató (indignálódva) : Nahát, hogy valaki ilyen szemtelen legyen, (I-höz) legyen szíves szabadítson meg ettől a hazug iráterttől.

I. Főkalóz (rátartja a fegyvert) : Mondtam már, hogy takarodj.

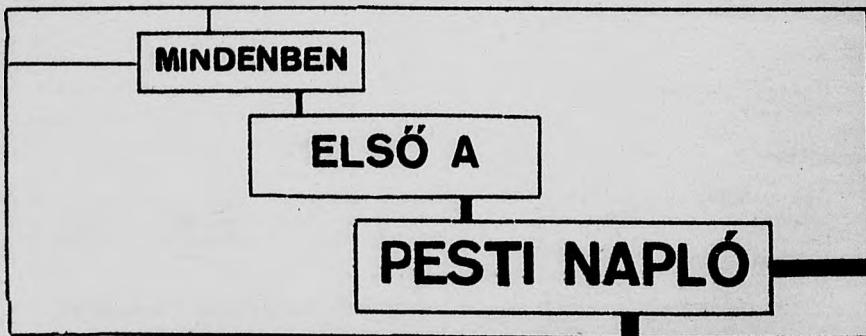
Kalózkapitány (feltartott kezekkel el balra) : Micsoda pech.

VII. JELENET

Kató : Köszönöm. Maga igazi hátor férfi (mellére simul). Mindig ilyen emberről álmodoztam, kérjen amit akar. Teljesítem a kívánságát.

I. Főkalóz : Jó, de legelőször is csókolj meg.

Kató : Magát? Szívesen. (Nyújtja a száját. Meglátja a revolvert a kalóz kezében.) Jaj, de először tegye azt le.

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer **Reményinél** BUDAPEST,
VI/37 Király ucca 58-60 sz.

I. *Főkalóz*: Katókám, ezt nem lehet.
Kató: Miért nem?

I. *Főkalóz*: Mert ez az egyetlen pisztoly a hajón és akinél ez van, az a kapitány.

Kató: Ne mondja?

I. *Főkalóz*: Azonkívül összesen egy patrón van benne, tehát nagyon kell rá vigyázni, de azért Szívcsékém, a kedvéért zsebreteszem (hátsó zsebébe süllyeszti). Így ni. Most lehet (csak).

VIII. JELENET

II. *Főkalóz* (besurran jobbról és kikapja a revolvert a hátsó zsebből): Kezeket föl.

I. *Főkalóz* (ijedten megfordul): Végem van.

II. *Főkalóz*: Kezeket föl és ne járjon a szád.

I. *Főkalóz*: Na Sanyi! Most ki a goromba?

II. *Főkalóz*: Még bizalmaskodsz is? Tűnj el!

I. *Főkalóz* (*Katóhoz*): Gyere szívem, ez egy goromba ember (meg fogja a kezét).

Kató: Goromba? Sőt ellenkezőleg, nagyon udvarias. És legyen szíves, ne ráncigálja a kezem. Még maga mondja, hogy valaki goromba, eressze el a karomat.

II. *Főkalóz*: Kettőt számolok és lövök (számol). Egy...

I. *Főkalóz* (elereszti *Katót*, kezeit föltartva balra el).

Kató: Nézze, hogy összenyomta az ujjaimat. Rettenetes, egész vörös a kezem (mutatja).

II. *Főkalóz* (gyengéden): Fáj? (Megfogja a kezét.)

Kató: Nagyon.

II. *Főkalóz*: Majd meggyógyítom. (Minden ujját külön-külön megcsókolja.)

Kató: Maga milyen kedves ember. Istenem, milyen szerencsém van, így megtalálni azt a férfit, akit egész életemben kerestem. Mindig

A Pesti Hírlap előfizetője olvasón jár színházba. A Pesti Hírlap a magyar középosztály lapja. Ez magyarázza óriási elterjedtségét. A Pesti Hírlap lelke egy közös lélek a középosztály lelkével; ez a lap reprezentálja a középosztály igényeit, ez érti meg a középosztály bajait és vágyait, ez a lap képviseli a középosztály ízlését.

És ez a lap igyekszik ereje teljes megfeszítésével, elképzelhetetlen anyagi áldozatokkal olvasótáborának — így tehát a középosztálynak — kulturális igényeit teljes mértékben megvalósítani. Teszi ezt pedig olyképpen, hogy hozzájuttatja ezt a középosztályt a nemes szórakozások egész sorához — összehasonlíthatatlanul csekély anyagi ellenszolgáltatás ellenében. Mert jól tudja a Pesti Hírlap, hogy a mai középosztály gazdasági küzdelmeiben, megélhetési nehézségei közepette sok minden erkölcsi élvezetet, sok minden szépséget a kultúrának, az intellektuel életmódnak megszerezni a maga erejéből képtelen lenne.

Igy csinálta aztán meg a Pesti Hírlap óriási eredményű könyvakióit,

remek, olcsó könyvsorozatait. Így csinálta meg a nyáron az olcsó fürdőzését és nyaralását előfizetőinek. Így csinálta meg — mit legelső helyen kellett volna tán említenünk — olcsó színházjegyakcióját.

Ez a színházjegyakció — amely éppoly bátor, mint amilyen szép kezdeményezés volt — páratlanul az egész világsajtóban, olcsón, sokszor feleáron vitte be a Pesti Hírlap közönségét a színházakba, a legkitünőbb darabokhoz, a legjobb előadásokra. Az olvasóközönség egy csapásra felismerte ennek a kedvezménynek óriási jelentőségét, teljes mértékben kihasználta a kedvezményt és ezeken a kedvezményes napokon zsúfolásig megtöltötte a színházakat. A kedvezményes Pesti Hírlap-előadás fogalom lett!

Most új színházi idény kezdődik. A Pesti Hírlap újból minden estére biztosítja előfizetőinek valamelyik színház kedvezményes helyárait. A magyar középosztályt így juttatja vissza régi pozíciójába: így teszi újra színházi kultúrát fenntartó elemmé.

ilyen férfira vártam, aki finom, aki gyengéd.

II. Főkalóz: Gyengéd.

Kató: Igen! Hisz magának egész lényéből árad a gyöngédség (hozzá simul), csókoljon meg!

II. Főkalóz (gyönyörrel): Jaj (készüldök).

Kató: Nem teszi le a pisztolyt?

II. Főkalóz: Nem, én óvatos vagyok és a kezemben tartom. (Csók.)

IX. JELENET

(I. Főkalóz és Kapitány lopózkodnak be jobbról, első kezében a kés, kapitány kezében egy dorong.)

I. Főkalóz II. Főkalóz mögé lopózik és a kést hátához illeszti).

Kalózkapitány (dorongot a II. Főkalóz feje fölé tartja).

Mindketlen (egyszerre): Fel a kezekkel vagy lövünk.

II. Főkalóz (megijed, kissé hátraugrik, egyenesen beleül a késbe. Ordít):

Jaj a hátam (rémületében meghúzza a ravaszt és a revolver eldurran. (Csend.)

X. JELENET

Mind: Mi volt ez? (Állnak.)

Kató: Na most ki lesz a kalózkapitány?

Wilson (egy kis kerekében szaladó ággyut gurít be): Majd én. Kezeket fel!

Mind (feltartják a kezeiket)

Kató: János, hogy csináltad ezt?

Wilson: Egyszerű, visszamásztam és leszereltem a hajóágyut.

I. és II. Főkalóz: Hogy ez nekünk nem jutott eszünkbe. (Homlokukra csapnak.)

Wilson: Csend legyen, ha a kapitány beszél. Gyere ide anyukám és csókolj meg.

Kató (odamegy): Vigyázz, mert agyoncsókollak. Te hős kalóz.

Wilson: Várj, még nem vagyok egy komplett kalóz. Majd most (zsebéből torzonborz átszakállt és kalózsapkát húz elő. Maszkot csinál). Így ni! (Csók.) Most pedig énekeljük el a finálét.

Finálé

FÜGGÖNY

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetési áraink a következők: Minden szó egyszeri belkutatása 10 fillér. Az első és minden vastagon szedett szó duplán számít, a legkisebb hirdetés, mely 10 szóból állhat 1 pengő 10 fillér. A hirdetések díja postabélyegben is beküldhető. Vidéki hirdetőinket kérjük, ha postautóványon küldik a pénzt, a hirdetés szövegét olvashatóan írják az utalványszelvényre. — Jelligés leveleket csak a megfelelő nyugta ellenében adja ki a kiadóhivatal!

HÁZASSÁG

Ópálló építésmérnök, kinek saját irodája van, jobb családból származó intelligens úri-leányt, hozományjal elvenne feleségül. Csakis teljes című leveleket „36 éves mérnök” jellegére a kiadóba kér.

Elvált úriember, kinek 12 éves fia van, feleségül venne hozzáillő úri-leányt vagy úriasszonyt. Lakása van, csak hozományra reflektál. Hozzá tartozók leveleit „Kölcsönös megértés” jellegére a kiadóba címezendők.

27 éves berautófuvarozó, kinek szerény vagyona van, feleségül venne jobb családból való tanult úri-leányt. Szíves válaszokat „Citroen” jellegére a kiadóba kér.

Feltűnően fess, szép 17 éves úri-leány huzomat férjhez adnám diplomás úriemberhez. Leveleket „Pepper típus” jellegére a kiadóba kér. Közvetítők kizárva.

Női divatszalon tulajdonosnője házasság céljából megismerkedne jó pozíciójú úriemberrel. Hozománya nincsen, de foglalkozását, mely szép jövedelmet hajt, később is megtartaná. Ajánlkozók írjanak „Tuci 25” jellegére a kiadóba.

TÁRSULÁS

Külföldi képviselők átvételéhez tőkés társat keres gyári képviselő. Megkeresések „Speciális szerszámok” jellegére a kiadóba címezendők.

Autóval társulna jó bevétellel rendelkező utazóhoz autótulajdonos. Feltételek megbeszélés szerint. Ajánlatokat „Intenzív munka” jellegére a kiadóba kér.

ALKALMAZÁS

Dohánytözsébe ajánlkozók jó megjelenésű fiatal úriasszony. Megkereséseket „Nagyítózsé” jellegére a kiadóba kér.

Sofőr, érettségizett, jómegjelenésű fiatalember kizárólag úri-helyre sofőrnök elmenne. Cím a kiadóhivatalban.

Házvezetőnő, aki jól főz és a varráshoz is ért, keres idősebb hölgy. Ajánlatok „Szorgalmas 126” jellegére a kiadóba címezendők.

ADÁS-VÉTEL

Vihámárkás zongorák, pianók ezer pengőért megvontak. Havi részletre is Opera szingert terem. Hajás ucca tizenhat; nagy tisztviselőkedvezmények.

KÜLÖNFELE

Régi antik tányérokat, cinnédegyeket és poharakat csak magánkézből vennék. Választ „Privát eladó” jellegére a kiadóba kér.

Váló
amelyh
szelvény
Aki ir
kivül)
bélyeg
pengőt
jében
„grajf

Klár
gyon v
Azért,
dania,
amelye
ban v
öszton
kezdet
álljon
lalt. H
elintéz
ha má
fog ta
tisztel
kár le
őket.
művés
dozato
közber
emlitt
ról me
feláldo
fejlett
izléses
szereti
gondol
Élete
az. H
is —
nek r
ellen l

Kor
amenn
Kedél
mét. é
van a
aki tar
felede
tenie
Rá
helyét
elhatá
hogy
sen ö
azok
hogyh
séget

Ízmerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei.

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény.” Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímzett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2–2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni a „grafológia” szót.

Klári. Rendkívül fejlődésképes, de nagyon veszedelmes irányt adott az életének. Azért, hogy anyagiakról ne kelljen lemondania, olyan kompromisszumot vállalt, amelyet nem fog soká elbírní, mert alapjában véve vannak erkölcsi igényei és az ösztönös igazságosságérzete is eléggé ki-kezdetlen még. Kell, hogy a saját lábára álljon és eleget tegyen annak, amit vállalt. Ha a mostani problémáját úgy akarja elintézni, hogy megszökik előle, higgye el, ha más formában is, megint csak szembe fog találkozni vele. Olyan sok szép és tiszteltreméltó adottság van, hogy örök kár lenne, ha nem tudná megmenteni őket. Tehetséges; valószínűleg képzőművész. Főhibája az, hogy nem tud áldozatot hozni és nem tud lemondani, közben pedig nem veszi észre, hogy éppen emiatt mennyi áldozatot hoz és mi mindenről mond le. Pedig ezek az öntudatlanul feláldozott értékek az igaziak. Rendkívül fejlett szépérzéke van; ruházódása izléses, sőt egyéni. Nagyon szeret adni, szereti, ha örülnek körülötte, nem bírja a gondokat. Makacs és mégis befolyásolható. Élete nem elhibázott, csak az életmódja az. Ha azt fogja — esetleg áldozatok árán is — helyes és saját etikai követelményeinek megfelelő mederbe terelni, az élet ellen sem lesz semmi kifogása.

Kereskedő. Többet vesz magára, mint amennyit elbí. Nagy ambíciói vannak. Kedélye változó. Könnyen elveszíti a türelmét. Önbizalma nagyon ingadozó, szüksége van arra, hogy mindig álljon valaki mellette, aki tartja benne a lelket. Nem nagyon alapos, feledékeny, önteljeskedését fejleszteni kellene.

Rádiusz. Nagyon tevékeny. Jól megállja a helyét az életben. Rendkívül ügyes, gyors elhatározású és van benne bátorság ahhoz, hogy új dolgoknak neki fogjon. Meglehetősen önző. Határozott életcéljai vannak s azok mellett kitart, nem törődve azzal, hogyha másoknak fájdalmat vagy keserűséget okoz. Anyagi kérdések iránt igen sok

érzéke van s az anyagi sikerek jelentenek legtöbbet számára. Életrevaló, erős egyéniség.

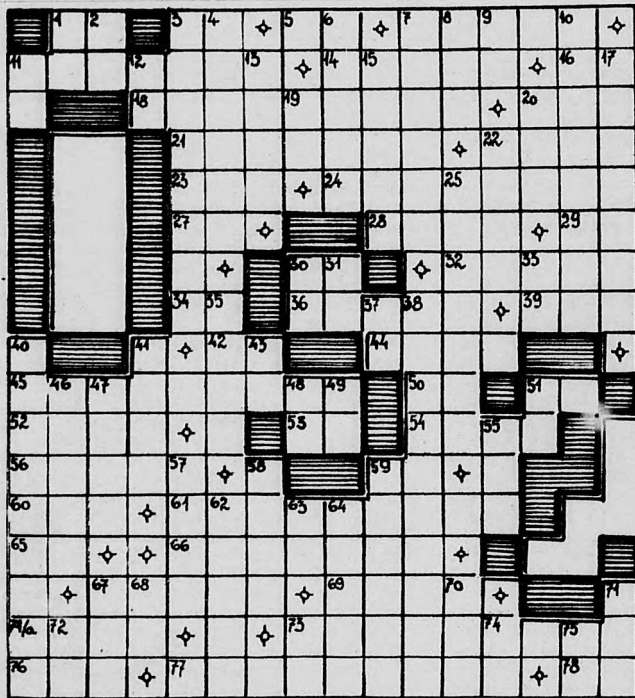
Mária. Rendkívül temperamentumos, élénk, nyugtalan természet. Nem tud uralkodni magán. Míndig egészen leplezetlenül kimondja, ami a szíven fekszik. Megszokta már, hogy szókimondása kisebb-nagyobb komplikációkat okoz az életében és nem veszi nagyon a szívére, ha valaki megharagszik rá. Könnyed és vidám alaptermészetű. Külsőségekkel nem nagyon törődik, sőt hajlamos elhanyagolni magát. Szereti a jókedélyű, vidám, közvetlen és konvenciókkal nem törődő emberek társaságát. Alapjában véve töretlen, szinte gyermekes kedélye van.

Gloconda. Férfiírás: Szeret imponálni, nagyon vigyáz minden mozdulatára és súlyt helyez rá, hogy rutinírozott, társágban sokat forgoló, elegáns férfinak mondják. Idegei meglehetősen rossz állapotban vannak. Gyakran ok nélkül lehangolt és fáradt. A hétköznapi élet megerőlteti, néha úgy érzi, hogy nem is tud megbirkózni vele. Nincsenek határozott céljai. Egész lényében van valami enerváltság, ami megakadályozza, hogy messze előre terveket szőjön és arra készíti, hogy a jelen problémáinak jó-rossz megoldásával beérje. Nehezen befolyásolható, nem szokta meg, hogy gondjait másokkal is megossza. Nagyon el van foglalva önmagával. Női írás: Ügyes. Jól megállja a helyét. Kissé hajlamos a felületességre. Anyagi kérdésekben nehezen tud a körülményekhez alkalmazkodni, mindig többre van szüksége, mint amennyi rendelkezésére áll. Jókedélyű. Szeret mulatni. A nyomasztó gondokat lehetőleg lerázza magáról. Könnyen kezelhető, de érteni kell hozzá. Ha úgy érzi, hogy fölényben van, hamarosan visszaél a helyzettel. Kellemes, élénk modora van és ha akar, nagyon kellemes tud lenni.

„A lélek kullszái”. Kissé erőltetett, modoros. Nem tud közvetlen hangot találni gondolatai és érzelmi kifejezésére. Nagyon pontos, alapos. Szenvedélyei nincsenek. Izlése fejlett, sőt erős kritikai képesség van benne. Eles szemével hamarosan meglátja a hibákat. Önmagával szemben is szigorú bíró. Nagyon ügyesen bánk az emberekkel, ki tudja váltani belőlük a bizalmat, tiszteletet, úgyhogy nagyon sokat adnak a szavára. Következetes. Kitzúzott céljai mellett kitart. Nagyon alapos. Megbízható. Semmi féle könnyelműségre nincsen benne hajlandóság. Komoly, a kiválasztott úton biztos lépésekkel halad előre.

GRAFOLÓGIA-SZELVENY

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok: 1. Építőanyag 3. Igekövető 5. Mássalhangzó fon. 7. Geológiai kifejezés 11. Őszeli gyakori a ... hullása 14. Egyszerű gép 16. Házállat 18. Az ősz vége felé bizony már ide is befűtenek 20. Szellemi munka 21. Fürdesz benne 22. Behálózza az egész emberi testet 23. Rövidítés menetrendekben 24. Őszel kezd ide járni a tanköteles 27. A dédapa is az (fordítva) 28. Fényező 29. Olasz pénz mássalhangzól 30. Régi római pénz 32. Az Alföldön sok van 34. Latin prepozíció 36. Bűnöző 39. Birtokos rag 42. A pokolban is az 44. ...hóba (lkerszó) 45. Erre táncolnak a szüretelők 50. Német ige-kötő 51. = 16. vízszintes 52. Boxolásnál fontos 53. Fáradt tesz 54. Csavar 56. Hírneves írónők keresztneve 59. Utón, útfélen nő 60. Túlbecézett női név 61. Szüret után sok van 65. Szőlőnek is van 66. Te is az vagy (összetett szó) 67. Mosás után ezt csinálja a háziasszony 69. Levág 71/a. A másoló is ezt teszi 73. Sok kereskedő ezzel csalogatja a vevőket 76. Évszak 77. Őszel szedik ki a földből 78. Személyes névmás.

Függőleges sorok: 1. Kicsinyítő rag 2. Derékon viselik 3. Alacsonyfokú lakóháza jár 4. A nap gyakori jelzője, de ilyen ági rokon is van 6. Rovang németes magyarsággal 7. Ezzau és Jákob anyja 8. Vágószerszámnak van 9. = 65. vízszintes 10. Kertészszerszám 11. Francia névelő 12. E, E, E, E, 13. Nap 15. Hírneves papköltő vezetékneve és keresztnevének kezdő betűje 17,

1. Szabadság és szerelem 16. Eszel 17. Orosz (zoro) 18. Guha 19. EE. 21. A ledőtí szobor 23. Gége 25. Eze 27. Ehe 28. Bó 29. Omne 30. Sz 31. Cet 34. Akta 36. Odu 39. Ver 41. Szó 48. Petőfi S. 52. Ági 53. Eta 54. Rába 57. Csata 58. Reg 60. Koma 62. Mér 63. Ita 64. Dalaim 69. Pali 70. Egy gondolat... 74. Jn 75. Zh 77. Esőzés 80. Tea 81. Éj 90. Ob 92. Enni 93. Egy telen Debrecenben 100. Temetésre 101. Adl 102. Mé 103. Ez 104. Alak 105. A rab oroszlan.

Függőleges sorok: 1. Segesvári 2. Zs 3. Azaz 4. Bele 5. Ale 6. Szó 7. Gothai 8. Érsék 9. Sóz 10. Szoba 11. Égő 12. Rur 13. Eb 14. Lagó 15. Meg ne itélj 20. EEE 22. Bó 24. Em (m) 26. Szeget szeggel 31. Csendes élet 32. Ext 33. Toa 35. Trák 36. Op 37. De 38. Utca 40. Riga 49. Os 50. Fama 51. Sári néni 55. Boros hordó 56. Am 59. Rag 61. A haza 65. Ag 66. Lyo 67. Iota 68. Mn 69. Pá 71. De 72. Lé 73. Té 76. Hagyma 78. Só 79. Bene 82. Jólét 83. Kamra 84. Mc 87. Innen 91. Be ír 92. Eb 93. Eta 94. Tek 95. Es 96. Der 97. Bab 98. Ems 99. Néz.

A cserebogár meg a szentjánosbogár 19. Tiltakozó szócseka 20. Fordítva becézett női név 22. Női név 25. Ősz hónap 30. Latin kötőszó 31. Azonos mássalhangzók 33. Ismeretlen adakozó aláírása 35. Termény 37. Csodálkozás 38. „S”-el a végén őszel gyakran mutatja a barométer 40. Az ilyen gazda most nagy munkában van 41. Fonóban mondják 43. Korhol 46. Az állatkertben a vadak pincére 47. Gyermekek mondja nőnek 48. Fordítva, innen hallatszik az Ur szava az Ember tragédiájában 49. Rangjelzés 51. = 5. vízszintes 55. Világhírű fizikus 57. Ilyen tár is van 58. Boxolásnál fontos 59. Nem kellemes íz 62. Henger... a csó is 63. Éktelen férőhely 64. Pénz (balkáni pénz magyaros neve) 67. Iszák 68. Fordítva rag 70. Fizetik 71. Az elmaradhatatlan török 72. A német „Ö” 73. Görög betű és éktelenül korhol 74. Francia bírósági névmás 75. Német prepozíció.

A 37. számban között keresztrefűtvény megfűtése. Vízszintes sorok:

Karjából

a hajszálakst
Dr. MORISSON
szórtelenítő
eltűnteti

Amiről mindenki beszél

1. Melyik évben haladt át földünk a Halley-üstökös csóváján?
2. Ki volt a világháború kitorésekor a szerbek vezérkari főnöke?
3. Mi volt Petrarca szerelmének keresztneve?
4. Melyik fejedelem költötte meg 1627-ben a tokaji békét?
5. Ki a gödöllői Erzsébet-szobor alkotója?
6. Ki a szerzője az 1921-ben a Renaissance Színházban bemutatott „Örgőf” című vígjátéknak?
7. Melyik fővárosi színházunk mutatta be a „Három a tánc” című darabot?
8. Melyik városban és melyik évben költik meg a nemzetközi méter-konvenciót?
9. Melyik évben volt Martinovics és társainak kivégzése és hol végezték ki őket?
10. Melyik évben leplezték le a Liszt Ferenc téren Jókai Mór szobrát és ki készítette azt?
11. Mikor foglalták vissza honvédeink a szabadságharc alatt Buda várát és ki védte a várat?
12. Ki a budai várban lévő honvédek emlékének alkotója?
13. Hol tartották Angliában 1730-ban az első futtatásokat?
14. Ki a „Rózsalovag” zeneszerzője?
15. Melyik évben zajlott le a világ hírfű asperni csata?

BETŰREJTVÉNYEK

x p a = miniszter aa drb. Feltő
Odry Árpád s rab & teszi
Kis Imre kontra t = p Doxa Nagy István kártyás ige
h = k t = b Szóke löfegyver
barna Böske i -s lak 1 rum o

BETŰPÓTLÓ REJTVÉNYEK

Kezdőbetűk helyesen pótolva és függőlegesen olvasva az ősszel kapcsolatban három aktuális szavattal adnak.

—ok —ár —de —om —ró —ök —dö —ér —fa —ép —ép —dó —ép —or —ru —ar	—át —ró —er —ró —ap —ke —el —al —ri —en —ap —ét —si —ip —lő —kó	—is —pa —ék —lő —ós —ró —áz —en —de —ap —ét —si —ip —lő —al
--	--	---

BETŰÖSSZERAKÓREJTVÉNYEK

Kezdőbetűk helyesen összerakva, az ősszel kapcsolatos három aktuális szavattal adnak. Az utolsó Ady-citátum.

Daru, ónár, rokon, kalap, s dag, aroma, adós, álom, virág, népes, orom, rémes, madár.
 Zizeg, zúg, sár, habos, ária, adoma, érett, idom, iskola, nagy, véka, oolog.
 Berlin, páva, öröm, öreg, ősz, alak, ebéd, arok, akól, ital, répa, sáros, suhog, zizeg, zord, zene, sikos, téves, tanuló, kapu, hólé.

A 37. számban közölt rejtvények megfejtése.

Betűrejtvények. Amióta én megházasodtam. A nép nevében. A virágnak megtiltani. Ebed után. Egy gondolat bánt engemet. Ivás közben.
 Betűpótlórejtvények. Nyári emlékek. Utószózon. Vizionlátás örömei.
 Betűösszerakórejtvények. Pallóbeeresztés. Szénbeszerzés. Gyümölcsbefőzés.
 Amiről mindenki beszél. 1. Mária Terézia (Fadrusz János). 2. Mert a Martinovics-féle öszezsküvés tagja volt. 3. Nemzeti Színház. 4. Ranolder János püspök. 5. dr. Jaeger Gusztáv stuttgarti egyetemi tanár. 6. Mária Antoinette 1770-ben. 7. 1923-ban. 8. I. Katalin cárnő. 9. Jenner Eduard angol sebész 10. 1809-ben. 11. 1867-ben. 12. Szegedy Róza. 13. Gerlóczy Károly. 14. Goldmarek Károly. 15. 1804-ben.

Aleleplezett spiritizmus

E műben a legnagyobb spiritiztiák mutatványai vannak leírva. Ára kérmmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dobány ucca 12

Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbáb“ kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Ibolyák. A művész nő összevezett a a színház igazgatójával és más színházhoz szerződött. A kérdezett művész nőnlen ember. — **Norvégia.** Története valóban megható és sajnálatos dolog, de vigasztalódjon, hasonló esetek gyakran előfordulnak. Semmi szín alatt sem ajánljuk, bármennyire okosnak tartják is ismerősei, hogy a bizonytalannak nekiinduljon, hogy Berlinbe vagy esetleg Norvégiába menjen. Ha tényleg szép is, úgy helyzete még veszélyesebb. Csak azt tanácsolhatjuk, hogyha lehetséges, költözzön édesanyjához és igyekezzen a munkában feledést keresni. — **A Délbáb hí olvasója.** Al Jolson címe: Warner Bros-Studio, 58 42 Sunset Blv., Hollywood, California. Angol nyelven írjon neki. Leveleket nem továbbítunk. — **Balaton.** Az „Orléansi szűz” címszerepét Falconetti kisasszony játszotta, hogy mikor mutatják be újabb filmjét, nem tudjuk. — **Délbáb.** Grete Mosheim német, Oscar Homolka bécsi színész felesége, 1905 január 8-án született. Címe: Berlin W., Prinzenstrasse 40. — **Többen.** Állandóan fogjuk közölni a „Grafológus üzenetei” című rovatunkat. — **Szertelen.** Jelégét helyesen választotta meg, mert egy tizenhat éves leánynak nem illik az uccán megismerkedni senkivel sem, még akkor sem, ha az illető nagy művész. Társaságban a formák betartásával is megismerhetne volna. Kétszer nősült és válófélben van. Igen. — **Kívánsi 8000.** Ina Clairnek címzett levelét küldje férje, John Gilbert címére: Metro-Goldwyn—Mayer-Studios, Culver City, Kalifornia. — **Ambletó.** Szép dolog az írói termékenység, de csak akkor, ha művei megérdemlik a nyomdafestéket. Beküldött verse nem alkalmas közlésre. — **Kispest.** Billie Dove a First National sztárja. Férje filmrendező és nem annál a gyárnál működik. — **Mimi.** A „Bohéme” női főszerepét Lillian Gish, a férjét John Gilbert

alakította. Gish az utóbbi időben keveset filmezik. — **Vidéki doktor.** Betty Balfour Londonban filmezik. Húszéves. Anny Ondra ott filmezik. Asszony. Férje Carl Lamac filmrendező és vállalkozó. — **Clea.** Olga Csehova címe: Berlin, Paulbornerstrasse 87. — **Tiszti-víselő.** Darabját körülbelül két hete rendeltetési helyére juttattuk. Már vissza is kaptuk. Kérjük a címét. — **T. Viktoria.** A beküldött regénynek az a főhibája, hogy túl hosszú. Ma már nem írunk ötkötetes regényeket. Az igazán nem dicsőség, hogy háromezer szereplője van. Ezen a téren Balzac tartja a rekordot, de nem ajánljuk, hogy ezt a rekordot megdöntse. — **H. Honka, Bpest.** A premier plan a filmművészetben és a filmszcenáriumokban annak a filmfelvételnek neve, amikor a felvevőgép a fotografált személyhez v. tárgyhoz egészen közel, 50—100 cm.-nyire áll és így azt erős nagyítással rögzíti a filmszalagra. — **Tiszavirág.** Apercu (áperszű) = szellemes mondas, effemináció = elpuhul, hidrografia = vízrajz. — **313. Szeged.** A pierrot eredetileg a régi francia színdaraboknak állandó komikus alakja, mint együgyű szolga. Manapság álarcosbálokon gyakran feltűnő tréfás maszk. Jenny Jugo címe: Universum Film A.-G., Berlin SW. 68., Kochstrasse 6—8. Egyelőre nem jön Budapestre. Legutóbb Spanyolországban filmezett. — **Álmos.** A kérdezett színész 49 éves. Hogy festette a haja, nem tudjuk, de valószínű. Ez ma divat. — **K. Tamás, Hódmezővásárhely.** Egyik kérdésére sem adhatunk választ, mert a színészek magánügyeibe nem avatkozhatunk bele. Forduljon közvetlenül hozzá. Ha megadja a kívánt adatokat, úgy az az ő dolga. — **Kispesti olvasó.** Ne utazzék el, mert úgysem tud elhelyezkedni. Ez még azoknak sem könnyű dolog, akik kitűnően beszélnek angolul és németül.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány uca 12

Szerkesztő: POGÁNY JÓZSEF

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
József 423—39 és József 423—50

DR. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapul vétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKES LAJOS

Német nyelvtana,

csékély fáradtsággal, saját erejéből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

Rádiótelefon

című könyv 160 oldal terjedelemben, bekötve, nagy tömeg pompás képpel tarkítva. Ha egy második gimnázista elolvassa ezt a könyvet, meg tudja csinálni a maga rádióját. A mű ára bérmentve 90 fillér

KÉSZÍTSÜNK RÁDIÓT!

Rádiókönyv

pompás címlappal, 45 ábrával. Ez a kis könyv több mint száz oldalon magyarázza a rádió készítését. Ezt a tanulságos művet dr. Lorenz János európai hírű rádiókapacitás írta, olyan érthetően és világosan, hogy a gyermek is el tudja készíteni a rádiót. — Az izléses kötet ára bérmentve 90 fillér

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, fonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentes küldéssel 70 fillér

A bűvészet könyve

Különféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér, utánvéttel 40 fillérrel drágább

MADEIRA ÉS
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig h é t s z á z szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér

Házi cukrászat

160 oldalon sorolja fel a cukrászat receptjeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél 40 fillérrel drágább!

Délibáb

MARY DELIBÁN

PHOTO

3
Jugosz